

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

Fakulta biomedicínského inženýrství

Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva

**Analýza teroristických útoků se zaměřením na vícenásobné útoky
v letech 2014 - 2018**

**Analysis of Terrorist Attacks Focusing on Multiple-Attacks
from 2014 to 2018**

Diplomová práce

Studijní program: Ochrana obyvatelstva

Studijní obor: Civilní nouzové plánování

Vedoucí práce: PhDr. Václav Adámek

Bc. Anna Plachá

Kladno, květen 2019

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení: **Plachá** Jméno: **Anna** Osobní číslo: **423000**
Fakulta: **Fakulta biomedicínského inženýrství**
Garantující katedra: **Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva**
Studijní program: **Ochrana obyvatelstva**
Studijní obor: **Civilní nouzové plánování**

II. ÚDAJE K DIPLOMOVÉ PRÁCI

Název diplomové práce:

Analýza teroristických útoků se zaměřením na vícenásobné útoky v letech 2014 - 2018

Název diplomové práce anglicky:

Analysis of Terrorist Attacks Focusing on Multiple-Attacks from 2014 to 2018

Pokyny pro vypracování:

Předmětem diplomové práce bude analýza teroristických útoků se zaměřením na vícenásobné útoky. Teoretická část se bude věnovat oblasti současného terorismu v Evropě. Dále shrne současný stav hrozby terorismu v České republice. Budou představeny metodiky bezpečnostních složek v mezinárodních organizacích i v České republice. V závěru teoretické části bude vypracována statistika teroristických útoků v Evropě v letech 2014 - 2018. V praktické části budou analyzována kvantitativní data ze statistiky, která bude vytvořena v teoretické části. Zaměříme se na samotného pachatele, styl útoku i cíle. Část se bude věnovat vícenásobným útokům. Na základě indukce, dedukce a analytické metody CARVER budou stanoveny problematické měkké cíle v Praze. Dále v této části bude rozbor současného zabezpečení vybraných měkkých cílů a popsány návrhy opatření pro větší efektivitu jejich ochrany.

Seznam doporučené literatury:

- [1] ŠÍŇ, Robin et al. , Medicína katastrof, ed. 1., Praha: Galén , 2017, 351 s., ISBN 978-80-749-2295-4
- [2] BÍLKOVÁ, Veronika, Boj proti terorismu z pohledu ochrany lidských práv, Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2014, ISBN 978-80-7380-513-5
- [3] LEIKEN, Robert S. , Europe's angry Muslims: the revolt of the second generation, ed. 1., Oxford: Oxford University Press, 2012, ISBN 978-0-19-532897-4

Jméno a příjmení vedoucí(ho) diplomové práce:

PhDr. Václav Adámek

Jméno a příjmení konzultanta(ky) diplomové práce:

Datum zadání diplomové práce: **01.10.2018**

Platnost zadání diplomové práce: **18.09.2020**

prof. MUDr. Leoš Navrátil, CSC., MDA, dr.h.c.
podpis vedoucího katedry

prof. MUDr. Ivan Dylevský, DrSc.
podpis děkana(ky)

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci s názvem Analýza teroristických útoků se zaměřením na vícenásobné útoky v letech 2014 - 2018 vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů, které uvádím v seznamu bibliografických odkazů.

Nemám závažný důvod proti užití tohoto školního díla ve smyslu § 60 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon).

V Kladně dne 14. 5. 2019

.....

podpis

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu PhDr. Václavu Adámkovi za cenné rady, za čas, který mi věnoval při řešení dané problematiky a za kritické, ale konstruktivní připomínky.

Dále bych ráda poděkovala celé společnosti Soft Targets Protection Institute z. ú. za pomoc při vypracování dat a za poskytnutí metodických rad. Jmenovitě děkuji Tereze Šternové za časté konzultace za dílčí úkoly, které mi pomohli vypracovat empirickou část diplomové práce.

Abstrakt

Fenomén terorismu představuje významnou hrozbu a i v České republice se jedná o velmi diskutované téma. Tato diplomová práce se zaměřuje na analýzu teroristických cílů v Evropě v letech 2014 - 2018. Nejprve v teoretické části stanovíme druhy terorismu dle Europolu a objasníme metody spáchání teroristických útoků, definujeme měkké cíle a jejich možnou ochranu. Zhodnotíme současný stav hrozby terorismu v České republice a přiblížíme boj proti terorismu v českém i mezinárodním prostředí, dále se zaměříme na bezpečnostní dokumenty a důležité útvary a organizace.

Pro potřeby diplomové práce jsme vypracovali databázi obsahující 185 teroristických útoků, kterou jsme vytvořili v programu phpMyAdmin, která nám zaručuje lepší manipulaci s daty, snadnější aktualizace informací a možnost propojení s Microsoft Excel kvůli přehlednému zobrazení dat. Do databáze zaznamenáváme zejména metody útoků, cíle útoků, údaje o útočnících, detaily o použitých výbušninách, počty mrtvých a zraněných a propojení s jinými útoky. Většina praktické části se zabývá vyhodnocením dat a stanovením nejčastějších cílů útoků a rozboru vícenásobných útoků, kde jsme sledovali převážně modus operandi, výběr cíle v jednotlivých útocích a důvod ukončení vícenásobného útoku. Dále na základě nejčastěji vybraných cílů k útoku připravíme seznam ohrožených měkkých cílů v Praze, které zhodnotíme pomocí analytické metody CARVER, což je metoda sloužící ke stanovení míry rizika útoku na měkké cíle. Tato metoda je speciální tím, že riziko se vyhodnocuje z pohledu útočníka. U rizikovějších cílů shrneme současné zabezpečení a možný rozvoj do budoucnosti v případě zhoršené bezpečnostní situace.

V diskuzi se zaměříme na vyhodnocení stanovených hypotéz, které se týkají zejména vícenásobných útoků. Následně naše výsledky porovnáme se světovou databází teroristických útoků Global Terrorist Database.

Klíčová slova

Terorismus; vícenásobné útoky; měkké cíle; CARVER metoda; boj proti terorismu

Abstract

The phenomenon of terrorism represents a significant threat and even in the Czech Republic, it is a highly discussed topic. This Diploma thesis focuses on the analysis of terrorist targets in Europe in the years 2014-2018. The theoretical section primarily determines types of terrorism according to Europol and clarifies the methods of terrorist attacks. It also defines soft targets and their possible protection. Subsequently, this section contains assessment of current terrorist threats in the Czech Republic and takes a closer look at the fight against terrorism in the Czech Republic and international environment. It also focuses on security documents and important bodies and organizations.

For the purposes of the Diploma thesis, we created a database containing 185 terrorist attacks designed in the phpMyAdmin program, which guarantees better data manipulation, easier information update and possibility of linking with Microsoft Excel to acquire structured data display. The methods of attacks, targets, facts on the attackers, details on the explosives used, death toll, number of wounded, and links to other attacks are primarily recorded in the database. Majority of the practical section contains data assessment, determination of the most frequent targets, and analysis of multiple attacks where the main emphasis is on the observation of modus operandi, selection of the target in individual attacks and reasons to terminate the multiple attacks. On the basis of the most frequently selected targets, we prepare a list of endangered soft targets in Prague assessed through an analytical method CARVER, which is a method used to determine the level of risk of attacking the soft targets. This method is special in that the risk is assessed from the perspective of the attacker. With the more endangered targets, we will summarize current security and possible future improvements in case of deteriorated security situation.

The discussion is focused on the assessment of predetermined hypotheses concerning namely multiple attacks. The results are subsequently compared with the worldwide database of terrorist attacks Global Terrorist Database.

Keywords

Terrorism; multiple-attacks; soft target; CARVER method; counter-terrorism

Obsah

1	Úvod	9
2	Současný stav	10
2.1	Základní terminologie	10
2.1.1	Problematika definování terorismu	10
2.1.2	Mezinárodní definice terorismu	12
2.1.3	Typologie terorismu	14
2.1.4	Metody teroristického útoku	17
2.2	Měkké cíle	22
2.3	Současný stav hrozby terorismu v České republice	24
2.4	Boj proti terorismu v rámci České republiky	29
2.4.1	Bezpečnostní dokumenty	29
2.4.2	Orgány v boji proti terorismu	32
2.5	Mezinárodní spolupráce v boji proti terorismu	33
2.5.1	Evropská unie	33
2.5.2	Organizace spojených národů	36
2.5.3	Organizace severoatlantické smlouvy	37
2.5.4	Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě	38
2.5.5	Interpol	39
2.6	Vícenásobné a sekundární teroristické útoky	40
2.7	Databáze teroristických útoků	43
3	Cíl práce a hypotézy	47
4	Metodika	49
5	Výsledky	50
5.1	Databáze teroristických útoků v letech 2014 – 2018	50
5.1.1	Import vyexportované databáze do MySQL	52
5.2	Analýza databáze teroristických útoků v letech 2014 – 2018	53

5.2.1	Analýza provedení útoku	55
5.2.2	Analýza cílů	61
5.2.3	Analýza útočníků	63
5.2.4	Analýza vícenásobných útoků.....	68
5.3	Analýza CARVER.....	73
5.3.1	Vstupní data pro analýzu.....	73
5.3.2	Metodika analýzy.....	75
5.3.3	Kritéria analýzy CARVER.....	76
5.3.4	Vyhodnocení analýzy CARVER	79
5.4	Současné zabezpečení a možné zlepšení ochrany měkkých cílů	83
6	Diskuze	91
7	Závěr.....	98
8	Seznam použitých zkratk	99
9	Seznam použité literatury	100
10	Seznam použitých obrázků.....	114
11	Seznam použitých grafů	115
12	Seznam použitých tabulek.....	116
13	Seznam příloh	117

1 ÚVOD

V současné době oblast terorismu dosahuje enormního zájmu jak veřejnosti, tak odborné sféry. I v České republice existuje řada útvarů zabývajících se tímto fenoménem. Téma diplomové práce vyplynulo z absolvování studentské stáže v bezpečnostním ústavu Soft Targets Protection Institute, kde se zaměřují zejména na ochranu měkkých cílů. Na základě dílčích úkolů došlo k nastínění problematiky vícenásobných útoků, které nejsou v odborné literatuře odborně zpracované, a proto se na ně zaměřuje tato diplomová práce.

Diplomová práce se zabývá analýzou teroristických útoků v Evropě. Pro potřeby práce jsme vybrali teroristické útoky náboženského, pravicového a levicového původu, neboť jsme vyhodnotili, že tyto tři druhy útoků hrozí v České republice nejvíce. Byť ve světě je nejvíce rozšířený separatistický terorismus, v současné době Česká republika tímto typem terorismu ohrožena není, proto jsme ho do analýzy nezahrnovali.

Přínos práce je ve vytvoření komplexní databáze teroristických útoků, která nám usnadní analýzu dat. Databázi je možné využívat nadále ve společnosti Soft Targets Protection Institute. Za velký klad práce považujeme zpracování problematiky vícenásobných útoků a to nejen v teoretické rovině, ale i v praktické, kde se zaměříme na rozbor provedení útoku, modus operandi a ukončení útoku.

2 SOUČASNÝ STAV

2.1 Základní terminologie

2.1.1 Problematika definování terorismu

Už při stanovení, co to terorismus je, narážíme na několik problémů, které nám brání přesně definovat pojem terorismus. Alex Schmid, vymyslel čtyři důvody, proč stanovení definice terorismu je velmi obtížné, možná i nemožné [1].

Terorista pro jednoho člověka je bojovník za svobodu pro druhého člověka. Tento fakt si můžeme přiblížit například na připomenutí Yassera Arafata. Na jedné straně je to člověk, který získal v roce 1994 Nobelovu cenu za mír, na straně druhé spoluzakladatel hnutí Fatah a bojovník za osvobození Palestiny. Jedná se o teroristu nebo o bojovníka za svobodu palestinského lidu? To je zásadní problém při stanovení definice [1].

Druhý důvod se týká stanovení, jaké skupiny patří na černou listinu teroristických organizací [1]. Můžeme porovnat seznam EU a USA. Seznam osob, skupin a subjektů, které jsou zapojeny do teroristických skupin, se v případě Evropské unie aktualizuje každých 6 měsíců. Seznam teroristických organizací uznaných v USA je dostupný online na webu vlády. Podle našeho názoru, je tento dokument propracovanější. Při každé změně seznamu jsou sepsány informace o konkrétní teroristické skupině, včetně členů, historie skupiny, vazeb na ostatní teroristické organizace atd. [2] [3].

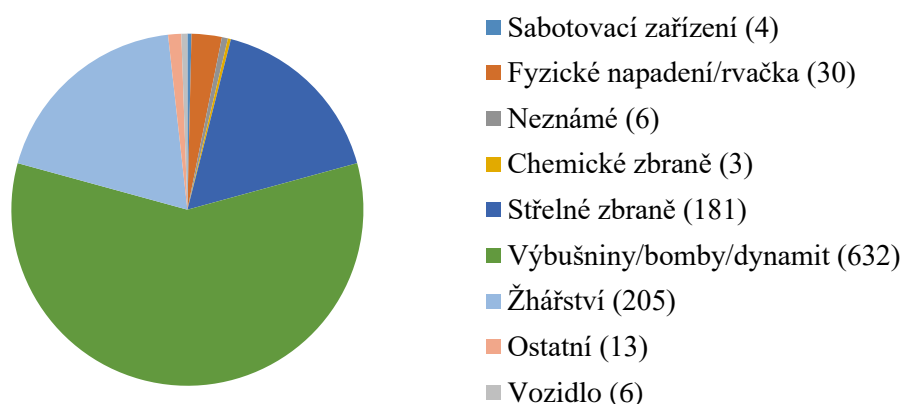
Seznam EU má navíc tři teroristické organizace. Jedná se o Khalisan Zindabad Force (aktivní v Indii) a Great Eastern Islamic Raiders' Front (působí v Turecku) a o Abu Nidal Organisation, kterou USA vyřadila ze seznamu teroristických organizací v roce 2017. Jiný názem pro skupinu je Fatah - The Revolutionary Council. Seznam teroristických skupin vydaných vládou USA obsahuje mnohem větší množství teroristických organizací, než seznam EU. Pro příklad uvádíme Boko Haram, Tálibán nebo Fronta al-Nusrah [2] [3].

Třetí důvod souvisí s variabilitou terorismu. Europol stanovil pět druhů terorismu, které jsou založené na různé ideologii. Jde o náboženský terorismus, etno-nacionalistický a separatistický terorismus, pravicový terorismus, levicový a anarchistický terorismus a monotematický terorismus (*single issue*) [4] [1]. Problémy nastávají hned dva. Každý, kdo

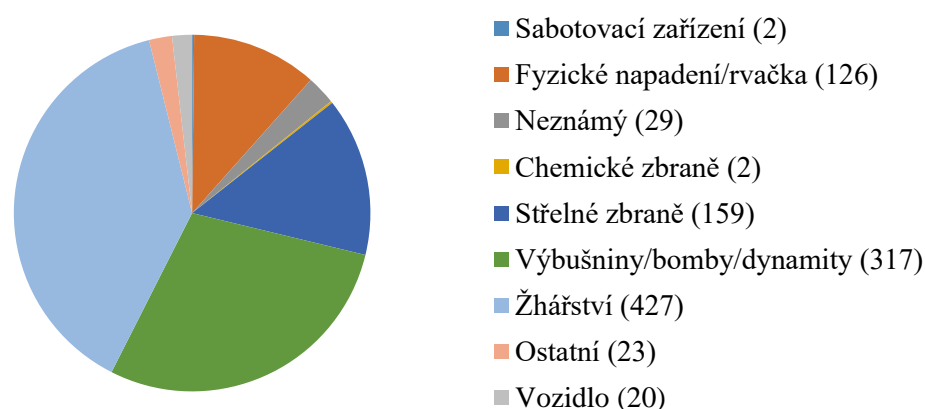
se problematice terorismu věnuje, může vytvořit a publikovat další druhy terorismu [5] [6] [7]. A za druhé, je velmi těžké konkrétní útoky zařadit do jedné kategorie. Této problematice se budeme více věnovat v následující kapitole Typologie terorismu.

Poslední důvod spočívá ve faktu, že se terorismus mění ve velmi krátkých časových intervalech a to co pro terorismus může platit dnes, za pět let to tak již být nemusí. [1] Rozebrali jsme grafy, které porovnávají typ zbraně při útocích v zemích západní Evropy v letech 2012 - 2014 a 2015 - 2017. Počet všech útoků v letech 2012 - 2014 bylo 1010, v letech 2015 - 2017 bylo 1016. V prvním grafu vidíme absolutně převládat bombové útoky. Zhruba stejný podíl mají žhářské útoky a útoky střelnou zbraní. Bombové útoky v druhém grafu jsou o polovinu menší. Na prvním místě jsou tentokrát žhářské útoky. Čtyřnásobné jsou fyzická napadení a vzestup zaznamenáváme i v útocích s využitím vozidla. Tyto grafy dokazují, že během dvou let se trend teroristických útoků velmi mění.

Graf 1 Typy zbraní při teroristických útocích v Evropě v letech 2012 - 2014 [8]

Graf 2 Typy zbraní při teroristických útocích v Evropě v letech 2015 - 2017 [9]

Útoky, které byly klasifikované více než jedním typem, jsou zapsané tak, že jsou evidované dvakrát (pokaždé s jiným typem útoku). Proto je celkový počet útoků nižší než souhrnný počet u jednotlivých typů zbraní.

Do budoucna lze očekávat další změny v typech použitých zbraní. Na konci roku 2016 vyšel článek v časopise Rumiya s názvem Just Terror Tactics. Článek začíná chválou na Mohameda Lahouaiej-Bouhlela (útočník v Nice v roce 2016), za úctyhodný čin. Poté popisuje jak vozidlo sehnat, jaké je nevhodnější a jakým se naopak vyhnout. Na závěr jsou rady, kde s vozidlem zaútočit a rada, že lze útok s vozidlem ještě vylepšit následným útokem nožem či střelnou zbraní [10]. Dále Islámský stát pokračuje v propagaci biologického terorismu na západě [11]. Podle trendů z posledních let je očekávatelné, že za pár let se styl útoků rovněž změní.

2.1.2 Mezinárodní definice terorismu

Jedna světově uznávaná definice neexistuje. Ani v České republice jednotné stanovění terorismu se nevyskytuje. V této kapitole si představíme některé definice terorismu v mezinárodních organizacích, světových velmocích a v České republice. Vytyčíme shody a rozdíly mezi nimi. Veškeré definice zde jsou přeložené z oficiálních zdrojů.

V roce 1980 v USA Ministerstvem obrany byla vydána jedna z prvních definic terorismu. Stala se prvním vodítkem pro posuzování terorismu. V překladu zní:

„Terorismus je propočítané použití násilí nebo hrozby násilím, obvykle zaměřené proti nezúčastněným osobám, s cílem vyvolat strach, jehož prostřednictvím jsou dosahovány politické, náboženské nebo ideologické cíle [12].“

Definice Ministerstvo obrany USA byla upravena a v současné době zní v překladu následovně:

„Terorismus je protiprávní použití násilí nebo hrozby násilí za účelem podnítit strach a ovládat vlády nebo společnost. Terorismus je často motivován náboženským, politickým nebo ideologickým cílem [13].“

Severoatlantická aliance (dále jen NATO) má rovněž vlastní definici:

„Terorismus je neoprávněné použití násilí nebo hrozba násilí proti jednotlivci nebo majetku, pokus o donucení nebo zastrašování vlád nebo společností s politickým, náboženským nebo ideologickým cílem [14].“

Nejrozsáhlejší definici terorismu má bezesporu Organizace spojených národů (OSN):

„Terorismus jsou trestné činy spáchané proti civilním osobám s úmyslem způsobit smrt nebo vážnou újmu na zdraví, zajištění rukojmích s cílem vyvolat teror v široké veřejnosti nebo skupině osob nebo u konkrétních osob, zastrašit obyvatelstvo, donucovat vládu nebo mezinárodní organizace k tomu, aby činily nebo se zdržely jakéhokoliv jednání, které tvoří trestné činy spadající do oblasti působnosti a jsou definovány v mezinárodních úmluvách a protokolech týkající se terorismu, nejsou za žádných okolností odůvodněny politickými, filozofickými, ideologickými, rasovými, etnickými, náboženskými argumenty nebo jiné povahy, a vyzývá všechny státy, aby zabránily takovým činům, a pokud jim nebrání, zajistit, aby takové činy byly potrestány sankcemi [15].“

Rada Evropské unie stanovuje, že:

„terorismus vede k vážnému zastrašení obyvatelstva nebo donucení vlády nebo mezinárodní organizace k provedení nebo zdržení se jakéhokoliv jednání, k destabilizaci nebo rozvrácení základní politické, ústavní ekonomické nebo sociální struktury země nebo mezinárodní organizace [16].“

Různé organizace a úřady vydávají definice terorismu vždy k návaznosti na svoji činnost. Například první definice z roku 1980 nerozlišuje čin a hrozbu, obojí považuje za terorismus [17]. To znamená, že i pouze hrozba terorismu je terorismus dle definice a podle toho by se mělo dále postupovat. Hrozbu terorismu uvádí i NATO a Ministerstvo obrany USA. Oproti tomu NATO nestanovuje cíl terorismu, zato pamatuje i na násilí proti majetku, nikoliv jen proti osobám nebo společnostem. Všechny uvedené současné definice, tedy jen první definice z roku 1980 to nezmiňují, mluví o ovlivňování, zastrašování či omezování vlád či mezinárodních organizací. Rada Evropské Unie vymezuje terorismus i v oblasti destabilizace či rozvrácení politického, ústavního, ekonomického nebo sociálního pořádku. Dále společně s OSN nepopisují důvody terorismu, tedy ideologické, politické nebo

náboženské cíle. OSN dále apeluje na členské státy, aby potíraly terorismus a zabránily podobným trestným činům a důsledně je trestaly.

2.1.3 Typologie terorismu

Stejně jako u problematiky definování terorismu, i u typů terorismu narazíme na spoustu variant typologických přehledů terorismu.

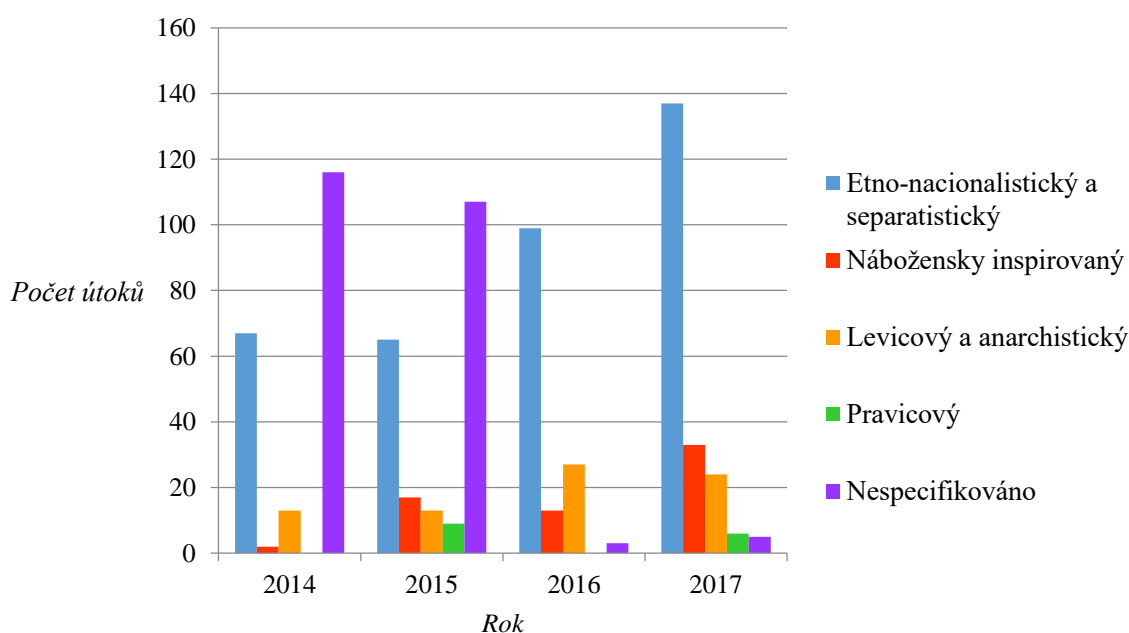
Lze je rozdělovat např.:

- podle původu (státní, nestátní),
 - státní terorismus, neboli represivní, je páchán pro podporu stávajícího politického uspořádání [18],
 - nestátní terorismus, neboli subversivní či revoluční se snaží změnit politický režim [18],
- podle rozsahu (mezinárodní, národní), kdy:
 - národní je pouze za hranicemi jednoho státu [18],
 - mezinárodní vyžaduje nadnárodní spolupráci teroristických skupin nebo se jedná o útoky vůči konkrétnímu státu na území jiného státu, anebo ze strany státu jde podpora teroristům k útoku vůči jinému státu [18],
- podle použitých prostředků (konvenční, nekonvenční),
 - konvenční (sečné a bodné zbraně, střelné zbraně, výbušné zbraně) [19],
 - nekonvenční (zbraně hromadného ničení) [19],
- podle příčin vzniku (politický, ideologický, kriminální, nacionalistický, psychologický),
 - politický terorismus vede ke změně politického režimu, zahrnuje útoky na veřejnost a často využívá hrozbu násilí. Důležitá je taky následná pozornost médií a veřejnosti [18].
 - ideologický terorismus je nástroj k prosazení vlastních hodnot a myšlenek, lze rozdělit na pravicový a levicový ideologický terorismus [20],
 - kriminální terorismus vede k získání materiálních výhod a je spojen s organizovaným zločinem [20],
 - nacionalistický terorismus je boj o kontrolu a správu vlastního nového nezávislého státu [21],

- psychologický terorismus slouží k uspokojení vlastních potřeb (např. získání uznání či obdivu) bez motivace dosažení politických, ideologických či sociálních cílů. Často se jedná o individuální jednání, chybí organizační struktura [20].

V naší práci však představíme typy terorismu, které stanovil Europol a řada českých odborníků je publikovalo v odborné literatuře [22] [23]. Jedná se o rozdělení podle motivace útočníka.

Graf 3 Teroristické útoky rozdělené podle motivu [24] [25] [26] [27]

Nábožensky inspirovaný terorismus

Zapojení můžou být jednotlivci i celé teroristické organizace. Náboženská motivace se považuje za jednu z nejnebezpečnějších, jistě také proto, že vyvrátit někomu náboženské ideje je mnohem těžší než např. u politických ambicí. Náboženský terorismus je druh násilí, kde jde primárně o prosazení absolutní víry a víra může i ospravedlnit činy, které v jejím jménu útočníci páchají. V současné době je nejvýrazněji vnímán islámský terorismus. Teroristické organizace operující ve jménu islámu a které jsou radiální, označujeme jako islamistické. Islamismus je totalitní ideologie, ve které se víra prosazuje skrz džihád [28]. Džihád je pojem označující svatou válku muslimů proti bojovníkům, kteří narušují jejich svatá místa a vedou válku proti jejich víře. Džihád znamená v překladu *úsilí* nebo *bojovat*.

Tento termín můžeme chápat více způsoby. Nejčastěji pojem džihád označuje válku proti neislámskému světu anebo úsilí přeměnit nevěřící a morálně zlepšit společnost [29].

Útoky tohoto typu jsou nahodilé a velmi špatně předvídatelné. Útočníci se zaměřují na civilní obyvatelstvo [23]. V **Graf 3**, který byl vytvořen na základě dat z Evropské unie, vidíme, že v současné době dochází ke zvýšení nábožensky inspirovaných útoků.

Etno-nacionalistický a separatistický terorismus

Terorismus inspirovaný nacionalismem, etnickou příslušností nebo náboženstvím. Cílem útoků je získat vlastní stát či autonomii území nebo oblasti. Evropa se v současné době s tímto typem terorismu setkává velmi často, jedná se o nejčastější motivaci k teroristickým útokům na území Evropy. Teroristické organizace páchající etno-nacionalistický či separatistický terorismus najdeme v současné době ve Francii, Španělsku a nejčastěji ve Velké Británii. [23] Velká Británie uvádí čtyři velké teroristické organizace na svém území tohoto typu, a to Irskou republikánskou armádu (IRA), Óglaigh na hÉireann (ONH), Prozatímní irskou republikánskou armádu (PIRA) a Arm Na Poblachta (ANP). Všechny organizace mají za cíl sjednocené Irsko. Útočí zejména na policejní cíle a členy ozbrojených sil. Ve Španělsku byla do roku 2017 velmi aktivní teroristická skupina Euskadi ta Askatsuna (ETA). Od oznámení příměří však žádný teroristický útok jménem této skupiny spáchán nebyl. Cílem skupiny bylo odtržení Baskicka a vyhlášení samostatného státu [24].

Levicový a anarchistický

U této varianty je cílem změna politického, sociálního a ekonomického systému státu. Myšlenky se často přebírají z marxismu-leninismu, jsou protiautoritářské a protikapitalistické. Ze své podstaty nejčastěji útočí na vládní budovy, případně na soukromý majetek. Skupiny tohoto typu jsou nejaktivnější v Řecku, Španělsku a Itálii [23]. Například v Řecku je v současnosti aktivní teroristická skupina Omada Laikon Agoniston, která v roce 2017 útočila na budovy banky a soudů. Z grafu vidíme, že levicový terorismus v současné době co se týče počtu útoků konstantní. Každý rok se stane asi 20 útoků, které jsou levicově motivované [24].

Pravicový terorismus

Cíl je velmi obdobný jako u levicového terorismu, neboť i zde je snaha o změnu systému, avšak na základě extremistického pravicového modelu. Kořeny můžeme hledat u fašismu. Pravicové skupiny se zaměřují na témata jako multikulturalismus, migrace, korupce a finanční krize [23]. Report Evropské unie o teroristické situaci (dále jen TE-SAT) upozorňuje na rozšiřování řad pravicových extremistů z důvodu obav a vnímání islamizace společnosti a migrace [24].

Ačkoliv počet útoků, které jsou dílem pravicových extremistů není mnoho, extremistických skupin na území Evropské unie je velké množství. V České republice je aktivní třeba Generace Identity nebo Pro-Vlast, v Belgii skupina Soldiers of Odin, v Portugalsku Blood & Honour, v Německu Identitäre Bewegung [24].

Single-issue (monotematický)

Monotematický terorismus se zaměřuje pouze na jeden cíl, je zde snaha pouze o změnu části systému nebo změnu cílové skupiny ve společnosti. Typická jsou environmentální témata (problematika jaderných elektráren, znečišťování životního prostředí) nebo sociální témata (boj proti potratům, boj za práva zvířat) [23]. Skupiny se uchylují k násilí až v momentě, když všechny demokratické cesty selhaly nebo přinesly jen velmi malý pokrok [20].

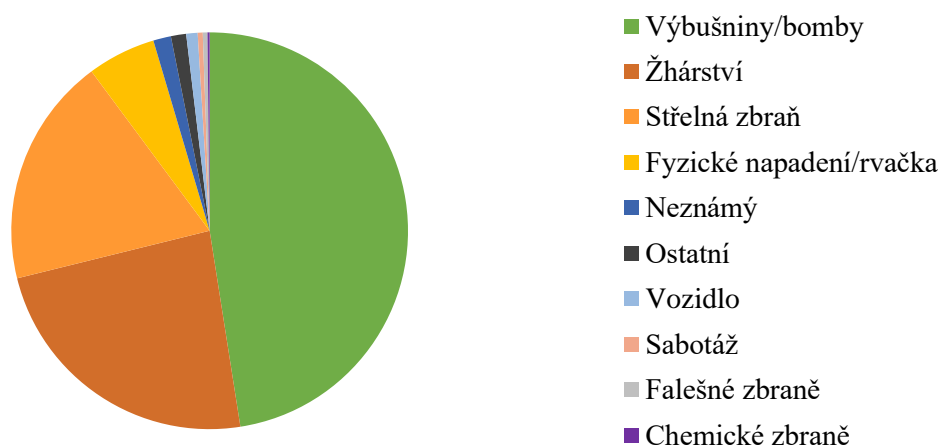
Ministerstvo vnitra České republiky výše uvedenou typologii převzalo s drobnými změnami. Single-issue rozdělilo na environmentální terorismus, vigilantistický terorismus (stát není schopen zajistit bezpečnost a pořádek, přebírá tuto funkci teroristická organizace) a single-issue [6].

2.1.4 Metody teroristického útoku

Stejně jako u typologie teroristických útoků, i v oblasti metod je možné je stanovit podle různého klasifikačního klíče. Ministerstvo vnitra České republiky shrnuje teroristické útoky na *klasické* a *moderní*. V současné době převažují klasické metody, ale moderní metody jsou velkou hrozbou, neboť při jejich použití můžeme očekávat velké ztráty na životech, zdraví i majetku [6].

Z níže uvedeného grafu vyplývá, že v Evropě v posledních 7 letech nejčastějším útokem bylo použití výbušniny nebo bomby (zaznamenáno 1380 výbušných zařízení). Následuje žhárství (686 útoků), střelné zbraně (543 útoků) a fyzické napadení (162 útoků). Upřesňujeme, že útok vozidlem nezahrnuje útoky, kde je vozidlo využito jako krytí pro výbušninu. Sabotáž zahrnuje např. překážka na kolejích za účelem vykolejení vlaku.

Graf 4 Typy teroristických útoků v Evropě v letech 2010 - 2017 [30]

V následující části přiblížíme nejčastější typy teroristických útoků: bombový útok, žhárství, střelbu, fyzické napadení a nájezd vozidlem.

Výbušniny, bombový útok

Jedná se o nejběžnější útok teroristické agrese. Bombový útok umožňuje provést rozsáhlou a úspěšnou akci a navíc pachatel nemusí být na místě činu a tím pádem být odhalen. Bombové útoky mohou být namířeny proti osobám nebo proti symbolickým či významným cílům [31].

Výbušná zařízení namířená proti osobám bývají umístěná do míst s vysokou koncentrací osob a dobrou přístupností (typické pro měkké cíle). Výbuch způsobí zranění velkého počtu lidí, vyvolá velký mediální zájem a otřese celou společností. Méně časté, ne však neznámé, jsou útoky směřující proti jedné osobě. Může se jednat o známé politiky či vysoko postavené zaměstnance v bezpečnostních složkách [31].

U útoku na symbolický cíl není důležité, kolik je zraněno lidí, ale kolika lidí se napadení konkrétního cíle psychicky dotkne. Může se jednat o varování, upozornění, ponížení cílové skupiny nebo zvýšení vážnosti teroristické organizace [31].

Útok na významný cíl má za úkol vyřadit objekt z provozu, nebo ho alespoň ovlivnit. Jedná se o průmyslová centra, elektrárny, vládní budovy, ale i například klíčové osoby v řídicích funkcích. Účel takového útoku je způsobit co největší škody a vyřadit daný objekt z provozu [31].

Bomby mohou být uloženy v odpadkových koších, zavazadlech, automobilech nebo v doručených balíčcích či dopisech. Automobilové bomby mohou být umístěné v interiéru či na podvozku vozidla a iniciace bývá spojená s manipulací s automobilem (nastartování, otevření dveří). Druhá varianta využití automobilu je naplnění interiéru výbušninou a umístění automobilu na cílové místo. Často se též k ukrytí nebo doručení bomby využívá balík nebo dopis. Ze statistik vyplývá, že tento typ útoku se velmi často vyskytuje v sériích. Iniciace bývá mechanická, většinou k ní dojde po narušení obalu. Balíkové bomby neobsahují mnoho trhaviny, spolehlivě však smrtelně zraní osobu, která se vyskytuje v bezprostřední blízkosti. Nebezpečnost těchto bomb je vysoká, pokud je balíček doručen na soukromou adresu. [32].

Do **Graf 4** jsou zahrnuty následující varianty bombového útoku:

- granát,
- nášlapná mina,
- poštovní bomba,
- tlakový spouštěč,
- projektily (rakety, RPG),
- sebevražda,
- výbušnina ve vozidle,
- trubková bomba [33].

Žhářství

Důvod spáchání tohoto trestního činu může být závist, nenávisť, vyhrožování nebo vydírání. Často důvodem je sociální, politická či etnická odlišnost. Cílem útoku bývá nejčastěji zastrášení skupiny obyvatel. Obvykle se tento typ útoků využívá na poškození

majetku a nikoliv konkrétní osoby nebo skupiny obyvatel. Může se však vyskytnout případ, kdy je žhářství zaměřeno proti osobám a cílem je zranit nebo zabít [34].

V **Graf 4** jsou zahrnuty útoky, které byly založeny pomocí:

- molotov koktejlu,
- benzínu nebo alkoholu [33].

Je prokázáno, že pokud pro teroristy je obtížné získat výbušninu, uchylují se k zápalným prostředkům [35].

Střelná zbraň

Teroristé využívají jak průmyslově vyrobené, tak po improvizované střelné zbraně. Do improvizovaných zbraní řadíme veškeré zbraně, které jsou vyrobené mimo oficiální a legální zbrojní firmy. Mezi nejpopulárnější pušky patří bezesporu AK-47 (improvizované i průmyslově vyrobené) [36]. Další příklady zbraní jsou:

- automatická a poloautomatická puška,
- ruční pistole,
- puška, brokovnice.

Fyzické napadení

V **Graf 4** se fyzickým napadením myslí neorganizovaný boj na blízkou vzdálenost. Jednotlivec či skupina napadá osobu fyzicky ať už se zbraní nebo beze zbraně. Fyzické napadení spočívá ve využití následujících předmětů ke zranění nebo zabití protivníka:

- tupý objekt,
- ruce, končetiny, pěsti,
- nůž, ostrý objekt,
- lano.

Do fyzického napadení se zahrnuje i udušení [33].

Vozidlo

Útok za pomoci vozidla je forma masové vraždy. Pachatel záměrně najíždí do civilistů případně do budovy nebo jiného vozidla za účelem usmrtit co nejvíce lidí. Tento typ útoku

se stává populární zejména v místech s velkou koncentrací lidí, jako jsou sportovní a kulturní události, oslava národních nebo náboženských svátků, trhy nebo politické shromáždění [10].

Z hlediska útočníka mají vozidla obrovský potenciál z důvodu absolutní absence podezření. Pokud uvidíme osobu s nožem za opaskem, může nás napadnout, proč ho asi má, ale vozidla jsou všude kolem nás, nemáme je zafixované jako nebezpečné zbraně. Zároveň u tohoto typu útoku lze očekávat velký počet obětí. Získání vozidla je považován za velmi snadný úkol. Je důležité však vybrat takový typ, aby splňoval technické a konstrukční parametry. Obecně se doporučují off-roady, SUV, automobily s pohonem na všechny kola. Malá vozidla nedosáhnou kýženého efektu krveprolití. Za ideální se považuje nákladní vozidlo [10].

Doporučuje se kromě splnění technických a konstrukčních parametrů i zmapovat trasu útoku, zjistit, zda nejsou na cestě překážky (bariéry, autobusové zastávky, sloupky atd.), a zajistit dostatečné množství paliva [10].

2.2 Měkké cíle

Jedná se termín, který se využívá pro označení objektů, prostor či akcí, kde je charakteristická častá přítomnost velkého počtu osob a zároveň se velmi špatně zabezpečuje prostor před násilnými útoky. Jedná se tedy o otevřené prostranství, částečně nebo zcela uzavřené prostory, kam však má veřejnost přístup a je zde vysoká koncentrace osob. Při potencionálním útoku lze očekávat nejen velký počet obětí, ale podobné útoky i přitahují i velkou pozornost médií a veřejnosti a proto působí velmi negativně na psychiku obyvatel [37].

Druhy měkkých cílů:

- dopravní prostředky,
- hotely,
- náboženské objekty, místa bohoslužeb, jiné symbolicky významné objekty a akce,
- obchodní centra,
- sportovní a kulturní akce,
- školy a školská zařízení,
- veřejné instituce,
- nemocnice [37].

Soft Targets Protection Institute provedl analýzu teroristických útoků od nástupu Islámského státu a došel k závěru, že pravděpodobnost, že dojde k útoku na konkrétní měkký cíl, zvyšuje:

- vazba židovskou, případně muslimskou symboliku,
- vazba na symboliku západní civilizace (vánoční trhy, oslavy státních svátků, obchodní promenády),
- mezinárodní cíle (turistické atrakce, letiště, koncerty a sportovní akce) [38].

Ochrana měkkých cílů

V rámci Národní centrály proti organizovanému zločinu (dále jen NCOZ) byla založena skupina určená k podpoře provozovatelů a vlastníků měkkých cílů. Metodická skupina s názvem Podpora se skládá ze zástupců NCOZ, Národního kontaktního bodu pro terorismus, ředitelství služby pořádkové policie, operačního odboru, krajského ředitelství

hlavního města Prahy, odboru mezinárodní policejní spolupráce, oddělení krizového řízení, ředitelství služby cizinecké policie a oddělení tisku a prevence. Skupina operativně podporuje bezplatnou nonstop linku s číslem 800 255 255, kde lze nahlásit a vyžádat si podporu zejména metodického charakteru. Linka vznikla 5. srpna 2016 a zastřešuje ji operační odbor Policejního prezidia [39]. Skupina podpora dále hodnotí bezpečnostní situaci v Evropě, analyzují teroristické a další násilné útoky. Vypracovávají přehled významných měkkých cílů. Aktualizují metodické doporučení pro vlastníky a provozovatele měkkých cílů a doporučují přijetí mimořádných opatření u rizikových akcí [40].

Vývoj bezpečnostní situace na blízkém východě a v Evropě si vyžádal komplexní řešení ochrany měkkých cílů. Z toho důvodu Ministerstvo vnitra spolupracuje s židovskou komunitou v České republice. V dubnu 2016 došlo k podepsání memoranda o spolupráci mezi Ministerstvem vnitra, Policejním prezidiem, Magistrátem hlavního města Prahy a židovskými institucemi. Memorandum vytváří funkci bezpečnostního koordinátora, který bude zastupovat židovské organizace v kontaktu s vládou, a dále byla zřízena Bezpečnostní rada Federace židovských obcí v České republice, která sdružuje zástupce jednotlivých židovských organizací a výše uvedeného bezpečnostního koordinátora. Bezpečnostní pracovníci zapojení v Memorandu se pravidelně setkávají a řeší například bezpečnostní opatření při oslavách židovských svátků [41] [37]. Podobná spolupráce s muslimskou komunitou navázána nebyla. Proběhlo kontaktování styčné osoby v muslimské obci, o spolupráci však nebyl projevěn zájem.

Ministerstvo vnitra také v oblasti ochrany měkkých cílů zahájilo spolupráci se zástupci ministerstev dopravy, školství, mládeže a tělovýchovy, zdravotnictví, kultury, průmyslu a obchodu. Rovněž poskytuje odbornou pomoc pořadatelům velkých akcí jako je Český svaz ledního hokeje, obce, kraje nebo Fotbalová asociace [37].

Konkrétní zabezpečení měkkých cílů rozebereme v kapitole Výsledky.

2.3 Současný stav hrozby terorismu v České republice

V současnosti v České republice platí 1. stupeň ohrožení terorismem. Tento stupeň upozorňuje na existenci nebezpečí, která vyplývá především ze situace v zahraničí a z mezinárodních aktivit České republiky, avšak není na území České republiky známá konkrétní hrozba. Jde o dlouhodobý stav, platí zvýšená bezpečnostní opatření, o kterých rozhoduje vláda České republiky [42].

Pro stanovení hrozby terorismu v České republice můžeme mluvit o dvou rozdílných původech. První je terorismus domácí, vznikl na území České republiky a je ovlivněn domácími faktory. Druhý je globální terorismus s kořeny mimo Českou republiku. Oba typy terorismu se mohou navzájem prolínat (nesouhlas s politikou jiných států či mezinárodních organizací, vztah zahraničních teroristů k dění v ČR) [43].

Domácí prostředí je velmi příznivé. Česká republika má stabilní demokracii, dobrou ekonomickou situaci, zaručuje lidská práva, geograficky se nacházíme v klidné části světa. O společnosti se dá říct, že je tolerantní, kulturně, nábožensky, etnicky a politicky není výrazně rozdělena. Na druhou stranu průzkumy dlouhodobě ukazují, že asi 2/5 dotázaných lidí není spokojeno s fungováním demokracie v ČR. Jedná se poměrně o velkou skupinu v populaci. Nespokojenost s demokracií může vést ke snaze změnit fungování společnosti, vede to k podpoře extremistických politických stran a můžou se vytvořit podmínky pro terorismus. Další problém je v pohledu občanů ČR na imigrační politiku. Češi jsou nejskeptičtější národ Evropy. V současné době téma imigrace velmi tvrdě rozděluje společnost. Toho využívají populistické a xenofobní politické strany [43].

ČR je země aktivně bojující proti terorismu a je zapojena do řady mezinárodních operací. To zvyšuje riziko a možnosti teroristických útoků proti českým cílům v zahraničí i proti občanům na území ČR [43].

Džihádismus v ČR

V České republice je zatím džihádistická hrozba nízká, co je ale skutečnou hrozbou jsou některé skupiny, které chtějí, aby hrozba terorismu v České republice vypadala hrozivěji, než ve skutečnosti je (viz kapitola o útocích na vlaky v roce 2017). V srpnu 2016 skupina Čechů předstírala útok džihádistů na náměstí v Praze. Přijela ve vojenských autech s replikami zbraní a velbloudem a křičela „*Allahu Akbar*“. Většina přítomných si myslela, že je o skutečný útok, začala panika [44].

Útoky na vlaky v ČR

Česká republika v létě 2017 zaznamenala dva pokusy o vykolejení vlaku, které byly klasifikovány jako teroristické. Muž v seniorním věku spáchal tento čin ve snaze vyvolat ve společnosti strach a nenávist vůči muslimské menšině [45]. Použil modus operandi doporučovaný Al-Kájdou v jejím oficiálním magazínu Inspire právě v létě 2017 [46]. Útočník, Jaromír Balda, byl odsouzený v lednu 2019 ke čtyřem letům vězení za spáchaný teroristický čin a soud nařídil ambulantní psychiatrické léčení [47].

Židovské objekty

V České republice se nachází velké množství židovských památek. V posledních letech jsou útoky na židovskou komunitu stále častější. Situace na Blízkém východě ovlivňuje projevy antisemitismu v Evropě. V Praze se nachází několik židovských objektů. Židovské město se nachází v centru poblíž celé řady historických památek, obchodních center a dalších měkkých cílů. Tato oblast, ale i další židovské objekty v České republice, se můžou stát primárním nebo sekundárním terčem při útoku teroristických organizací nebo pravicových extremistů.

Varování turistů

Dne 3. května 2018 vydalo ministerstvo zahraničí USA varování pro své obyvatele pohybující se na území České republiky. Jednalo se o doporučené chování na veřejných prostranstvích specifikovaných jako měkké cíle. Kromě Slovenska pro žádnou jinou zemi v rámci Evropské unie toto upozornění vydáno nebylo, týkalo se tedy konkrétně pouze České republiky a Slovenska. Tato výstraha nebyla blíže specifikována, není tedy jisté, co bylo důvodem k jejímu vydání [48]. Také Velká Británie upozorňuje své občany na možné teroristické útoky, především kvůli zapojení vojsk do konfliktu v Sýrii a Iráku. Ačkoliv v České republice nedošlo v nedávné historii k teroristickým útokům, pro svou oblíbenost u turistů z celého světa nelze toto globální riziko pominout [49].

Přesun amerického velvyslanectví do Jeruzaléma

V květnu v roce 2018 došlo k přesunutí americké ambasády z Tel Avivu do Jeruzaléma. Tento čin vyvolal ve společnosti spoustu negativních reakcí. Přesun doprovázely násilné demonstrace na hranicích s Gazou. Evropská unie vydala prohlášení, ve kterém kritizovala

stěhování ambasády. Česká republika, Maďarsko a Rumunsko toto prohlášení neschválily. Palestina poděkovala státům, které souhlasily s prohlášením EU, a naopak prohlásila, že Česká republika, Maďarsko a Rumunsko ponese plnou odpovědnost při budování budoucích vztahů s arabským a islámským světem [50]. Česká republika společně s Maďarskem, Rumunskem a Rakouskem vyslali své velvyslance na inauguraci americké ambasády v Jeruzalémě, čímž veřejně podpořili přesun velvyslanectví [51]. Z toho důvodu se může Česká republika dostat na seznam potencionálních cílů teroristických organizací. V současnosti se jedná o přesunutí i české ambasády do Jeruzaléma. Prozatím se tam otevřel Český dům a honorární konzulát [52].

Ayman al Zawahiri, vůdce Al-Kájdý, v neděli 13. května 2018 vyzval muslimy, aby vedli džihád proti USA právě z důvodu přesunu USA ambasády do Jeruzaléma [53]. V pětiminutové nahrávce mimo jiné prohlásil, že přesun ambasády je důkaz ztroskotání jednání mezi Palestinou a Izraelem [51].

K výročí 11. září v roce 2018 Ayman al Zawahiri opětovně vyzval muslimy, aby se postavili USA. Vydal dokument "How to confront America" ve kterém znovu označuje Ameriku jako největšího nepřítele muslimů. Zmiňuje znovu přesunutí ambasády do Jeruzaléma a dále poukazuje na další skutečnosti, kvůli kterým oslovuje ostatní muslimy (např. podpora zabíjení muslimu v Kašmíru, nařízení a financování zabíjení muslimů v Afganistánu, schvalování ruských zločinů v Čečensku, spojení se s Francií a vraždění muslimů v Sahelu a v západní Africe) nařizuje k okamžité svaté válce proti Americe [54].

Pražský imám

V lednu 2018 došlo k obvinění pražského imáma Samera Shehadeha a jeho bratra Omaha a bratrovu manželku Fatimu (bývalou Kristýnu Hudkovou) z terorismu. Všichni jsou občané ČR, muži jsou z Palestiny. Samer pomohl vycestovat bratrovi a jeho ženě do Sýrie, kde se přidali ke skupině Jabtah Fateh al-Sham. Samer se nejspíše skrýval v Mauretánii [55]. V listopadu 2018 došlo k zadržení Samera Shehadeha a byl eskortován do České republiky. V současné době je stíhán za podporu a propagaci terorismu [56]. Muslimská komunita se od rodiny Shehadeha distancuje.

V září 2018 byl zadržen v České republice radikální muslim vystupující pod jménem Abdul Rahman, vlastním jménem Dominik K. Konvertoval k islámu v roce 2015. Narodil se na Slovensku, bydlel v Praze. Abdul Rahman byl obviněn z přípravy bombového teroristického útoku. Na sociálních sítích v minulosti často sdílel názory jako "Tahle země

bude naše“. Na fotografiích lze vidět Abdula Rahmana se zdviženým ukazováčkem, jedná se o pozdrav příslušníku Islámského státu. Bezpečnostní informační služba (dále jen BIS) upozornila na možnou radikalizaci a předala informaci Národní centrále organizovaného zločinu. Při domovní prohlídce u něj byly nalezeny chemikálie a manuály na výrobu bomby. Obviněný se hájí, že chemikálie byly připraveny na ohňostroj na oslavu Vánoc a Nového roku. Policisté z odboru náboženského terorismu a extremismu upozorňují na fakt, že muslimové Vánoce ani Nový rok neslaví [57]. Za svého mentora označuje Samera Shehadeha, výše uvedeného pražského imáma, který je obviněný z terorismu [58].

Zprávy Bezpečnostní informační služby za rok 2016 a 2017

Zpráva BIS za rok 2016 zmiňuje případy, kdy se občan České republiky nebo občan jiné národnosti žijící v České republice pokusil o (ať už úspěšně či neúspěšně) vycestovat a přidat se k Islámskému státu. V roce 2017 BIS zaznamenala jedenáct osob, které opustili území ČR a připojili se k teroristické organizaci. Z nich dvě osoby měly české občanství.

Přestože muslimská komunita v České republice je velmi umírněná, u pár neorganizovaných jedinců byly zpozorovány projevy radikalizace, která však byla vyvolána především postoji české krajní pravice a proti-muslimských organizací. Dále upozorňuje na etnickou skupinu ze Střední Asie, která uznává radikální výklad islámu, vůči České republice a její kultuře se pak projevuje uzavřeně a nepřátelsky, avšak kvůli svým radikálním postojům stojí mimo českou muslimskou komunitu [59]. V roce 2017 se BIS zaměřila na maghrebskou komunitu, neboť tato komunita se v zahraničí podílela na teroristických útocích. Problémem u osob maghrebského původu je integrace, BIS upozorňuje na snadnou radikalizaci Maghrebanů. Na území ČR se vyskytují i Kurdové. BIS tuto skupinu monitorovala z důvodu možného napojení na Stranu kurdských pracujících (dále jen PKK). Ačkoliv tato teroristická organizace nemá v ČR žádné aktivní členy, jsou zde však její sympatizanti. Ti však jsou z hlediska možné radikalizace okolí neúspěšní, neboť komunita Kurdů v ČR se od PKK distancuje a organizace nemá jejich podporu.

Dále zpráva zmiňuje nadále velmi aktivní Íránskou zpravodajskou službu na území České republiky. Právě vzhledem k oblíbenosti Prahy jako turistického cíle jak izraelských, tak židovských turistů z celého světa vnímáme pražské židovské město jako strategický cíl Hizballáhu [59].

Vypnutí hackerských serverů Hizballáhu

BIS napomáhala při vypnutí sítě hackerských serverů hnutí Hizballáh v Česku a v dalších zemích Evropské unie a USA. Servery sloužily ke kybernetické špionáži.

Začátkem roku 2017 padlo podezření na hackerskou skupinu, která napadala mobilní zařízení prostřednictvím falešných facebookových profilů. Falešné profily krásných dívek navazovaly konverzace s muži a ve chvíli, kdy mělo dojít k výměně lechtivých fotografií, oběti byly vyzvány ke stažení bezpečné aplikace, kde mělo dojít k zaslání fotografií. Pokud si někdo stáhnul škodlivou aplikaci, hackeři nejenom že získali přístup k osobním údajům, kontaktům, fotografiím, hovorům, SMS zprávám, GPS záznamům, ale zejména mohli nahrávat zvuky z okolí přístroje. V podstatě se jednalo o desítky, stovky, možná tisíce mikrofonů všude po světě [60].

Biologické a chemické zbraně

Europol každoročně vydává zprávu o teroristické situaci a nových trendech (TE-SAT). Zpráva z roku 2018 uvádí, že v posledních letech nebyly využity žádné látky CBRN k teroristickému útoku, a ani žádný členský stát nevyšetřoval plánování nebo přípravu teroristického útoku za použití CBRN látek. Ovšem témata související s CBRN jsou opakovaně probírána v teroristické propagandě na internetu [11]. TE-SAT upozorňuje na možnost zneužití běžně dostupných průmyslových nebezpečných látek a také na kontaminaci pitných zdrojů a potravin [24].

V roce 2018 se Česká republika dostala do podezření, že v nějakém množství skladuje či vyrábí nervově paralytickou látku novičok. Novičok byl použit k útoku na Sergeje Skripala a jeho dceru a došlo k podezření, že látka pochází z České republiky, Slovenska, Británie nebo Švédska. Toto tvrzení se neprokázalo [61].

V roce 2006 bylo v České republice odhaleno několik nelegálních skladů s chemickými látkami, které představovali značné riziko pro své okolí. Právě nelegální sklady a chemické látky představují riziko zneužití k teroristickému útoku [62].

2.4 Boj proti terorismu v rámci České republiky

2.4.1 Bezpečnostní dokumenty

Strategie České republiky pro boj proti terorismu

Strategii České republiky pro boj proti terorismu (dále jen Strategie) vypracoval odbor bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra v roce 2013 a navazuje tak na předchozí Strategii z let 2010 – 2012. V rámci strategie došlo ke stanovení pěti oblastí, na které se má boj proti terorismu v rámci České republiky zaměřit [43].

Oblast č. 1: Zlepšení komunikace a spolupráce mezi subjekty, zapojenými do boje proti terorismu a zkvalitňování podmínek pro výkon jejich činnosti. Jedná se o základní předpoklad úspěšného boje. Nejen získání, analýza a vyhodnocení informací o záměrech a aktivitách teroristických organizací, ale zejména rychlá výměna informací a spolupráce mezi složkami na státní i mezinárodní úrovni. Komunikace je důležitá ve všech fázích boje proti terorismu, ale zejména v oblasti prevence, kdy teroristické aktivity a úmysly musí být odhaleny v zárodku. Klíčová je spolupráce mezi policejními a zpravodajskými službami. S ohledem na členství v Evropské unii, Severoatlantické alianci, Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě, Radě Evropy a dalších, se Česká republika aktivně zapojuje do mezinárodních aktivit [63].

Oblast č. 2: Ochrana obyvatelstva, kritické infrastruktury a jiných cílů, potenciálně zranitelných teroristickým útokem. V této kapitole se klade důraz na odstraňování následků mimořádných událostí spojených s terorismem. Klíčově je označen integrovaný záchranný systém (dále jen IZS), ale dále i typové plány pro konkrétní druh nastalé krizové situace a Koncepce krizové připravenosti zdravotnictví České republiky. Dále se klade důraz na vzdělávání a na cvičení orgánů krizového řízení [63]. Zvláštní pozornost je zde věnována dopravě, ochraně civilního letectví, městské dopravě a přepravě nebezpečných látek [43].

Oblast č. 3: Bezpečnostní výzkum, vzdělávání a informování veřejnosti ve vztahu ke konkrétním aspektům boje proti terorismu. Oblast stanovuje za zásadní vzdělávat v oblasti rizik spojených zejména s terorismem střední a vyšší policejní management, který je odpovědný za plnění úkolu při přípravě i při řešení mimořádných událostí tohoto typu. Dále doporučuje provádět školení pro personál všech složek IZS a pro soudce a státní zástupce.

Důležité je i vzdělávání veřejnosti pomoci vhodným způsobem, jako jsou veletrhy, výstavy, workshopy atd. Za podstatné je považováno informování veřejnosti, jak se chovat v případě mimořádné události [63].

Oblast č. 4: Prevence radikalizace ve společnosti a boj proti rekrutování do teroristických struktur. Úsilí české republiky v oblasti integrace shrnuje dokument Zásady koncepce integrace cizinců na území České republiky. Policie České republiky od roku 2005 zřizuje styčné důstojníky pro menšiny, kteří se zaměřují na práci s menšinami, spolupráci s místní správou/samosprávou, nevládním sektorem a podporu lokálních projektů. Je zde označen problém nazvaný generalizace, což znamená, že nelegálními aktivitami často stojí jedinec z odloučené komunity, veřejnost pak odsoudí celou komunitu a může docházet k verbálním i fyzickým útokům vůči minoritě [63].

Oblast č. 5: Legislativní a mezinárodně-smluvní otázky. Právní řád České republiky je ve Strategii hodnocen velmi dobře. Není zde popsán jediný případ nedostatečnosti právního řádu, Česká republika vše implementovala včas a navíc efektivně a umožňuje tak stíhání jakýchkoliv teroristických aktivit [63].

Akční plán pro boj proti terorismu pro léta 2016 až 2018

Akční plán pro boj proti terorismu pro léta 2016 až 2018 (dále jen Akční plán) se skládá ze tří samostatných dokumentů. Dva jsou veřejně dostupné. Jsou to „Legislativní návrhy v oblasti vnitřní bezpečnosti“ a „Návrh opatření ke zvýšení bezpečnosti na mezinárodních letištích v ČR“. Dokument Protiteroristický balíček veřejný není a obsahuje konkrétní kroky, které mají vést ke snížení rizika teroristického útoku [64].

Dokument „Legislativní návrhy“ tvoří 7 konkrétních případů, u kterých je stanoveno, jak současný stav po legislativní stránce je a případné návrhy, úkoly jednotlivým orgánům České republiky a do kdy je mají splnit. Případy to jsou například rušení pobytu cizinci, který je na území ČR, akce s větším počtem osob (hromadné akce) a pravomoci policie nebo utajované informace ve správním řízení [65].

„Návrh opatření ke zvýšení bezpečnosti na mezinárodních letištích“ je relativně krátký dokument obsahující řadu konkrétních opatření a zhodnocení aktuálního stavu, kdy se opatření plně uvede do provozu letiště nebo jak toho dosáhnout. Příklady opatření jsou např. omezení rozsahu vstupujících osob, stanovení spolehlivosti zaměstnanců, bezpečnost letištních dodávek [66].

Audit národní bezpečnosti

Audit národní bezpečnosti (dále jen Audit) byl schválen v roce 2016. Jedná se o velmi rozsáhlý dokument shrnující a vyhodnocující nejzávažnější hrozby pro vnitřní bezpečnost České republiky. Hlavní kapitoly jsou terorismus, extremismus, organizovaný zločin, působení cizí moci, bezpečnostní aspekty migrace, přírodní hrozby, antropogenní hrozby, hrozby v kyberprostoru, energetická, surovinová a průmyslová bezpečnosti, hybridní hrozby a jejich vliv na bezpečnost občanů ČR. Každá kapitola popisuje hrozbu, základní nástroje na eliminaci hrozeb a rizik a SWOT analýzu, která hodnotí současný stav České republiky v konkrétní hrozbě. Na závěr je doporučení k posílení odolnosti [67].

Oblast terorismu je v Auditě zařazena ihned na první místo. Teroristická hrozba je zde rozdělena z hlediska původce, kde islámský radikalismus i politický extremismus je hodnocen jako nízká hrozba. Oproti tomu teroristé jednající samostatně (osamělí vlci) a zahraniční bojovníci jsou ohodnoceny jako střední hrozba. Útoky na kritickou infrastrukturu, měkké cíle či zvláště ohrožené objekty a osoby jsou také hodnoceny jako střední hrozba. Audit dále upozorňuje na stále čtenější vícenásobné útoky, kdy několik pachatelů zaútočí na větším množství míst najednou [67].

Celkové zhodnocení bezpečnostního systému České republiky dopadlo dobře, stát je velmi dobře připraven na tradiční hrozby. Oproti tomu moderní hrozby vyžadují větší pozornost [67].

2.4.2 Orgány v boji proti terorismu

Policie České republiky - Národní kontaktní bod pro terorismus

Z důvodu hrozby terorismu v České republice vznikl dne 30. března 2009 Národní kontaktní bod pro terorismus (dále jen NKBT) a jedná se o komunikační, informační a analytické pracoviště Policie České republiky. Zde se zabývají odborníci na terorismus sběrem informací, jejich následnou analýzou a vyhodnocením a následným zpracováním. Informace se týkají teroristů a osob podezřelých z napojení na teroristické buňky. Vyhodnocuje aktuální stav rizika terorismu na území České republiky a vůči jejím zájmům. Vydává metodiku pro předcházení, odhalování a vyšetřování teroristické trestné činnosti. NKBT spolupracuje s mezinárodními organizacemi zabývající se bojem proti terorismu. Občané se na tento úřad mohou obracet s případnými podněty na zlepšení ochrany před terorismem [68].

Ministerstvo vnitra - Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám

Novější útvar pro boj proti terorismu v České republice je Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám. Svou působnost Centrum zahájilo 1. ledna 2017. Vzniklo na základě vyhodnocení v Auditě národní bezpečnosti, kde se upozorňuje na hybridní hrozby, možnosti radikalizace a dezinformační kampaň iniciovanou ze zahraničí. Hrozbu hybridní války připomíná i Bezpečnostní strategie ČR 2015.

Centrum působí v rámci Ministerstva vnitra. Jedná se o analytické a komunikační pracoviště. Monitoruje veškeré hrozby pro vnitřní bezpečnost České republiky, což zahrnuje nejen terorismus, ale i všechny útoky na měkké cíle, migraci, extremismus narušování veřejného pořádku a další trestnou činnost zahrnující problematiku dezinformačních kampaní ve vztahu k bezpečnosti státu [69].

2.5 Mezinárodní spolupráce v boji proti terorismu

2.5.1 Evropská unie

V rámci Evropské unie figurují tři nejdůležitější instituce v rámci boje proti terorismu. Je to Evropská komise, Europol a Eurojust. Dohromady tyto orgány tvoří nezastupitelnou úlohu, ať na legislativní nebo operační úrovni [70]. Ale samozřejmě se nejedná o jediné tři instituce, které figurují v boji proti terorismu v rámci Evropské unie. Dále můžeme jmenovat Evropskou agenturu pro pohraniční a pobřežní stráž (FRONTEX), Evropské společné situační centrum (SitCen) a evropského koordinátora pro boj proti terorismu [70].

Evropská komise

Evropská komise hraje jednu z nejdůležitějších rolí v protiteroristické politice. Především navrhuje nové legislativní nástroje, které tvoří základ právních předpisů v Evropské unii [70]. Rozhodnutí komise 2002/475/SVV stanovilo právní definici terorismu, která je představena v předchozí kapitole. Vyvinula nástroj pro předcházení teroristických útoků i zvládání jejich následků např. stíhání financování terorismu. Komise vytvořila seznam osob a subjektů souvisejících s terorismem s cílem zmrazit majetek za účelem přezkoumání finančních aktivit. Za účelem spolupráce vznikl program sledování financování terorismu, kterého se zúčastní EU a USA [71].

Další nástroje slouží k zabránění přístupu k chemickým, biologickým, radiologickým a jaderným materiálům a výbušninám. Jak víme, Islámský stát vydal doporučení o využití biologických zbraní v západních zemích [11]. Existuje tedy možnost, že by teroristické organizace využili nekonvenční zbraně. Evropská komise proto vydala Akční plán CBRN, jehož hlavním cílem je doplnění vnitrostátních opatření a podpora výměny informací mezi členskými státy. V aktualizaci v roce 2012 se Evropská komise zaměřila na stanovení jednotných pojmů v oblasti CBRN a došlo k rozšíření této oblasti o výbušniny (písmeno E ve zkratce CBRNE) [72]. Právě výbušniny jsou vyhodnoceny jako vážně ohrožující bezpečnost EU. Nařízení EU zavedlo přísnější pravidla pro manipulaci chemickými prekurzory výbušnin a omezila přístupnost veřejnosti k takovým látkám. Snižování rizika použití výbušnin pro teroristický útok dále spočívá v omezení přístupu k vysoce koncentrovaným hnojivům na bázi dusičnanu amonného, které lze využít na výrobu domácích

výbušniny. Výbušninu, jejíž základní složka byl právě dusičnan amonný, sestrojil a použil v Oslu například Anders Breivik [73].

V neposlední řadě se Evropská komise věnuje problematice radikalizace na území Evropské unie. Radikalizace je složitý jev projevující se u lidí, kteří přijímají radikální ideologii, která by mohla vést ke spáchání teroristických útoků. Radikalizace není omezena jen na jednu víru či politickou ideologii. Evropská komise podporuje komunity a skupiny, které se zabývají předcházením radikalizace a náboru do teroristických organizací. Za tímto účelem byla vytvořena síť pro zvyšování povědomí o radikalizaci, která spojuje skupiny lidí proti radikalizaci v celé EU. Jedná se o vědecké pracovníky, sociální pracovníky, náboženské představitele, vedoucí mládeže, policisty a další pracovníky v komunitách. Mohou si vyměňovat nápady, postupy z oblasti prevence radikalizace. Za neméně důležitou považuje Evropská komise v této oblasti vědu a výzkum s cílem lepšího porozumění procesu radikalizace, klíčových faktorů a mechanismů náboru. Proto je zřízena European Network of Experts on Radicalisation (ENER), která shromažďuje odborné znalosti a poskytuje profesionální podporu při tvorbě strategií a politiky proti radikalizaci [74].

Rada Evropské unie

V roce 2005 Rada Evropské unie přijala strategii EU pro boj proti terorismu. Strategie stanovuje čtyři pilíře, které mají zvyšovat bezpečnost Evropy. Jde o prevenci, ochranu, pronásledování a reakci. Dokument byl od té doby několikrát aktualizován vždy s ohledem na nové jevy a události.

Prevence řeší zejména oblast radikalizace a náboru nových členů teroristických skupin. Druhá priorita se týká ochrany občanů a snížení zranitelnosti vůči útokům. Konkrétně jde o zlepšení ochrany vnějších hranic, zabezpečení dopravy, ochrana strategických cílů a kritické infrastruktury. Pronásledováním se myslí činnosti směřující k zabránění teroristům v plánování a organizování akcí a jejich postavení před soud [75]. V rámci potírání terorismu se EU zaměřuje na financování terorismu. Řeší zejména transparentnost vlastnictví společností a svěreneckých fondů, virtuální měny a posílit kontroly rizikových třetích zemí. Tím se rozumí stanovení seznamu třetích zemí, kde dochází k praní peněz a bude vyžadovaná hlubší kontrola financí přicházejících z těchto zemí [76]. Poslední bod ve

Strategii zahrnuje zlepšování schopnosti zvládat následky, koordinovat reakci a řešit potřeby obětí. EU stanovila opatření pro koordinaci při krizích a nástroje pro posouzení rizik. Zaměřuje se na pomoc obětem po teroristických útocích [75].

Velkým kladem celé Strategie je spolupráce s USA zejména v oblasti financování terorismu, právních podmínek a vydávání zadržených osob [75].

Europol

Evropský policejní úřad (dále jen Europol) byl zřízen v roce 1992 Maastrichtskou smlouvou. Cílem je podpora spolupráce policie a bezpečnostních složek členských států v boji proti závažnému organizovanému zločinu, včetně terorismu. Hlavním úkolem je shromažďování a výměna zpravodajských informací, následně pak tyto informace převést do operační úrovně. Europol podporuje jak jednotlivá policejní vyšetřování, tak i společné vyšetřovací týmy [70].

Koordinaci Europolu má na starosti Evropské středisko pro boj proti terorismu (ECTC), které bylo založeno v roce 2016 [22]. Řídí spolupráci mezi jednotlivými protiteroristickými útvary. Hlavními jednotkami Europolu v boji proti terorismu je Counter-Terrorism Unit a Counter Terrorism Task Force, která vznikla po 11. září 2001. Shromažďují a analyzují údaje o podezřelých teroristech a zaznamenávají údaje poskytnuté členskými státy. ECTC poskytuje členským státům operační podporu při vyšetřování po teroristických útocích. Shromažďují konkrétní údaje, které Europol má k dispozici, pro co nejrychlejší vyšetření teroristického útoku a sestavení teroristické sítě [70].

Europol zřizuje operační středisko pro reakci na mimořádné události (EMRT), které funguje 24 hodin denně. Slouží k okamžité výměně informací při mimořádné události [22]. Středisko bylo zřízeno po 11. září 2001 [70].

Europol každoročně již od roku 2007 zpracovává zprávu (TE-SAT) o situaci terorismu v Evropě. Zpráva představuje přehled dokončených i neúspěšných teroristických útoků v EU, zaměřuje se na trestné činy související s terorismem. V jednom z ročníků Europol představil formy terorismu, které jsem již představila v předchozí kapitole [22].

Eurojust

Eurojust je síť vnitrostátních soudních orgánů členských států Evropské unie. Byl založen v roce 2002 na základě rozhodnutí Rady 2002/187/SVV. Jeho úkolem je zlepšení spolupráce mezi vnitrostátními orgány při vyšetřování a stíhání závažné trestné činnosti, koordinovat vyšetřování a stíhání v členských zemích a poskytovat odborné znalosti za účelem zlepšení právního rámce v boji proti organizovanému zločinu [70]. Zabývají se také problematikou rozdílnosti právních systémů v jednotlivých zemích [77]. Každý stát má zde svého zástupce, obvykle se jedná o soudce či státní zástupce či policisty. V současné době jsou zde i zástupci Norska, Švýcarska a USA [77].

Eurojust vytvořil specializovaný Tým pro boj proti terorismu. Jeho úkolem je shromáždění informací o právních úpravách a justiční praxi jednotlivých evropských států v rámci boje proti terorismu. Tento tým zaštiťuje i každoroční setkání o terorismu, konající se na půdě Eurojustu, kde se potkávají odborníci nejen z justičních orgánů a Europolu, ale i Frontexu, vyslaných důstojníků ze zemí EU a zástupci zpravodajských služeb. Spolupracuje i s organizacemi bojující proti terorismu jako je Rada Evropy, United Nation Office on Drugs and Crime (dále jen UNODC) a Interpol [78].

2.5.2 Organizace spojených národů

Jako u dalších mezinárodních organizací a většiny států, i OSN se boji proti terorismu začala přednostně věnovat po útocích 11. září 2001. OSN začalo vnímat terorismus jako hrozbu až po útoku na olympijských hrách v Mnichově, a i tak se to s dnešním bojem proti terorismu příliš nedá srovnat [79].

V OSN existuje několik výborů proti terorismu. Jednu skupinu zřizuje a zároveň kontroluje Valné shromáždění OSN, druhou ustanovuje Rada bezpečnosti OSN. Valné shromáždění zřídilo The United Nations Counter-Terrorism Centre (dále jen UNCCT), které aplikuje Globální strategii OSN, což je jediný celosvětový dokument, který má za cíl bojovat komplexně proti terorismu na každé územní úrovni [80]. UNODC se zaměřuje řešení praní špinavých peněz, distribuce drog, nadnárodního organizovaného zločinu, korupce, ale pomáhá členským státům ohledně legislativy, bojuje proti zneužívání internetu pro teroristické účely, proti financování terorismu a podporuje a chrání lidská práva a

základní svobody v boji proti terorismu [81]. The United Nations Interregional Crime and Justice Research Institute (UNICRI) se zaměřuje na problémy spojené s trestnou činností, podporuje dodržování mezinárodních nástrojů a norem v oblasti terorismu, řeší soudní pomoc a vymáhání práva v jednotlivých zemích [82].

Rada bezpečnosti založilo CTC, Výbor pro Islámský stát v Iráku a Sýrii (dále jen ISIS) a Al-Kajdu a Výbor 1540. Výbor CTC posiluje schopnosti států pro předcházení teroristických činů jak na hranicích, tak i uvnitř státu. Výbor je podporovaný ředitelstvím (CTED), které provádí rozhodnutí a hodnocení kroků provedených CTC. CTC se zaměřuje zejména na potírání financování terorismu, podporují spolupráci mezi státy a sdílení informací mezi nimi [83].

Výbor sankcí pro ISIS a Al-Kajdu se zaměřuje na sankční opatření. Ukládá za úkol všem státům zmrazit finanční aktiva určitým právnickým a fyzickým osobám, znemožnit přechod přes hranice určitým jednotlivcům a všechny státy jsou povinné zabránit dodávce, prodeji a přepravě zbraní a materiálu určeným osobám a subjektům. Tento výbor vede vlastní sankční seznam s fyzickými a právními osobami a subjekty, kterých se tyto tři úkoly týkají. Dále monitoruje aktuální mezinárodní dění v souvislosti s ISIS a Al-Kajdou [84].

Výbor 1540 se zaměřuje na zabránění šíření zbraní hromadného ničení a vytváří vhodné kontroly nad souvisejícími materiály, které mohou být zneužity k výrobě zbraní [85].

2.5.3 Organizace severoatlantické smlouvy

Tradiční vojenské konflikty zahrnují převážně vojenské prostředky. V boji proti terorismu jsou však rovněž velmi důležité zpravodajské služby a rozvojová pomoc. Kromě toho se zabývá dále špionáží a nevojenskými hrozbami, jako je rozvoj a distribuce zbraní hromadného ničení. Proto Aliance vytvořila poradní orgán Zvláštní výbor NATO (NATO Special Committee AC/46), který je tvořen kontrarozvědnými službami. Bezpečnostní informační služba zastupuje českou zpravodajskou službu a na činnosti Zvláštního výboru se podílí [79] .

Mezi další prostředky, které NATO využívá, patří Program pro ochranu proti terorismu. Cílem tohoto programu je ochrana vojenských jednotek, civilistů a kritické infrastruktury

před útoky teroristů. Zaměřuje se na sebevražedné útoky, na improvizovaná výbušná zařízení, raketové útoky na letadla a vrtulníky a útoky s CRBN. Například v roce 2018 došlo k vývinu integrovaného systému senzorů a technologií schopných detekovat výbušniny a skryté zbraně. Tato technologie se využívá zejména v dopravní infrastruktuře [86].

Od roku 2017 je NATO členem Globální koalice pro porážku ISIS. Velmi se angažuje v operacích v Afganistánu. V současné době NATO zřizuje výcvikové středisko v Iráku a zvýšit pomoc afgánským bezpečnostním silám (poskytovat více školitelů a vyšší finanční podporu) [86]

2.5.4 Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě

Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (dále jen OBSE) se zaměřuje nejen na projevy terorismu, ale i na sociální, hospodářské, politické a další faktory, které samotné jádro terorismu ovlivňují [87].

OBSE se snaží prosadit mezinárodní právní rámec terorismu a tím posílit mezinárodní právní spolupráci v trestních věcech souvisejících s terorismem. Velkou část aktivit zaměřuje na extremismus a radikalizaci, které vedou k terorismu, a na financování terorismu. V současnosti probíhá mise v Bosně a Hercegovině, kde se posiluje informovanost v oblasti prevence extremismu. Mise se zaměřuje na rodiče, učitele, kazatele, aktivisty, dobrovolníky a profesionály v komunitních centrech a na samotná média. OBSE se dále zaměřuje na analýzu a posilování bezpečnosti cestovních dokladů. Velmi důležitá část je ochrana lidských práv v prostoru internetu a ochrana před zneužitím internetu k šíření terorismu [87].

Jeden z hlavních úřadů OBSE je Oddělení boje proti terorismu (dále jen ATU). ATU jako jeden z cílů má stanovení nedostatku v protiteroristických postupech členských států. Dále slouží jako informační nástroj nejen pro členské státy, ale i pro mezinárodní, regionální a nevládní organizace [79].

2.5.5 Interpol

Jedná se o největší světovou mezinárodní policejní organizaci, která sdružuje 192 členských států. Interpol může mezinárodní policejní spolupráci i mezi jednotlivými zeměmi, kde jsou problematické diplomatické vztahy, pokud si to okolnosti žádají [88]. Dále plní varovnou funkci, může členských státům rozeslat výstrahu před teroristy nebo informace o zbraních hromadného ničení. Rovněž takto informuje o pohřešovaných osobách. V případě teroristického útoku mohou být odborníci Interpolu nasazeni přímo v místě incidentu, mohou tak poskytnout vyšetřovací, koordinační a analytické služby [89].

Umožňuje spolupráci policií, přístup k potřebným nástrojům a službám, poskytuje relevantní data a zabezpečené komunikační kanály, jako například I-24/7. Tato síť spojuje policie členských zemí a umožňuje sdílet citlivá data a utajené policejní informace. Umožňuje přístup k databázím např. o podezřelých či hledaných osobách, odcizených a ztracených cestovních dokladech, odcizených motorových vozidlech, otiscích prstů a profilů DNA, o odcizených důležitých administrativních dokumentech a uměleckých dílech [90]. Velký přínos jsou nejen samotné databáze, ale i jejich praktické využití. Projekt I-Checkit umožňuje dopravcům provádět screening cestovních dokumentů a okamžité porovnání s databázemi zahrnující padělané cestovní dokumenty, ztracené či ukradené dokumenty. Shoda ihned spouští upozornění pro další prošetření. Oznámení o shodě jsou posílány jak samotnému Interpolu, tak i zástupcům Interpolu v příslušné zemi, vnitrostátním bezpečnostním orgánům a samotnému dopravci, aby mohl provést dodatečnou kontrolu podezřelého cestovního dokumentu. Tento projekt bude do budoucna rozšířen do bankovního a hotelového sektoru [91].

2.6 Vícenásobné a sekundární teroristické útoky

Pojem vícenásobné útoky nikde není oficiálně definován. Pro potřeby diplomové práce to jsou takové útoky, které vykazují následující charakteristiku:

- vícenásobný útok se odehraje v rozmezí 1-3 dnů,
- motiv je stejný u všech útoků,
- jedná se o stejnou teroristickou organizaci či pachatele.

Může se jednat o stejného pachatele. Stejný pachatel provede vícenásobné útoky plánovaně nebo operativně v případě neúspěchu či selhání v prvním případě. Rozdílný pachatel u vícenásobných útoků je v případě, kdy teroristická organizace naplánuje rozsáhlejší útok.

Příklady vícenásobného útoku podle naší definice jsou:

- 11. září 2001 – World Trade Center, Pentagon, USA
 - 19 teroristů z Al-Kajdy
 - metoda útoku: únos letadla
 - motiv: americká podpora Izraele, přítomnost amerických vojáků v Saudské Arábii, podporování útlaku muslimů v Somálsku, Čecenku a Kašmíru a sankce proti Iráku [92]
- 22. července 2011 – Oslo, Utøya, Norsko
 - pachatel Anders Breivik
 - metoda útoku: nástražný výbušný systém ukrytý v autě, střelba
 - motiv: nenávisť k islámu, nacionalismus
- 7. a 8. ledna 2015 – Paříž, Francie
 - pachatelé Saïd Kouachi, Chérif Kouachi, Amedy Coulibaly
 - metoda útoku: střelba v kanceláři Charlie Hebdo, rukojmí
 - motiv: pomsta za hanobení Mohameda, antisemitismus
- 13. a 14. listopad 2015 – Paříž, Francie
 - 7 teroristů Islámský stát
 - metoda útoku: sebevražedný atentátník, střelba, rukojmí
 - motiv: svatá válka, prokázání síly pro potencionální nové rekruty [93],

V domácí literatuře se pojem *vícenásobný útok* vyskytuje jen velmi sporadicky. V zahraničí se pojem *multiple terrorist attacks* vykytuje převážně v oblasti médií. V odborné literatuře se však vyskytuje *secondary attacks*.

Sekundární útoky následují po prvotním incidentu a za cíl mívají zasahující záchranné složky nebo shromážděné osoby v blízkém okolí. Nejčastější metodou sekundárního útoku je nástražný výbušný systém, který se nachází v blízkosti místa prvního útoku. Dalšími sekundárními útoky mohou být chemické, biologické a radiologické zbraně nebo sebevražedný atentátník [94] [95].

Příklad sekundárního útoku je útok v nočním klubu na Bali v roce 2002, kdy uvnitř klubu vybuchlo malé zařízení, ale teprve až sekundární útok venku, kam se nahrnul dav z klubu, byl masivní a měl za cíl zabít návštěvníky klubu [94].

V Americe mají postupy zasahujících složek při možném sekundárním útoku. Při zjištění, že útok je teroristický, velitel zásahu povolá jednoho člena svého týmu, který je zodpovědný za kontrolu v místě incidentu. Ten jde systematicky od místa události v kruzích směrem ven a prohledává podezřelé objekty, např. odpadkové koše, tašky, kufry, zaparkované automobily, podezřelé osoby. V případě nalezení sekundárního předmětu, stanoví se nebezpečná zóna alespoň v perimetru 300 stop (cca 91 metrů). Zasahující složky musí přerušit svoji práci, dokud pyrotechnik nedá pokyn k bezpečnému vstupu do nebezpečné zóny [94]

V českém prostředí se pojem vícenásobný útok vyskytuje v souboru typové činnosti 01/IZS špinavá bomba, kde se upozorňuje na možnost, že může nastat. Pyrotechnická výjezdová skupina Pyrotechnické služby Policie ČR provádějí prohlídku místa události za účelem prověření, zda se v okolí nenachází sekundární nástražný výbušný systém. S možností sekundárního nástražného systému se pracuje i v závazném pokynu policejního prezidenta č. 12/2012, kterým se upravuje provádění pyrotechnických, bezpečnostních opatření a postup při oznámení o uložení nástražného výbušného systému, nálezů podezřelého předmětu, nástražného výbušného systému, munice, výbušnin a výbušných předmětů nebo při výbuchu. Bohužel pokyn není veřejný [96].

Vícenásobné a sekundární útoky můžeme najít ve vojenské strategii. Diverzní útok, operace či manévr má za úkol odlákat pozornost protivníka. Cílem je odlákání nepřátelských sil z místa skutečného útoku, aby se oslabila ochrana [97].

2.7 Databáze teroristických útoků

Pro diplomovou práci jsme vypracovali databázi útoků, které jsou potenciální hrozbou pro Českou republiku. Znamená to, že podobný motiv, cíl nebo pachatel by mohl působit na území České republiky. Naše databáze nebude zahrnovat lokální teroristické útoky v Irsku nebo Španělsku a dalších státech, neboť se týkají separatistického terorismu a tento politický problém se nijak České republiky nedotýká. Na druhé straně tu máme náboženský terorismus nebo extremistické útoky v západní Evropě a obě varianty v České republice mohou nastat, protože extremistická hnutí se v České republice vyskytují. Osoby, které by mohli spáchat činy ve znamení náboženství, se v České republice také nacházejí, ať už se jedná o osoby žijící v České republice dlouhodobě, či jde jen o krátkodobé návštěvy.

Data jsme hledali primárně v Global Terrorism Database (dále jen GTD), kde jsme prošli stovky záznamů a hledali jsme jednotlivé konkrétní útoky. Následně jsme pátrali po podrobnostech o jednotlivých útocích jak v zahraničních médiích, jako je BBC, The Guardian, The Star, The Local, The Independent, The Jamestown, Reuters, tak i v lokálním zpravodajství např. Jewish Telegraphic Agency, Time of Israel, Jihad Watch, Balkan Insight atd.

GTD je komplexní soubor údajů o lokálním a mezinárodním terorismu a primárně slouží analytikům a vědeckým pracovníkům. Zdroje pro databázi jsou veřejně dostupné. První sběr dat provedla soukromá bezpečnostní agentura Pinkerton Global Intelligence Service. Od roku 1998 shromažďovalo data Centrum terorismu a zpravodajských studií již ve spolupráci National Consortium for the Study of Terrorism and Responses to Terrorism (dále jen START). Od roku 2008 do roku 2011 údaje sbíral Institute for the Study of Violent Groups. Od roku 2011 GTD spravovala výhradně skupina START na Univerzitě v Marylandu [98]. Pro sbírání dat je důležitá definice terorismu, podle které sběratelé vkládali jednotlivé útoky do databáze: „*Terorismus je hrozba nebo skutečné užívání nelegálních sil nestátním aktérem k dosažení politického, náboženského nebo sociálního cíle prostřednictvím strachu, nátlaku nebo zastrasování* [98].“

Naše databáze zahrnuje útoky v letech 2014 - 2018. Struktura databáze je v anglickém jazyce z důvodu zadávání příkazů v jazyce SQL. Data v databázi jsou již česky. V databázi zaznamenáváme následující fakta:

- výskyt (*incidence*),
- země (*country*),
- město (*city*),
- datum a čas (*date*),
- popis (*description*),
- cíl (*target*),
- detail cíle (*category types*),
- epicentrum (*epicentrum*),
- modus operandi (*modus operandi*),
- ochranka u vstupu (*security*),
- peak (*peak*),
- organizace (*organization*),
- výbušnina (*explosive*),
- kamufláž výbušniny (*camouflage explosive*),
- typ výbušniny (*explosive type*),
- mrtví (*dead*),
- zranění (*injury*),
- potenciál (*potential*),
- jméno útočníka (*name of attacker*),
- pohlaví (*sex*),
- věk (*age*),
- státní příslušnost (*citizenship*),
- původ (*origin*),
- propojení s jinými útoky (*attack connection*),
- poznámky (*note*).

Výskyt stanovuje, jestli se jedná o jednotlivé útoky, nebo jestli útok je součástí vícenásobného útoku, který jsme definovali v předchozí kapitole a kterým se budeme věnovat v analytické části diplomové práce.

Dále sledujeme běžné údaje jako zemi, město, datum a čas, podle toho kde a kdy byl útok spáchán. Pro potřeby diplomové práce zaznamenáváme útoky, které se odehrály od 1. ledna 2014 do 31. prosince 2018.

Popis shrnuje předmět, cíl nebo jinou zvláštnost útoku. Tato informace je zde zaevidovaná pro lepší orientaci v útocích, nemá pro analýzu hlubší význam.

Cíl útoku stanovuje, na co byl útok zaměřen. Detail cíle pouze rozvádí informaci, na co byl konkrétně útok zaměřen. Epicentrum útoku je informace týkající se samotného cíle, na který byl útok zaměřen. Stanovuje, kde byl útok spáchán vůči cíli. Rozdělili jsme ho na čtyři varianty – uvnitř, plášť, venku, volné prostranství. Kategorie „*uvnitř*“ zahrnuje útoky,

kteřé proběhli ve vnitřních hranicích budovy. Druh epicentra s názvem „plášt“ je zvláštní typ útoku, kdy útočník se nacházel vně budovy, ale útok provedl skřz hranici budovy uvnitř. Pro lepší představu se jedná například o vhození výbušniny dovnitř budovy skřz okno. Typ epicentra „venku“ charakterizuje útoky, které jsou spáchány v těsné blízkosti cílového objektu, v tom se tedy liší od „volného prostranství“, kdy útok je proveden zcela mimo budovu na veřejnosti. Epicentrum je tedy doplněk k modu operandi (způsob spáchání útoku). Epicentrum evidujeme zejména kvůli ochraně a zabezpečení měkkých cílů.

Ochranka u vstupu ukazuje, jestli pachatel musel projít skřz bezpečnostní opatření v podobě policisty, bezpečnostního pracovníka nebo hlídače.

Peak je hodnota, která nám ukazuje, zda útočník zaútočil v době, kdy se zde pohybuje nejvíce osob. Fluktuace osob se v průběhu dne či ročního období může měnit. Ne vždy chce útočník zaútočit v době peaku, zvyšuje se šance dopadení či zabití při policejním zásahu. Někdy pachatelé naopak útočí mimo peak, zejména pokud je cílem pouze vystrašit.

Pokud byl útok spáchán pomocí výbušniny, zajímá nás, jestli se jednalo o sebevražedný útok či o nástražný výbušný systém, jak byla výbušnina skřyta a případně přesný typ použité výbušniny.

Dále evidujeme, která z organizací, případně skupin či ovlivněných jednotlivců stojí za útokem, případně kým byl útok inspirován. U útočníka zaznamenáváme jméno, pohlaví, věk, státní příslušnost a případně původ, pokud se jedná o druhou či třetí generaci vyrůstající již v Evropě, pocházející ze zemí mimo EU.

Údaje mrtví a zranění nám ukazuje, kolik bylo zraněno či zabito v rámci útoku. Potenciál je hodnota, kolik lidí bylo celkem ohroženo, kolik lidí se v danou chvíli vyskytovalo v okolí a mohlo být zasaženo.

Propojení s jinými útoky nemusí pouze upozorňovat na vícenásobné útoky (které definujeme v předchozí kapitole), ale jedná se o jakékoliv spojení s jiným útokem, ať už se jedná o stejného pachatele či o stejnou organizaci, útok oslavující významný útok v minulosti či útok z dlouhodobé série.

Data jsme shromažďovali s organizací Soft Targets Protection Institute, z.ú. Původní databáze byla vytvořena v tabulkovém programu Microsoft Excel. Tato varianta jednoduché databáze je však velmi nepraktická pro další použití. Veškerá data jsou redundantní, a proto je údržba značně složitá a časově náročná. Z dlouhodobého hlediska je správa dat v podobných tabulkách neudržitelná. Také analýza dat v této podobě je komplikovaná. Ačkoliv Excel nabízí základní funkce pro práci s daty a jejich rozbor, složitější příkazy již nelze provést. Excel sice má možnosti vícerozměrných kontingenčních tabulek, jejich vyhodnocení je však značně složité. Dvoudimenzionální kontingenční tabulky lze využít pouze na vyjádření závislosti dvou znaků, což v některých případech pro naši analýzu bylo nedostačující.

Proto jsme vytvořili databázi v programu phpMyAdmin, kde je možné vytvářet a spravovat databáze MySQL. Takto vytvořená databáze může být přenesena a zobrazena v jakémkoliv databázovém či tabulkovém programu, nezávisle na platformě. To je výhoda zejména pro běžné uživatele počítačů, nemusejí instalovat žádné programy pro zobrazení dat.

3 CÍL PRÁCE A HYPOTÉZY

Cíl teoretické části je ucelení oblasti současného terorismu ohrožující Českou republiku. Zaměříme se na problematiku definice terorismu. Shrneme současný stav hrozby terorismu pro Českou republiku. Představíme, jaké bezpečnostní složky a jaká metodika nás chrání v Evropě a v České republice před teroristickými útoky. Vymezíme okruh teroristických útoků, které nás budou zajímat pro vypracování praktické části. Nermalou část teoretické části věnujeme vypracování přehledu teroristických útoků v Evropě v letech 2014 - 2018.

V praktické části budeme analyzovat přehled teroristických útoků v Evropě v letech 2014 - 2018. Najdeme systematické jednání teroristů během útoků, jak útoky probíhají, kdy, na jaké cíle, čím jsou útoky spáchané atd. Zaměříme se i na vícenásobné útoky, které spáchal jeden pachatel (případně jedna skupina pachatelů) v kratším časovém intervale. Stanovíme problematické měkké cíle v Praze pomocí analytické metody CARVER, rozebereme současné zabezpečení a případně popíšeme návrhy bezpečnostního opatření.

Jedním z cílů bude potvrzení či vyvrácení hypotéz. V diplomové práci jsme si zvolili následující hypotézy:

Hypotéza 1 Předpokládáme, že v rámci vícenásobného útoku se nemění dominantní modus operandi.

Hypotéza 2 Předpokládáme, že pachatel/pachatelé neutečou z místa události teroristického útoku, ale dojde k jejich usmrcení či zatčení.¹

Hypotéza 3 Předpokládáme, že nejčastěji zvolený cíl útoku byla turistická atrakce.

Cíle práce:

1. Zmapovat terorismus v Evropě.
2. Vyhodnocení současného stavu hrozby terorismu v České republice.

¹ V případě útoků na více místech v rámci jednoho vícenásobného útoku předpokládáme eliminaci útočníka/útočnicků na posledním místě útoku. Předpokládáme, že když se pachatel rozhodne vícenásobný útok ukončit, z místa posledního útoku neuteče.

3. Vypracování databáze teroristických útoků v letech 2014 - 2018.
4. Analýza přehledu statistických útoků v letech 2014 - 2018.
5. Stanovení měkkých cílů v Praze podle výsledků analýzy.
6. Rozbor současného zabezpečení vybraných měkkých cílů a případné návrhy na zlepšení.
7. Vyhodnocení hypotéz.

4 METODIKA

V teoretické části byl vypracovaný přehled útoků v Evropě za roky 2014 - 2018. Databáze je vypracovaná v programu phpMyAdmin v jazyce SQL. V praktické části využijeme indukci, která nám díky poznatkům o jednotlivých útocích stanoví obecná pravidla v útocích. Následně budeme využívat opačnou analytickou metodu - dedukci. Využijeme znalosti z obecných pravidel a vyvodíme konkrétní výsledky. V diskuzi budeme využívat též abdukci pro možná vysvětlení pro pozorované jevy [99].

Metoda CARVER je odlišná od běžných analytických metod (What - If, ETA, FTA, FMEA atd.), neboť nehodnotí bezpečnostní systém z pohledu obránce, ale nahlíží na daný problém z pohledu útočníka. Stanovuje, jaké cíle jsou opravdu významné a na které je třeba směřovat svou pozornost, síly a prostředky [100]. Název CARVER je zkratka těchto slov: criticality, accessibility, recuperability, vulnerability, effect, and recognizability factors. Jedná se o faktory, kterým je přiřazena číselná hodnota. Jednotlivé výsledky se vloží do rozhodovací matice a výsledkem je vyhodnocení prioritních cílů [101].

CARVER metoda vznikla pro potřeby války ve Vietnamu. Pomocí této metody se identifikoval cíl mise, který byl v tu chvíli nejdůležitější [102]. Metoda v naší práci bude mírně upravena pro civilní využití.

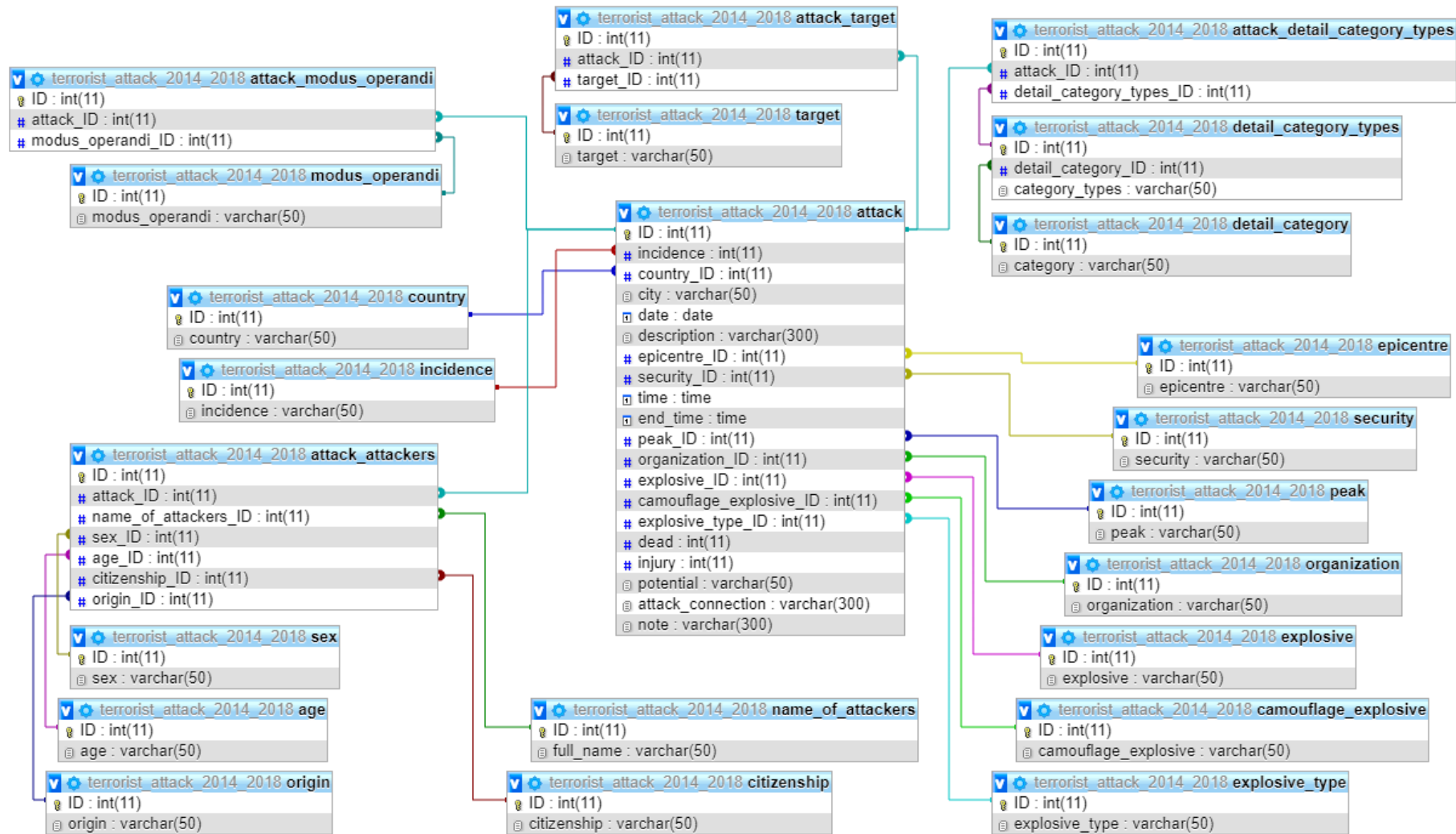
5 VÝSLEDKY

5.1 Databáze teroristických útoků v letech 2014 – 2018

Pro tvorbu databáze jsme použili multiplatformní softwarový balíček XAMPP pro platformu Windows vyvinutý firmou Apache Friends. XAMPP umožňuje připojení v internetovém prohlížeči k <http://localhost/phpmyadmin> na server phpMyAdmin. phpMyAdmin je bezplatný softwarový nástroj určený ke správě MySQL přes webové rozhraní. Výhoda této platformy je, že lze často používané operace provádět pomocí uživatelského rozhraní, ale stále je zde možnost SQL příkazy dávat přes aplikační prostředí či příkazovou řádku.

Databáze se skládá z jedné hlavní tabulky a řady dalších, které jsou na hlavní tabulku napojené. Rozdělení databáze do několika tabulek bylo nezbytné, neboť v mnoha případech je nutné v rámci jednoho útoku stanovit více údajů v jednom poli. Tento problém jsme řešili např. u pachatelů (v rámci jednoho útoku může být více pachatelů), modu operandi (útok může být spáchán více druhy zbraní) a cíle (útok může být spáchán na víc cílů najednou). Zvláštní případ jsou tabulky zobrazující kategorie cílů a tabulky cíle v jednotlivých kategoriích. Rozdělili jsme cíle podle kategorií pro větší přehlednost a navíc tento způsob umožňuje kdykoliv přidat další druh cíle, pokud by se vyskytl nový styl teroristických útoků než doposud.

Celkově jsme v rámci této databáze vytvořili 24 tabulek na sebe navazující a propojené, jak je vidět z **Obrázek 1**.

Obrázek 1 Propojení tabulek v databázi [zdroj vlastní]

Dále jsme v rámci databáze vytvořili pohledy neboli *view*. Pomocí *view* můžeme zobrazit přehledně jakékoliv informace z několika tabulek najednou a vytvořit tak virtuální tabulku. View pak následně lze importovat do Microsoft Excel pomocí doplňku MySQL for Excel, kde informace můžeme zpracovat do grafů a tabulek pro lepší přehlednost a snazší analýzu.

Pro potřeby diplomové práce jsme vytvořili 27 pohledů. Jejich grafické zpracování a následná analýza jsou zobrazeny v kapitole Analýza databáze teroristických útoků v letech 2014 - 2018.

5.1.1 Import vyexportované databáze do MySQL

Pro import vytvořené databáze jsme sestavili návod, který se skládá z několika kroků. Databáze se nachází na příloženém CD k diplomové práci.

1. Stáhněte databázový server MySQL např. z této webové stránky, kde jsou programy ke stažení zdarma: <https://www.mysql.com/downloads/>
2. Nainstalujte databázový server MySQL.
3. Ve Windows přes tlačítko Start do pole vyhledávání zadejte "cmd". Spustí se příkazový řádek. Ten lze spustit i dalšími způsoby např. tlačítko Windows okno + R a zadat "cmd" nebo přes tlačítko Start v seznamu programu vyhledejte složku "Systém Windows", kde se příkazový řádek také nachází.
4. Nyní je nutné nastartovat MySQL server. Vyhledejte si cílové místo nainstalovaného programu a do příkazové řádky zadejte:

```
cd "C:\<cesta_k_mysql>\mysql\bin"  
start mysqld.exe
```
5. Zadejte do příkazového řádku následující

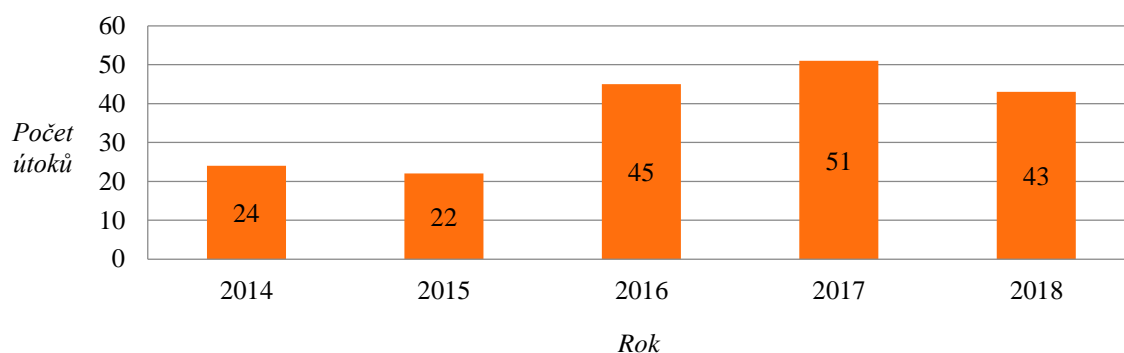
```
mysql -u root -p <nazev_databaze> <  
"C:\<cesta_k_vyimportovane_databazi>\terrorist_attack_  
2014_2018.sql"
```

Příkazová řádka bude požadovat přístupové heslo do databáze, pro naimportování však stačí pouze stisknout Enter a žádné heslo nezadat.
6. Databáze se naimportuje do Vašeho MySQL serveru.

5.2 Analýza databáze teroristických útoků v letech 2014 – 2018

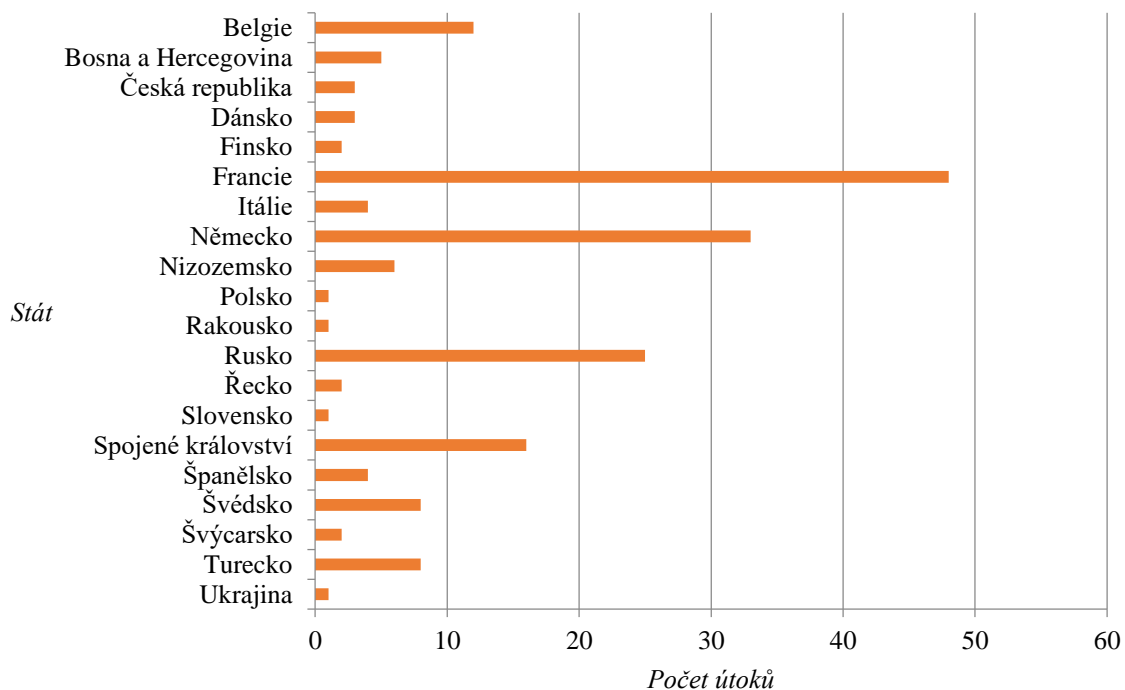
Naše databáze obsahuje celkově 185 záznamů o útocích v letech od 2014 do konce roku 2018. Nejméně útoků jsme evidovali v roce 2015, nejvíce v roce 2017. Mezi těmito roky vidíme rostoucí trend, který se zastavil v roce 2018.

Graf 5 Počet útoků v letech 2014 – 2018 [zdroj vlastní]

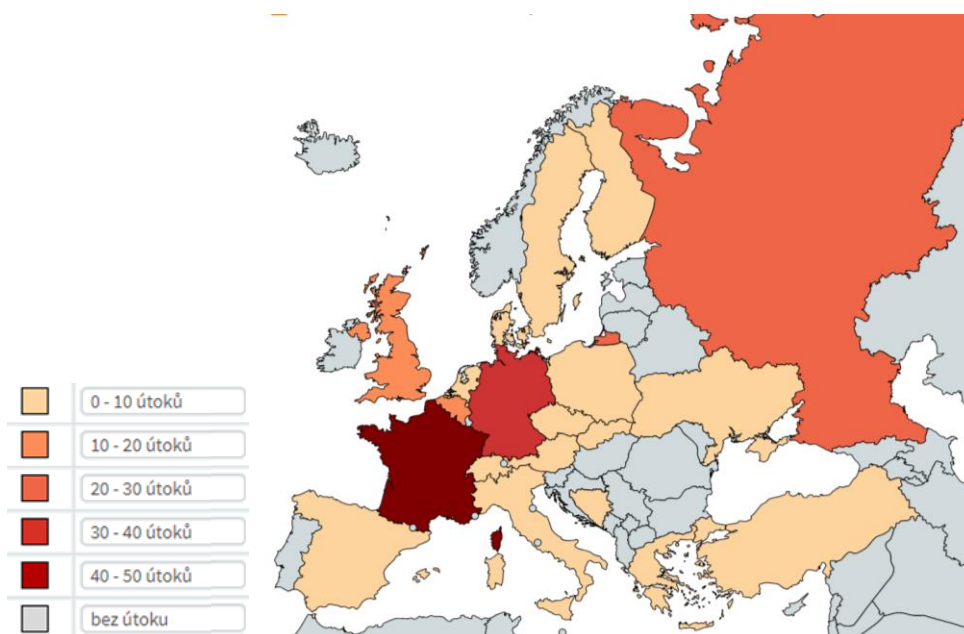

Graf 6 zobrazuje, kolik bylo spácháno útoků v jednotlivých evropských zemích.

Graf 6 Počet analyzovaných útoků v jednotlivých zemích [zdroj vlastní]

Pro lepší grafické znázornění jsme **Graf 6** převedli pomocí webové aplikace <https://mapchart.net/> do podoby mapy, kde máme zvýrazněné státy, kde se analyzované útoky odehrály.

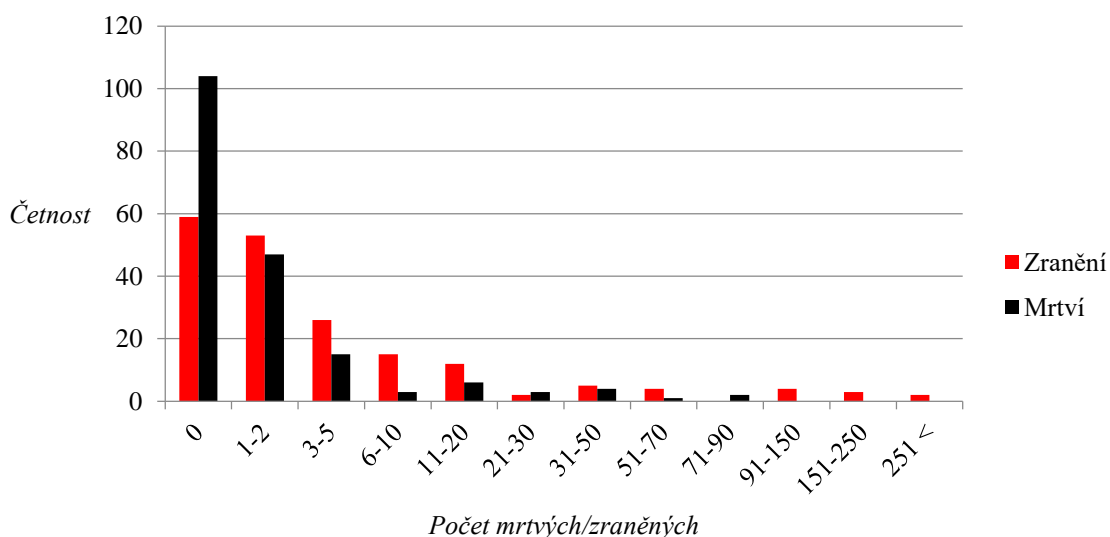

Obrázek 2 Počet útoků v jednotlivých zemích [zdroj vlastní]

Na mapě Evropy vidíme, kde byly evidované útoky spáchané a kolik jich v jednotlivých státech bylo. Útoky, které jsme zaevidovali, byly spáchány nejčastěji ve Francii (celkem 48 útoků). Dále jsme zaznamenali celkem 33 případů z Německa a 25 z Ruska. Významný počet útoků byl ještě spáchán ve Velké Británii a Belgii. Ze severovýchodních států žádný evidovaný útok nemáme pouze u Norska. V pobaltských státech rovněž nebyl spáchán žádný útok a stejné je to u zemí jihovýchodní Evropy s výjimkou Řecka, Turecka a Bosny a Hercegoviny. Ačkoli se Turecko nepovažuje za evropský stát, máme ho zde zařazené, protože 5 útoků ze 7 se odehrálo v Istanbulu, což je největší turecké město na hranicích s Evropou.

V následujícím grafu vidíme informace o počtu mrtvých a zraněných. Grafy zobrazují četnosti mrtvých a zraněných v útocích. Z důvodu přehlednosti jsme počet mrtvých/zraněných, kteří byly zabiti či zraněni v útocích, rozdělili do skupin.

Graf 7 Četnost mrtvých/zraněných v útocích [zdroj vlastní]

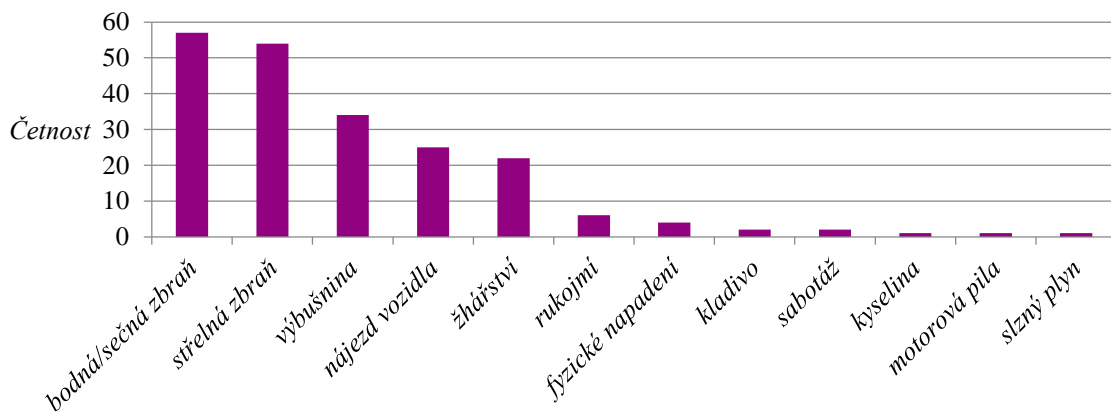
Modus, tedy nejčastější hodnota, v počtech mrtvých v rámci jednoho útoku je 0. Ve více než 100 případech nikdo nebyl zabit. Tento trend lze vysvětlit skutečností, že řada útoků nemá za cíl zabít, pouze upozornit na společenský problém, frustraci veřejnosti či její části. Maximální počet mrtvých při jednom útoku bylo 90. Jednalo se o jeden z vícenásobných útoků v Paříži v listopadu 2015, konkrétně se jednalo o útok uvnitř koncertní haly Bataclan. Průměrný počet mrtvých za jeden útok je 3,6703.

Modus v počtu zraněných je stejně jako v případě mrtvých 0. Rapidně nám narostl však v porovnání s předchozím grafem maximum zraněných v rámci jednoho útoku, kterých bylo zraněno celkem 512. Jednalo se o útok sebevražedného atentátníka na koncertě popové zpěvačky Ariany Grande v Manchesteru. Průměrný počet zraněných osob za jeden útok je 16,9892.

5.2.1 Analýza provedení útoku

Následující grafy zobrazují fakta týkající se způsobu provedení útoku. Nejprve se zaměříme na způsob spáchání útoku. Následný graf shrnuje celkový modus operandi a jeho četnost.

Graf 8 Modus operandi [zdroj vlastní]

Jak vyplývá z **Graf 8**, nejčastěji byla zvolena k teroristickým útokům bodná/sečná zbraň. Tento fakt je přirozený důsledek prostředí Evropy. Bodnou/sečnou zbraň lze získat kdekoliv do několika minut a navíc s tímto typem zbraně umí každý zacházet tak, aby dovedl zaútočit (v porovnání např. s výbušninou či střelnou zbraní útok je velmi triviální). Značná výhoda spočívá také v možnosti zbraň ukrýt kdekoliv na těle a chovat se zcela přirozeně až do momentu útoku. Nevýhoda pro pachatele je však omezený okruh obětí a útoky chladnou zbraní rovněž u médií takový zájem, jako například v porovnání s nájezdem vozidla či výbušninou (pokud nebude útok značně rozsáhlý či nebude napadena citlivá skupina jako např. děti či dospívající).

Druhá nejpoužívanější zbraň pro útoky byla střelná zbraň. Střelné zbraně jsou pro útok velmi efektivní, lze tím ohrozit na životě velké množství lidí. Rovněž média těmto typům útoků věnují maximální pozornost, což je jistě pro útočníky přidaná hodnota. Ovšem je nutná příprava útoku. Pokud pachatel není držitel legálně držené zbraně, je nutné si ji obstarat až už legální či nelegální cestou a alespoň částečně se s ní naučit manipulovat.

Třetí nejčastější zbraň v teroristických útocích je výbušnina. Výbušninám se věnujeme v této kapitole později (**Graf 12**, **Graf 13**, **Graf 14**), proto zde jejich popis vynecháme.

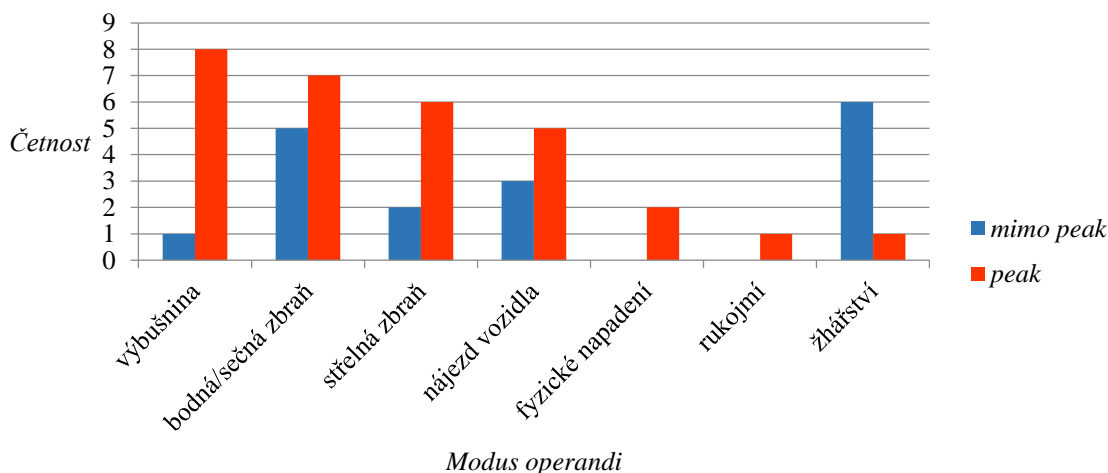
V posledních letech se často mluví o fenoménu nájezdu vozidla. V analyzovaných útocích bylo vozidlo jako zbraň využito ve 25 případech, což tomuto fenoménu odpovídá. Vozidlem pachatel může ohrozit desítky až stovky lidí, navíc na útok nemusí vynaložit příliš mnoho úsilí, předpokládáme-li, že většina osob vlastní řidičské oprávnění. V posledních letech se bezpečnostní opatření zaměřují na tento typ útoku, dochází ke stavění bariér u problematických oblastí, jako jsou rušné pěší zóny, náměstí či u

předpokládaných průvodů, oslav či svátků. Těmto bariérám se budeme věnovat v následující kapitole 5.4 Současné zabezpečení a možné zlepšení ochrany měkkých cílů.

V následujícím grafu porovnáme modus operandi v případech, kdy pachatel neútočil v tzv. *peaku* (který vysvětlujeme v kapitole 2.8 Databáze teroristických útoků) a kdy pachatel útočil v době *peaku*. Důvodů, proč pachatel neútočil v nejlepší době pro útok, může být několik, např.:

- cílem nebylo zabít, pouze vystrašit menšiny, skupiny obyvatel či jednotlivce,
- špatná informace, na základě které se rozhodl provést útok,
- selhání útočné zbraně.

Graf 9 Modus operandi v případech mimo peak a peak [zdroj vlastní]

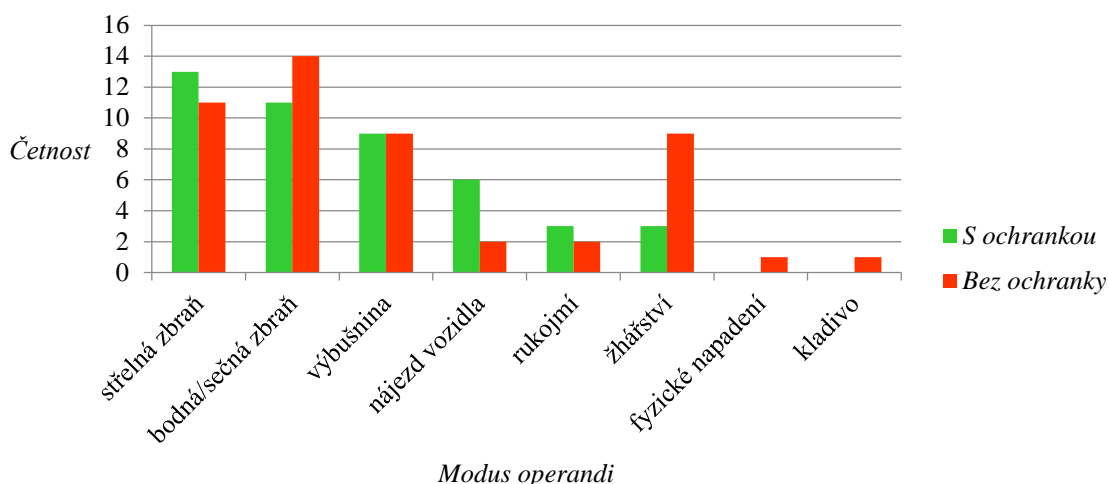

Když porovnáme data v **Graf 9**, zjistíme, že se modus operandi v některých případech velmi lišil. Výbušnina je nejčastější zbraň pro útoky v *peaku*, zatímco mimo *peak* se výbušnina vyskytuje až na posledním místě a byla využita pouze jednou. Použití výbušniny je spojeno se snahou zabít či zranit co nejvíce lidí, proto se tento trend u útoků mimo *peak* téměř nevyskytuje. Oproti tomu bodná či sečná zbraň se vyskytuje v obou případech. Zajímavý fakt najdeme opět u žhářství. Tento způsob spáchání útoku je opět charakteristický pro útoky mimo *peak* a jedná se o nejčastější způsob útoku.

Následující **Graf 10** porovnávají způsob spáchání útoku v závislosti na faktu, jestli se u vstupu nachází ochranka nebo ne. Pro stanovení ochrany měkkých cílů je důležité vědět, zda se mění modus operandi, když se u vstupu nachází ochranka či nikoliv, abychom se

mohli dostatečně na útok připravit. Ochrankou myslíme bezpečnostní pracovníky, kteří mohou kontrolovat u vchodu vstupenky, hlídají veřejný pořádek v okolí budovy či akce nebo hlídají obchody a supermarkety. Bezpečnostní pracovníci ačkoliv většinou nenosí střelnou zbraň, bývají proškoleni, jak se chovat v krizových situacích či jak poznat podezřelou osobu a nahlásit mimořádné události kompetentnějším osobám.

Graf 10 Modus operandi v případech s ochrankou a bez ochranky u vstupu [zdroj vlastní]

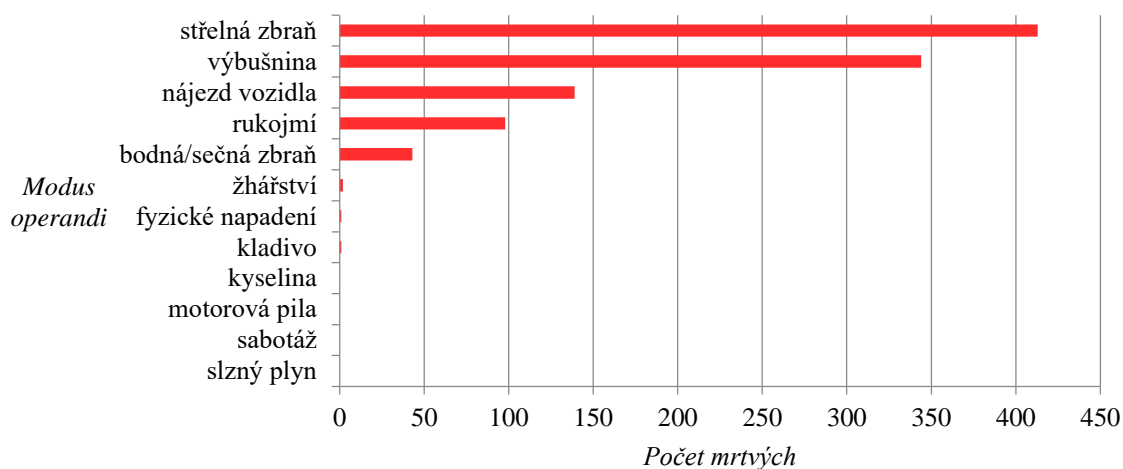

Jak z grafu lze vyčíst, modus operandi se příliš nemění pro útoky bez a s ochrankou u vstupu do cílového místa. V obou případech dominuje střelná a bodná/sečná zbraň, byť v případech bez ochranky je tento způsob v opačném pořadí. Třetí nejpoužívanější způsob v obou případech je shodně použití výbušniny. Útok vozidlem je mírně častěji využíván, pokud u vstupu ochranka je. Významný rozdíl je u způsobu útoku žhářstvím. Tento modus operandi jasně dominuje v případech, kdy se ochranka u vstupu nevyskytuje.

Tvrzení, že je modus operandi závislý na faktu, zda ochranka u vstupu je či nikoliv, se nepotvrdil. Jediný jistý fakt je, že je velmi malá pravděpodobnost, že bude žhářství způsobem útoku za přítomnosti ochranky.

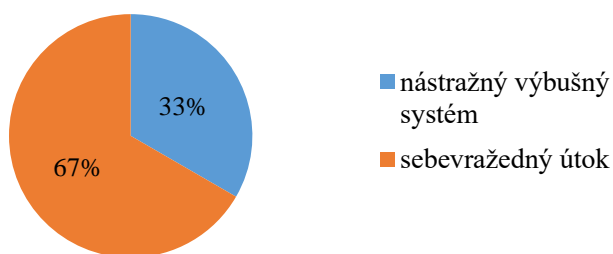
Graf 11 zobrazuje závislost počtu mrtvých na zvoleném způsobu útoku. Grafu dominuje použití střelné zbraně a výbušniny. Střelná zbraň v analyzovaných útocích usmrtila přes 400 lidí, výbušnina necelých 350. Výbušnina, bodná/sečná zbraň, střelná zbraň, nájezd vozidla a zajištění rukojmích jsou nejvražednější způsoby teroristických útoků. To potvrzuje i **Graf 9**, kde jsou tyto způsoby často využívány pro útok v době peaku, tedy v době, kdy teroristé chtějí zabít a zranit co největší počet osob.

Graf 11 Počet mrtvých v závislosti na modu operandi [zdroj vlastní]

Následující tři grafy se zaměřují na výbušniny, které byly použity během útoků. První graf se zaměřuje na umístění výbušniny, druhý na maskování a třetí na přesný typ výbušniny.

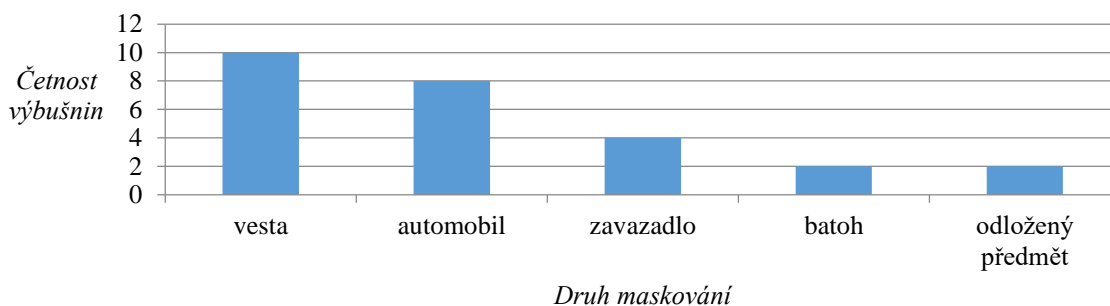
Graf 12 Použití výbušniny [zdroj vlastní]

Zhruba 2/3 útoků bylo spácháno prostřednictvím sebevražedného atentátníka. Sebevražední atentátníci nejčastěji pocházejí z radikálních islamistických teroristických skupin. Tito útočníci umírají pro svou víru, po smrti jsou často oslavováni pro své hrdinství a okolí jim vzdává úctu. Výhoda těchto útoků (z pohledu útočníka) je dobře skrytá výbušnina na těle pachatele, v případě potřeby lze operativně vymyslet úpravy útočného plánu.

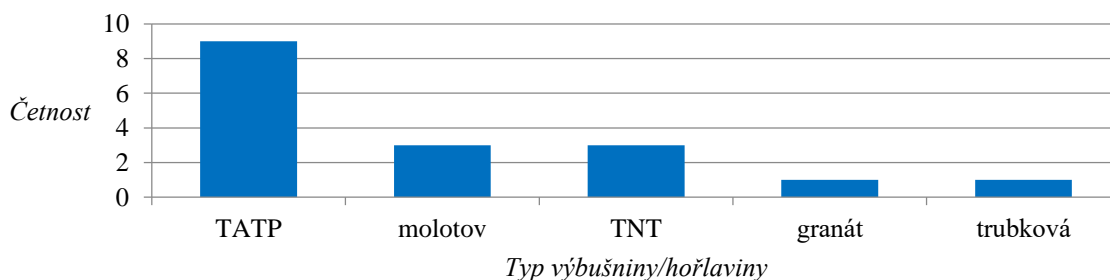
Nástražným výbušným systémům se věnuje následující graf. Je zaměřen na způsob ukrytí nástražného výbušného předmětu.

Graf 13 Kamufláž výbušniny [zdroj vlastní]

Graf 13 ukazuje, že v případě sebevraždných atentátníků je většinou výbušnina přímo na těle ve svrchním oděvu (v grafu označené jako vesta). Pouze ve dvou případech měl útočník batoh s výbušninou. Automobil jako úkryt výbušniny je velmi efektivní, neboť se do něj vejde velké množství výbušniny a potenciál zranění je velmi vysoký. Například při útoku 10. prosince 2016 v Istanbulu zemřelo po útoku výbušninou, která byla schovaná v autě u fotbalového stadionu, zemřelo 150 lidí. Mezi nevýhody použití automobilu jako kamufláže patří nemožnost ho použít vždy. U turistických center ve městech mnohdy nejde projet autem, rovněž parkování bývá pro nerezidenty problematické. To se potvrdilo v případě útoku ze dne 4. září 2016, kdy bylo vozidlo zaparkované u katedrály Notre Dame asi 2 hodiny. Číšník nahlásil policii automobil, který neměl platné parkovací oprávnění. Nalezla se v něm výbušnina, která byla včas zneškodněna.

Graf 14 Typ výbušniny/hořlaviny [zdroj vlastní]

Jak můžeme vidět v **Graf 14**, teroristé primárně využívají výbušniny domácí výroby. Znalosti potřebné k vyrobení bomby lze najít na internetu bez větších obtíží. Skrz internet je stále častěji i zneužíván k nákupu prekurzorů k výbušninám. Všechny použité výbušniny, které teroristé k teroristickým útokům použili, lze vyrobit doma s relativně malým povědomím o chemických reakcích a trochou zručnosti.

Podle naší databáze útočníci nejčastěji využívali triaceton triperoxid (dále jen TATP). Tento fakt i odpovídá skutečnosti, že se jedná o nejčastěji amatérsky vyráběnou výbušninu, přesněji třaskavinu. Tato látka není příliš stabilní, snadno sublimuje a následně desublimuje na okolních pevných předmětech. K rozkladu TATP dochází i za nižších teplot, to s sebou přináší vysoké riziko výbuchu při špatném uchování a skladování [103].

Do oblasti snadné domácí výroby můžeme zařadit i Molotovův koktejl, který byl využit ve třech případech. Molotovův koktejl se řadí mezi zápalné zbraně. Výroba Molotova je velmi jednoduchá, neboť hlavní složka je jakákoliv hořlavina. Nejčastěji se využívá dostupný benzín. Benzín se doporučuje smíchat s motorovým olejem pro lepší manipulaci a výsledný efekt.

V menším počtu případů byl použit trinitrotoluen (dále jen TNT) a granát. Veškeré suroviny, které potřebujeme na výrobu TNT lze sehnat legálně. Mezi jeho výhody však patří stabilita a bezpečnost při manipulaci a skladování.

Trubková bomba sice vyrobena doma nejspíše byla, nepodařilo se nám však dohledat typ použité výbuštiny, proto se jí zde dále věnovat nebudeme.

5.2.2 Analýza cílů

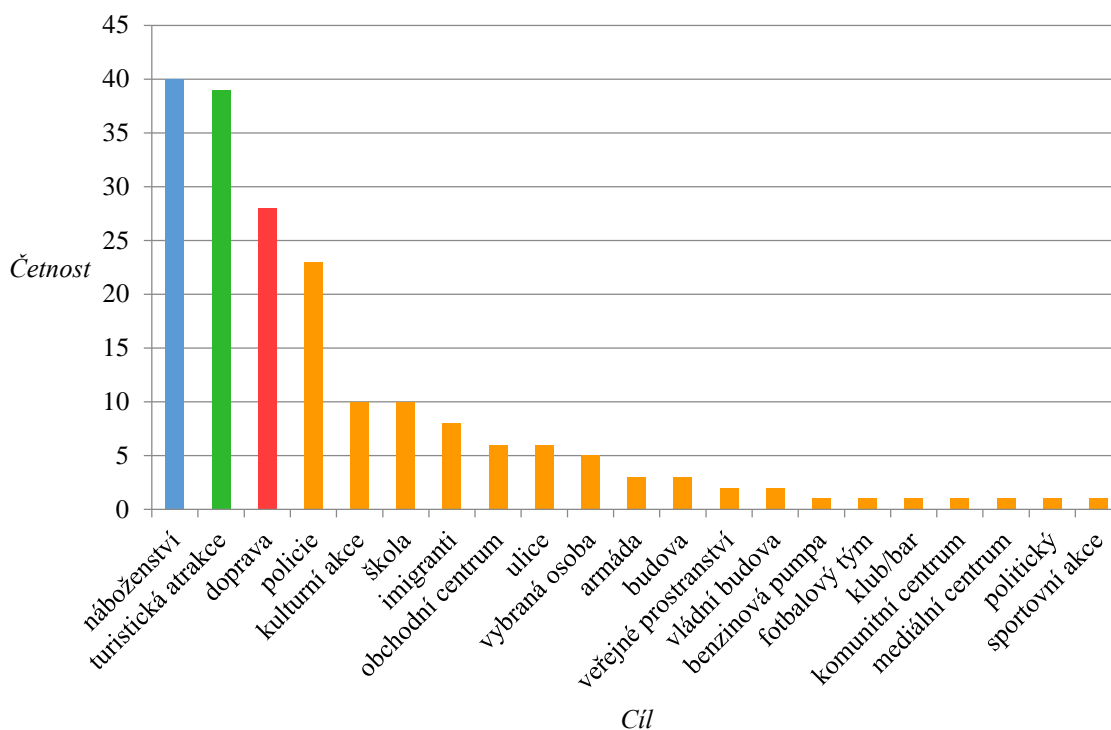
Tato kapitola je klíčová pro další výzkum diplomové práce. Na ní navazuje analýza CARVER, která stanovuje ohroženost jednotlivých cílů v Praze.

Graf 15 zobrazuje nejčastější cíle útoků v letech 2014 – 2018. Nejčastěji se jednalo o náboženské, turistické a dopravní cíle. Neboť se jedná o rozsáhlé kategorie, rozebereme je zvlášť v **Graf 16**.

V **Graf 15** kromě tří dominantních skupin vidíme, že velmi časté byly útoky na policii a tři útoky byly spáchány na armádu. Z toho vyplývá, že bezpečnostní ozbrojené složky jsou po měkkých cílech nejrizikovějším cílem. První tři skupiny spadají pod měkké cíle, dále z toho výčtu mezi ně patří kulturní akce, školy, obchodní centra, sportovní akce a kluby/bary. Pro všechny zmíněné cíle platí vysoká fluktuace osob, snadná dostupnost, nízká zabezpečení vstupů a východů a v případě útoku lze očekávat velké množství fatálních

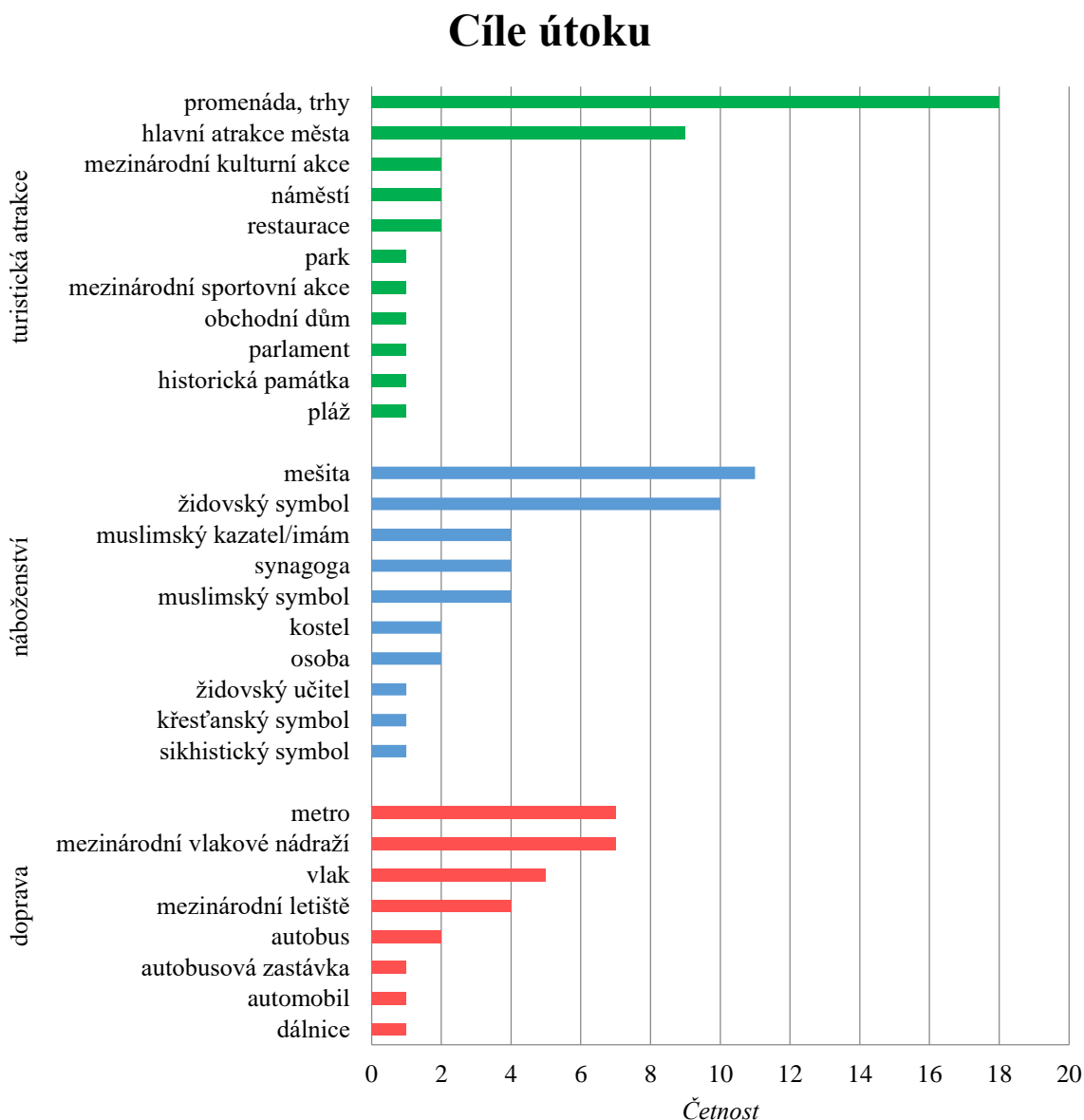
následků. Útoky na školy byly v minulosti typické pro americké prostředí, v posledních letech zaznamenáváme nárůst útoků na školská zařízení zejména ve východní části Evropy. Zaznamenali jsme i řadu útoků spáchané proti migrantům a migračním střediskům. Cílem se také často stávali osoby významné v dané komunitě, jednalo se o židovské učitele či kazatele nebo muslimské imámy.

Graf 15 Cíle útoků [zdroj vlastní]

Pro detailnější analýzu jsme stanovili tři hlavní oblasti útoků – turistická atrakce, náboženství a dopravu. Každá sekce má řadu podoblastí. Všechny tři hlavní oblasti jsou měkkými cíli. **Graf 16** zobrazuje četnosti útoků na jednotlivé cíle, které jsou rozdělené do výše uvedených kategorií.

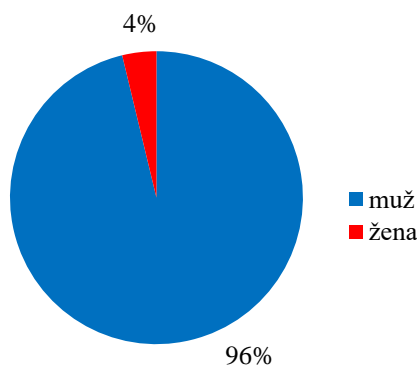
Graf 16 Cíle útoků – turistické atrakce, náboženství, doprava [zdroj vlastní]

5.2.3 Analýza útočníků

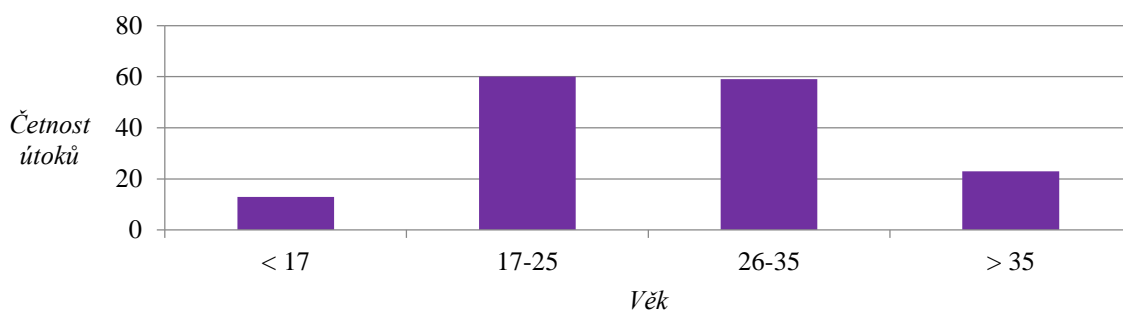
Tato kapitola se věnuje pachatelům teroristických útoků. První graf z této kapitoly ukazuje genderové rozdělení útočníků. 96 % známých pachatelů bylo mužského pohlaví, pouze 4 % byly ženy.

Graf 17 Pohlaví útočníků [zdroj vlastní]

Graf 18 ukazuje věk útočníků v době spáchání analyzovaného teroristického útoku. Dvě nejpočetnější věkové skupiny tvoří $\frac{3}{4}$ celkového počtu útočníků.

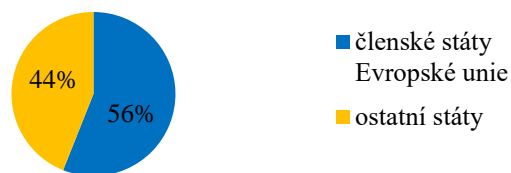
Graf 18 Věk pachatelů v době spáchání útoku [zdroj vlastní]

Nejméně početná věková skupina je tvořena pachateli pod 17 let. Tito útočníci páchali nejčastěji útoky na základní a střední školy. V databázi se vyskytli dva sympatizanti s ISIS. Jeden spáchal útok na kurdskou svatbu 20. srpna 2016 v Turecku s velmi fatálními následky. Druhý je odpovědný za útok na židovského učitele mačetou dne 11. ledna 2017 ve Francii. Využití takto mladých útočníků k teroristickým akcím není typické pro islamistické ani extremistické organizace. Jednalo se vždy o osamělé vlky nenapojené na větší teroristickou skupinu.

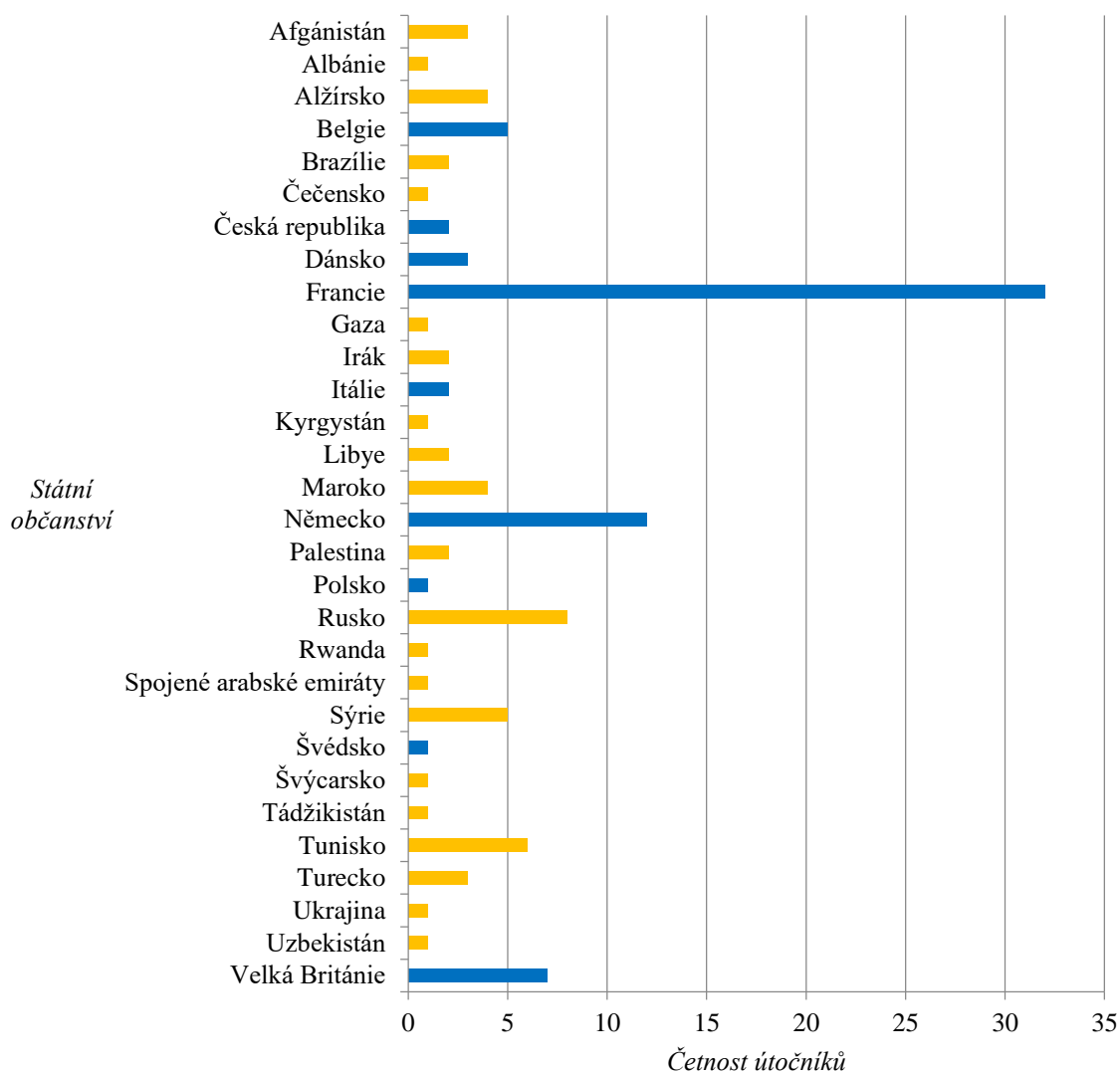
Následující graf nám ukazuje, že více než polovina pachatelů bylo občanem Evropské unie.

Graf 19 Občanství útočníků Evropské unie [zdroj vlastní]

Občanství útočníků je důležité sledovat, neboť nám ukazuje, zda se jednalo o útočníky, kteří přijeli do Evropy pouze jako cizinci, či jestli se jednalo o osoby, žijící v Evropě dlouhodobě a jsou občany Evropské unie.

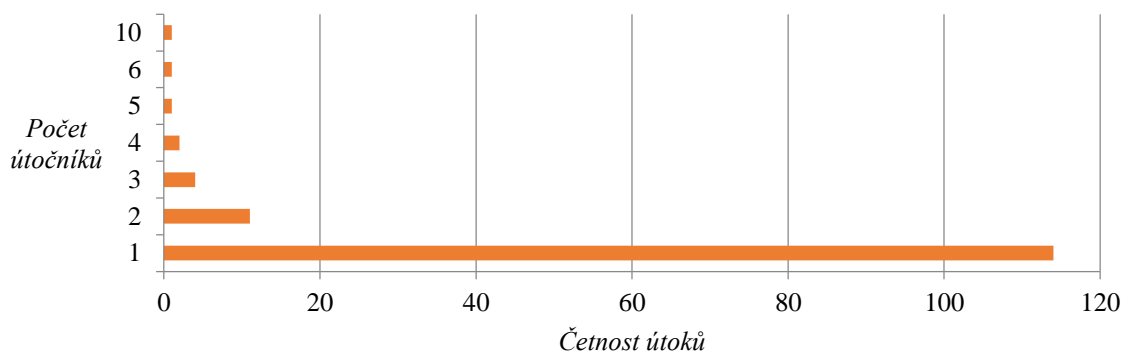
Graf 20 Občanství útočníků [zdroj vlastní]

V případě Evropských zemí bylo nejvíce útoků spácháno občany Francie, Německa a Velké Británie. V těchto zemích bylo spácháno i nejvíce analyzovaných útoků. Pachatelé tedy pravděpodobně útočili v rodných zemích nebo v zemích, kde získali státní občanství. V zemích mimo EU dominuje občanství Ruska (které dominuje i v počtu odehraných útoků) dále Tunisko a Sýrie.

Teroristické útoky byly v naprosté většině spáchány pouze jedním pachatelem. Pouze v ojedinělých případech pachatelů bylo více. Nemusí se nutně jednat o osamělé vlky. Teroristické organizace ať už islamistické či extremistické ke svým útokům převážně používají jednoho útočníka.

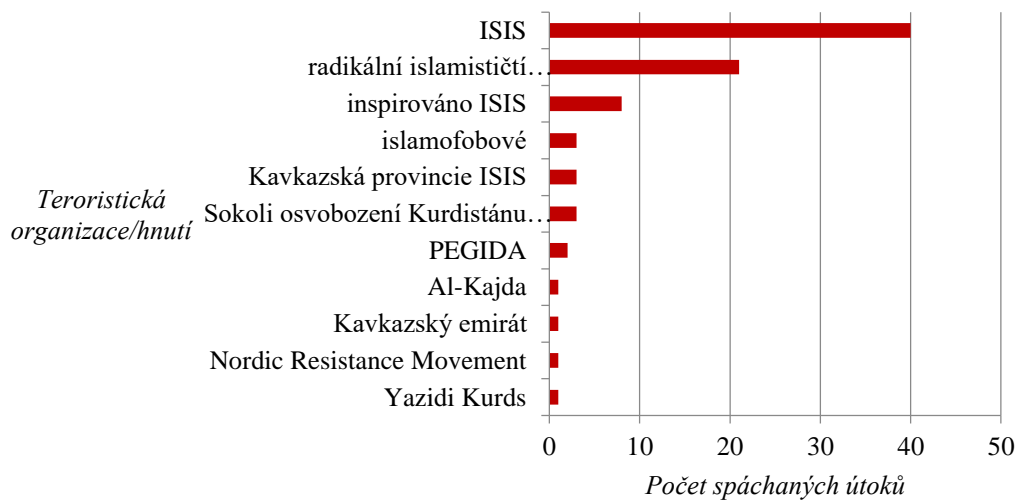
Graf 21 Četnost útočníků v útocích [zdroj vlastní]

Poslední graf z kapitoly Analýza útočníků se věnuje organizacím a hnutím, které nepřímou podporou stojí za spáchanými útoky. Na prvních třech příčkách jsou islamistické organizace. Nejvíce teroristických útoků spáchal ISIS. Může se však stát, že se ISIS přihlásí i k útokům, které nezorganizoval, pouze se jimi někdo inspiroval. Přihlášení k útokům, zejména k těm významným, vede k zvyšování prestiže teroristické organizace.

Na druhém místě se umístili radikální islamističtí aktivisté neboli džihádisté, kteří však nebyly přímo napojeni na ISIS ani na jinou islamistickou teroristickou organizaci. Sympatizanti s ISIS v analyzovaných letech spáchali 8 útoků. Tito útočníci nemusejí být muslimové, ale tím, že ISIS provádí silnou propagandu prostřednictvím internetu, může tím zaujmout i řadu potencionálních pachatelů, kteří tam mohou nalézt nejen správné myšlení a sobě rovné stoupence, ale i efektivní způsob spáchání útoku, čeho se při útoku vyvarovat a co dělat, aby měl útok co největší psychologický dopad.

Graf 22 Organizace odpovědné za útok [zdroj vlastní]

Mezi další islamistické teroristické skupiny, které spáchali teroristický čin v Evropě v letech 2014 - 2018 patří například odnož ISIS z Kavkazské provincie, Al-Kajda nebo Kavkazský emirát.

V databázi se vyskytly dvě extremistické pravicové skupiny, které se s útoky spojovaly. Známa pravicová extremistická skupina PEGIDA pocházející z Německa byla spojena ke dvěma útokům. S jedním útokem byla spojena skupina Nordic Resistance Movement, pravicová extremistická skupina původem ze Švédska. V současné době se její členové rozšířili i na Norsko, Finsko a Dánsko, ovšem pouze ve Švédsku tato organizace je zároveň i politickou stranou.

Protože naše databáze zahrnuje i útoky z Turecka, vyskytuje se zde i aktivní teroristická skupina Sokoli osvobození Kurdistánu (TAK). Tato organizace vzešla ze známé Strany kurdských pracujících (PKK) a je aktivní 14 let a má na svědomí desítky útoků. Organizace bojuje proti tureckému režimu a snaží se o osamostatnění Kurdů a o založení jejich vlastního státu. O to se snaží i Jezíkové neboli Jezídští Kurdové. Jedná se o Kurdy žijící převážně na severu Iráku. Jezíkové spáchali v letech 2014 - 2018 v Evropě jeden útok.

5.2.4 Analýza vícenásobných útoků

Podle naší definice, kterou uvádíme v kapitole 2.6 Vícenásobné a sekundární teroristické útoky, bylo vícenásobných útoků v letech 2014 až 2018 spácháno celkem 11. Přehled útoků najdeme v následující tabulce:

Tabulka 1 Přehled vícenásobných útoků v letech 2014 - 2018 [zdroj vlastní]

Země	Město	Datum	Cíl	Modus operandi	Organizace	Útočník	Ukončení útoků	
Francie	Paříž	7. 1. - 9. 1. 2015	mediální centrum	střelná zbraň	Al-Kajda	Saïd Kouachi	Oba utekli z místa útoku, následně přepadení benziny na severu Paříže, byli nalezeni ve vesnici Corcy, zastřeleni při policejním zásahu (9. 1. 2015)	
						Chérif Kouachi		
			veřejné prostranství	střelná zbraň	Al-Kajda	Amedy Coulibaly		Zastřelen při policejním zásahu
			veřejné prostranství	střelná zbraň				
	náboženský	střelná zbraň rukojmí						
Dánsko	Kodaň	14. 2. - 15. 2. 2015	kulturní akce	střelná zbraň	Radikální islamističtí aktivisté	Omar Abdel Hamid El-Hussein	Zastřelen při policejním zásahu	
			náboženský	střelná zbraň				

Země	Město	Datum	Cíl	Modus operandi	Organizace	Útočník	Ukončení útoků		
Francie	Paříž	13. 11. 2015	sportovní akce	výbušnina	ISIS	Bilal Hadfi	Zemřeli při sebevražedném útoku		
						Ahmad al-Mohammed			
						M al Mahmod			
								Salah Abdeslam	Zatčen dne 18. 3. 2016 v Bruselu
			turistické centrum	výbušnina střelná zbraň	ISIS	Abdelhamid Abaaoud	Zemřel při policejní razii v soukromém bytě (18. 11. 2018)		
						Chakib Akrouh	Zemřel při sebevražedném útoku		
						Brahim Abdeslam			
			kulturní akce	výbušnina rukojmi střelná zbraň	ISIS	Omar Ismail Mostefai	Zemřeli při sebevražedném útoku		
						Samy Amimour			
Foued Mohamed-Aggad									
Belgie	Brusel	22. 3. 2016	doprava	střelná zbraň, výbušnina	ISIS	Ibrahim El Bakraoui	Zemřeli při sebevražedném útoku		
						Najim Lachraoui			
						Mohamed Abrini	Zatčen ihned po útoku		
			doprava	výbušnina		Khalid El Bakraoui	Zemřel při sebevražedném útoku		
						Osama Krayem	Zatčen ihned po útoku		
Německo	Drážd'any	26. 9. 2016	náboženský	výbušnina	PEGIDA	Nino K.	Zatčen ihned po útoku		
			náboženský	výbušnina					

Země	Město	Datum	Cíl	Modus operandi	Organizace	Útočník	Ukončení útoků																																																										
Turecko	Istanbul	10. 12. 2016	turistické centrum	výbušnina	Sokoli osvobození Kurdistánu (TAK)		Dva pachatelé zemřeli při sebevražedném útoku																																																										
			sportovní akce	výbušnina				Německo Itálie	Berlín Milán	19. 12. - 23. 12. 2016	turistické centrum	nájezd vozidla	ISIS	Anis Amri	Útěk z místa útoku, zastřelen policií o 4 dny později v Miláně	policie	střelná zbraň	Rusko	Makhachkala Khasavyurt	25. 12. - 29. 12. 2016	policie	střelná zbraň	ISIS			policie	střelná zbraň	Španělsko	Barcelona Cambrilis	17. 8. - 18. 8. 2017	turistické centrum	nájezd vozidla	ISIS	Moussa Oukabir	Zemřeli po policejním zásahu v Cambrils			Mohamed Hichamy			Omar Hichamy			Said Alla				turistické centrum	nájezd vozidla		Houssaine Abouyaaqoub	Francie	Carcassonne Trébes	23. 3. 2018	doprava	střelná zbraň	inspirováno ISIS	Redouane Lakdim	Zastřelen při policejním zásahu	obchodní centrum	střelná zbraň rukojmí bodná/sečná zbraň	Německo	Kolín nad Rýnem	15. 10. 2018	doprava
Německo Itálie	Berlín Milán	19. 12. - 23. 12. 2016	turistické centrum	nájezd vozidla	ISIS	Anis Amri	Útěk z místa útoku, zastřelen policií o 4 dny později v Miláně																																																										
			policie	střelná zbraň				Rusko	Makhachkala Khasavyurt	25. 12. - 29. 12. 2016	policie	střelná zbraň	ISIS			policie	střelná zbraň	Španělsko	Barcelona Cambrilis	17. 8. - 18. 8. 2017	turistické centrum	nájezd vozidla	ISIS	Moussa Oukabir	Zemřeli po policejním zásahu v Cambrils						Mohamed Hichamy					Omar Hichamy			Said Alla				turistické centrum	nájezd vozidla		Houssaine Abouyaaqoub	Francie	Carcassonne Trébes	23. 3. 2018	doprava	střelná zbraň	inspirováno ISIS	Redouane Lakdim	Zastřelen při policejním zásahu	obchodní centrum	střelná zbraň rukojmí bodná/sečná zbraň	Německo	Kolín nad Rýnem	15. 10. 2018	doprava	žhářství	inspirováno ISIS	Mohammad Abo R.	Postřelen při policejním zásahu, zatčen	doprava
Rusko	Makhachkala Khasavyurt	25. 12. - 29. 12. 2016	policie	střelná zbraň	ISIS																																																												
			policie	střelná zbraň				Španělsko	Barcelona Cambrilis	17. 8. - 18. 8. 2017	turistické centrum	nájezd vozidla	ISIS	Moussa Oukabir	Zemřeli po policejním zásahu v Cambrils						Mohamed Hichamy					Omar Hichamy			Said Alla				turistické centrum	nájezd vozidla			Houssaine Abouyaaqoub	Francie	Carcassonne Trébes	23. 3. 2018	doprava	střelná zbraň	inspirováno ISIS	Redouane Lakdim	Zastřelen při policejním zásahu	obchodní centrum	střelná zbraň rukojmí bodná/sečná zbraň	Německo	Kolín nad Rýnem	15. 10. 2018	doprava	žhářství	inspirováno ISIS	Mohammad Abo R.	Postřelen při policejním zásahu, zatčen	doprava	střelná zbraň rukojmí								
Španělsko	Barcelona Cambrilis	17. 8. - 18. 8. 2017	turistické centrum	nájezd vozidla	ISIS	Moussa Oukabir	Zemřeli po policejním zásahu v Cambrils																																																										
						Mohamed Hichamy																																																											
						Omar Hichamy																																																											
		Said Alla																																																															
			turistické centrum	nájezd vozidla		Houssaine Abouyaaqoub																																																											
Francie	Carcassonne Trébes	23. 3. 2018	doprava	střelná zbraň	inspirováno ISIS	Redouane Lakdim	Zastřelen při policejním zásahu																																																										
			obchodní centrum	střelná zbraň rukojmí bodná/sečná zbraň																																																													
Německo	Kolín nad Rýnem	15. 10. 2018	doprava	žhářství	inspirováno ISIS	Mohammad Abo R.	Postřelen při policejním zásahu, zatčen																																																										
			doprava	střelná zbraň rukojmí																																																													

Když se zaměříme na modus operandi, vidíme, že většinou se u vícenásobných útoků modus operandi v průběhu útoků nemění. Jediná výjimka je u případu z Německa v roce 2016, kdy byl pachatel dopaden o 4 dny později. U tohoto případu je očekávatelná změna způsobu útoku. Mezi útoky je velká časová prodleva, navíc u druhého útoku na pachatele již čekala policie. Pachatel musel zaútočit agresivně a razantně a útok směřovat proti policii.

Modus operandi zůstává tedy stejný u jednotlivých útoků. Může nastat změna, kdy pachatel či pachatelé si v průběhu vícenásobného útoku vezmou rukojmí. Takové případy evidujeme celkem čtyři. Původní ohrožení střelnou zbraní zůstává. Celkově nejpobulárnější zbraně na vícenásobné útoky jsou střelné zbraně, výbušniny a nájezd vozidlem.

Vícenásobné útoky využívají zejména islámské teroristické organizace. Pachatelé patřili nejčastěji k ISIS, v jednom případě k Al-Kajdě. Dva útočníci nebyli napojeni na ISIS přímo, rozhodně se u této teroristické organizace však inspirovali. Dva pachatelé nebyli napojeni na žádnou teroristickou organizaci, jednalo se o samostatné radikální islamistické aktivisty. Pouze v jednom případě měl útok na svědomí pravicový extremist, který se přihlásil k organizaci PEGIDA. Jeden z vícenásobných útoků byl spáchán dvěma útočníky, kteří se přihlásili (a organizace to potvrdila) k Sokoli osvobození Kurdistánu. Ačkoliv se tato organizace vymyká ze zaměření diplomové práce, tyto útoky jsou zde zahrnuté kvůli aktuální problematice Kurdů. V České republice žije přibližně tisíc osob hlásící se ke kurdské národnosti. Jedná se o malou komunitu, která se na veřejnosti občas projevuje. Zejména byla vidět při demonstracích proti syrskému režimu prezidenta Asada v roce 2011. Ale i tyto demonstrace byly klidné, největší nepokoj nastal při jedné demonstraci u syrské ambasády, kdy několik protestujících házelo vajíčka na státní budovu. S touto menšinou je však nutné počítat a je důležité monitorovat jejich politické a kulturní organizace, zejména kvůli vazbám v zahraničí [104].

Další část analýzy vícenásobných útoků zaměříme na zhodnocení, proč vlastně k vícenásobnému útoku vůbec došlo. V řadě případů šlo o předem naplánované útoky, kdy bylo zapojeno více pachatelů, kteří si rozdělili útoky, aby způsobili co největší ztráty na životech a útok byl o to fatálnější. Tento způsob byl využit u útoků v Paříži v roce 2015 v lednu i v listopadu téhož roku, v Belgii v roce 2016. Po pěti útocích (celkem šlo o 10 útočníků) došlo k útoku pachatelů. Všichni byli následně zastřeleni při pokusu o zadržení, když je policie vypátrala. Anis Amri dokázal utéct přes hranice do Milána (z Německa).

V Miláně napadl policii při kontrole vozidla střelnou zbraní. Snažil se uprchnout, byl zastřelen. Jedná se o jeden ze dvou případů, kdy pachatel utekl z prvního místa činu a následně byl schopen znovu zaútočit. Druhý případ se týká skupiny pachatelů z Cambrilis (první útok byl proveden v Barceloně). Z prvního místa činu se jim podařilo uprchnout a znovu zaútočit v jiném městě. U druhého útoku byli zastřeleni policistou. Pouze ve dvou případech pachatel byl schopen uprchnout z místa činu a znovu zaútočit na jiném místě. Když navíc vezmeme v potaz, že Anis Amri zaútočil spíše z nouze, než z vlastní vůle nebo z touhy dále zabíjet, fenomén útěku z prvního místa činu a následného útoku na místě druhém se nepotvrdil a jedná se spíše o ojedinělý jev.

Pachatel Salah Abdeslam, odpovědný za útok v Paříži v roce 2015, se dovedl ukrýt před policií na více než 3 měsíce. Zemřel při policejní razii dne 18. 11. 2018. Jak vidíme, jedná se o výjimečný případ. Pachatelé jsou většinou nalezeni do několika dní, pokud utečou z místa činu, což jsou spíše výjimky, neboť častěji jde o sebevražedné atentátníky anebo dojde k jejich usmrcení či zatčení při policejním zásahu.

5.3 Analýza CARVER

5.3.1 Vstupní data pro analýzu

Na základě analýzy databáze teroristických útoků v letech 2014 až 2018 v Evropě jsme stanovili seznam cílů, které se staly terčem útoků. Kompletní seznam je v **Příloha 1. Tabulka 2** obsahuje cíle, které byly nejčastěji zvoleny jako cíle útoku, tedy bylo na ně zaútočeno minimálně třikrát. Zhodnotili jsme, zda se jedná o měkké cíle, neboť chceme zhodnotit pouze rizikovost měkkých cílů Praze. Stanovili jsme potenciální měkké cíle v Praze, které odpovídají kategorii a které zanalyzujeme pomocí metody CARVER.

Tabulka 2 Nejčastější cíle v útocích a potenciální cíle v Praze [zdroj vlastní]

Cíl	Počet útoků	Měkký cíl	Potenciální cíle v Praze
policie	23	ne	—
promenáda, trhy	17	ano	Trhy na Náměstí Míru Václavské náměstí Náměstí republiky Havelské tržiště Staroměstské náměstí Pařížská ulice Nerudova ulice Vodičkova ulice Kampa
mešita	11	ano	Muslimské modlitebny ² Mešita u Černého mostu, Blatská 1491
kulturní akce	11	ano	Mezinárodní koncerty Státní výročí a oslavy na veřejnosti Odborné veřejné přednášky
židovský symbol	10	ano	Židovský hřbitov Praha 1 Josefov Košer market, Bílkova 16 Košer obchod, Maiselova 18 Košer obchod, Belgická 27 Židovské muzeum a vzdělávací centrum

² V Praze je modlitebna v ulici Opletalova 930/28, na Palmovce ulice Pivovarnická 1022/3, u Národní třídy ulice Opatovická 160/18 a Na Košince 502/1A v Libni [120].

Cíl	Počet útoků	Měkký cíl	Potencionální cíle v Praze
škola	10	ano	Základní školy Střední školy
hlavní atrakce města	8	ano	Pražský hrad Katedrála sv. Víta Petřínská rozhledna Staroměstská radnice s orlojem Národní muzeum Národní divadlo Rudolfinum Karlův most Staroměstská mostecká věž
imigranti	8	ne	—
obchodní centrum	7	ano	Malá obchodní a nákupní centra v centru Velká obchodní a nákupní centra v centru Malá obchodní a nákupní centra mimo centrum Velká obchodní a nákupní centra mimo centrum Rozsáhlá obchodní a nákupní centra na periferii ³
mezinárodní vlakové nádraží	6	ano	Praha hlavní nádraží
metro	6	ano	Stanice metra v Praze
ulice	6	ne	—
vlak	5	ano	Vlakové soupravy
vybraná osoba	5	ne	—
mezinárodní letiště	4	ano	Letiště Václava Havla
muslimský symbol	4	ano	— ⁴
synagoga	4	ano	Synagogy na Josefově Mimo Josefov

³ Rozdělení jednotlivých obchodních center v Praze je v Příloha 2.

⁴ Muslimský symbol, na který bylo zaútočeno, je konkrétně muslimské komunitní centrum. V Praze se muslimské komunitní centrum nachází v Opletalově ulici společně s mešitou, proto je zahrnut tento měkký cíl v kategorii „mešity“.

Cíl	Počet útoků	Měkký cíl	Potencionální cíle v Praze
muslimský kazatel/imám	4	ne	—
armáda	3	ne	—
budova	3	ne	— ⁵

5.3.2 Metodika analýzy

Jak již bylo řečeno, tato metoda vznikla za války pro vojenské účely. Metoda měla identifikovat, co je v pro danou misi důležité a na co směřovat svou taktiku a činnosti. Tuto metodu však upravujeme na civilní potřeby v České republice. Tato metoda ukazuje pohled potencionálních útočníků, kteří vybírají svůj cíl podle maximalizace užitku a případně minimalizace ztrát.

Pro metodu je klíčové stanovení a zvážení všech hledisek a přiřazení odpovídající hodnotu ve stupnici. Metoda má velkou výhodu v přehlednosti zdánlivě neporovnatelných objektů. Nevýhoda je čistě subjektivní posouzení, proto může vést k rozdílnému posouzení jak mezi útočníkem a obráncem, ale i mezi útočníky navzájem. Metoda rovněž nezohledňuje některá důležitější kritéria, všechny mají stejnou váhu ve výsledném výpočtu.

1) Důležitost (*criticality*)

Cíl je kritický, pokud jeho zničení či poškození má významný dopad na politické nebo hospodářské funkce. Cíl se považuje za důležitý, jestliže jeho zničení či poškození bude mít značné dopady [101] [105].

2) Přístupnost (*accessibility*)

Cíl je přístupný, pokud lze cíle dosáhnout snadno, bez dlouhé přípravy a s kompletním vybavením, které si s sebou útočník bere pro útok. Hodnotíme, co musí útočník překonat, aby se na cílové místo dostal a nějakou dobu zde mohl zůstat. Tento prvek bude problematický u měkkých cílů, kde je přístupnost velmi snadná [101] [105].

⁵ Konkrétní cílové budovy byly sázková kancelář, továrna a soukromý byt. Ani jeden z cílů není měkký cíl, proto je dále nezahrnujeme do analýzy.

3) Obnova (*recuperability*)

Obnova cíle se měří jednotkou času, jak dlouho bude trvat, než nahradíme nebo opravíme poškozený cíl [101] [105].

4) Zranitelnost (*vulnerability*)

Cíl je zranitelný, pokud nepotřebujeme odborné znalosti nebo speciální prostředky pro úspěšný útok [101] [105].

5) Účinek (*effect*)

Účinek cílového útoku je měřítkem v našem případě politických, ekonomických, psychologických a sociologických dopadů na cíl. Útočník bude řešit, jestli úspěšný útok na cíl způsobí splnění jeho mnohdy životní mise. Výsledný efekt bývá závažněji hodnocen, pokud útok dosahuje nadnárodní úrovně, vyskytuje se zde velký počet mrtvých nebo oběti jsou převážně děti a dospívající. Velmi silnou odezvu způsobují i útoky, které mají historický, kulturní nebo náboženský kontext, proto jsou tyto typy útoků hodnoceny závažněji [101] [105].

Účinek může být i negativní, např. útočníci se snaží o ukončení podpory misí v problematických oblastech (Afganistán, Izrael), ale způsobí větší dotaci sil a prostředků do těchto oblastí [101] [105].

6) Rozpoznatelnost (*recognizability*)

Ve vojenském prostředí je tento faktor ovlivněn zejména počasím a okolním prostředím. V našem případě rozpoznatelnost ukazuje, jak moc je pro mne náročné stanovit, jak cíl funguje, jestli v okolí není podobný cíl, se kterým bych ho mohl zaměnit atd. [101] [105].

5.3.3 Kritéria analýzy CARVER

Hodnoty jednotlivých koeficientů jsme stanovily výběrem škály 0 – 3. Rozdělení a definice jednotlivých koeficientů najdeme v následující tabulce **Tabulka 3**.

Tabulka 3 Kritéria analýzy CARVER [zdroj vlastní]

Riziko	Vysoké (3)	Střední (2)	Nízké (1)	Žádné (0)
C	ochromení společnosti, ekonomiky, politiky, velmi silné dopady, významné negativní ovlivnění turismu	střední dopady na společnost, ekonomiku, politiku	nízké dopady na společnost, ekonomiku, politiku	žádný významný vliv na společnost, ekonomiku, politiku, zdraví a životy
<i>Důležitost</i>				
A	snadno přístupné (cíl na veřejnosti, žádná bariéra, útočník má neomezený přístup k cíli, může se nepozorovaně přiblížit i se zbraní většího charakteru, díky otevřenosti lze dopředu vyzpozorovat kdy je peak)	přístupné (cíl v budově, vstup do ní není zabezpečen, u vstupu není ochranka a k dispozici nejsou ani kamerové systémy)	částečně přístupné (cíl v budově, vstup není zabezpečený, budova je pod neustálým dohledem ochranky, kamerového systému případně je zabezpečena dalšími prostředky)	nepřístupné (cíl je v budově, vstup pouze pro oprávněné osoby, u vstupu je ochranka, fyzické bariéry, detekční rámy)
<i>Přístupnost</i>				
R	velké dopady na výměnu, opravdu nebo nahrazení, obnova potrvá déle než měsíc	střední dopady na výměnu, opravdu nebo nahrazení, obnova potrvá několik dní, ne déle než měsíc	zanedbatelné dopady na výměnu, opravu nebo nahrazení, obnova do několika hodin	žádné dopady na výměnu, opravu nebo nahrazení
<i>Obnova</i>				
V	velmi zranitelný, na cíl lze použít jakákoliv zbraň, není zapotřebí speciální schopnost (žhárství, nůž)	středně zranitelný, na cíl lze využít jen některé typy zbraní, je zapotřebí znát manuální ovládání zbraně (auto, střelná zbraň)	částečně zranitelný, cíl lze zranit pouze za použití zbraní, náročné na opatření/výrobu i použití (výbušnina)	nezranitelný (cíl je zranitelný pouze v případě použití sofistikovaných zbraní či krajní opatření ke zničení cíle
<i>Zranitelnost</i>				

Riziko	Vysoké (3)	Střední (2)	Nízké (1)	Žádné (0)
E	pozitivní účinky, žádné významné negativní účinky	mírně pozitivní účinky, málo významných negativních účinků	neutrální, žádné významné účinky (pozitivní i negativní)	převážně nepříznivé účinky, žádné významné pozitivní účinky
<i>Účinek</i>	cíl má významné historické, kulturní, náboženské a další symboly, významné ztráty na životech, převážně dětské oběti	cíl má významné historické, kulturní, náboženské a další symboly pro menšinu společnosti, velké ztráty na životech	cíl má malý historický, kulturní, náboženský význam, ztráty na životech či zdraví obyvatel jsou malé	cíl nemá symbolický význam
R	cíl je jasně rozpoznatelný a nevyžaduje žádné školení, v okolí není podobných cílů více, veškeré potřebné informace na internetu	cíl je snadno rozpoznatelný, v rámci jednoho města je podobných typů více, informace o cíli na internetu	cíl je hůře rozpoznatelný a může být zaměněn s jinými objekty, informace o objektu na internetu nejsou, nutné zjistit informace v okolí objektu	cíl je obtížné rozpoznat, lze jej snadno zaměnit, útok tím pádem nemusí být úspěšný
<i>Rozpoznatelnost</i>				

5.3.4 Vyhodnocení analýzy CARVER

Cílem analýzy je stanovení úrovně rizika pro měkké cíle v Praze, které jsme vybrali na základě analýzy teroristických útoků v Praze v letech 2014 až 2018. Díky postupům analýzy CARVER jsme stanovili priority v oblasti zranitelnosti. Ohodnocení jednotlivých kritérií a jejich výsledek je zaznamenán do následující **Tabulka 4**. Tato tabulka ve formátu .xlsx je též přiložena na CD k diplomové práci.

Tabulka 4 Vyhodnocení analýzy CARVER [zdroj vlastní]

	C	A	R	V	E	R	Součet
	Důležitost	Přístupnost	Obnova	Zranitelnost	Účinek	Rozpoznatelnost	
Náměstí Míru	2	3	1	3	2	3	14
Václavské náměstí	2	3	1	3	3	3	15
Náměstí republiky	2	3	1	3	3	3	15
Havelské tržiště	2	3	1	3	2	3	14
Pařížská ulice	2	3	1	3	2	3	14
Nerudova ulice	2	3	1	3	2	3	14
Vodičkova ulice	2	3	1	3	2	3	14
Kampa	2	3	1	3	2	3	14
Muslimské modlitebny	1	2	2	3	2	2	12
Mešita u Černého mostu, Blatská 1491	1	1	2	3	2	2	11
Mezinárodní koncerty	2	0	2	3	3	3	13
Státní výročí a oslavy na veřejnosti	2	3	1	3	3	3	15
Odborné veřejné přednášky	1	1	2	3	2	2	11
Židovský hřbitov Praha 1 Josefov	0	1	3	3	1	3	11
Košer market, Bílkova 16	1	2	2	3	1	2	11
Košer obchod, Maiselova 18	1	2	2	3	1	2	11
Košer obchod, Belgická 27	1	2	2	3	1	3	12

	C	A	R	V	E	R	Součet
	Důležitost	Přístupnost	Obnova	Zranitelnost	Účinek	Rozpoznatelnost	
Židovské muzeum a vzdělávací centrum	1	1	3	3	1	3	12
Základní školy	3	1	1	3	3	1	12
Střední školy	3	1	1	3	3	1	12
Pražský hrad	3	1	3	3	3	3	16
Katedrála sv. Víta	2	0	3	3	3	3	14
Petřínská rozhledna	1	2	3	3	1	3	13
Staroměstská radnice s orlojem	1	1	3	3	3	3	14
Národní muzeum	2	1	3	3	3	3	15
Národní divadlo	2	1	3	3	3	3	15
Rudolfinum	1	1	3	3	2	3	13
Karlův most	2	3	2	3	3	3	16
Staroměstská mostecká věž	2	1	3	3	2	3	14
Malá obchodní a nákupní centra v centru	2	1	1	3	1	2	10
Velká obchodní a nákupní centra v centru	2	1	1	3	2	2	11
Malá obchodní a nákupní centra mimo centrum	1	1	1	3	1	2	9
Velká obchodní a nákupní centra mimo centrum	2	1	1	3	2	2	11
Rozsáhlá obchodní a nákupní centra na periferii	2	1	1	3	2	2	11
Praha hlavní nádraží	3	2	1	3	2	3	14
Stanice metra v Praze	2	2	2	3	2	2	13
Vlakové soupravy	2	3	1	3	1	0	10
Letiště Václava Havla	3	1	1	3	3	3	14
Synagogy na Josefově	1	2	2	3	2	2	12
Mimo Josefov	1	2	2	3	2	2	12

Pro celkové vyhodnocení jsme použili následující vzorec:

$$N = n_C + n_A + n_{R1} + n_V + n_E + n_{R2}$$

kde:

N = celkový součet, n_C = kritérium důležitosti, n_A = kritérium přístupnosti, n_{R1} = kritérium obnovy, n_V = zranitelnosti, n_E = kritérium účinku, n_{R2} = kritérium rozpoznatelnosti.

Výsledky jsme rozdělili do několika kategorií, které hodnotí míru rizika měkkého cíle.

Tabulka 5 Rozdělení rizik měkkých cílů [zdroj vlastní]

Rizikovost	Hodnoty	Barevná škála
Vysoké riziko	$15 \leq$	
Střední riziko	13 – 14	
Nízké riziko	11 – 12	
Velmi nízké riziko	≤ 10	

Jako nejrizikovější se jeví Pražský hrad a Karlův most. Pražský hrad je nejen historická a kulturní památka, ale jedná se o symbol českého národa, což zvyšuje jeho atraktivitu z hlediska potencionálního útoku. Z hlediska návštěvnosti je Pražský hrad několik let po sobě na prvním místě a každý rok navštíví Hrad více a více turistů [106]. Karlův most je rovněž velmi výrazné turistické místo, navíc má z pohledu útočníka výhodu ve volném přístupu bez bezpečnostních opatření.

Dále mezi rizikové měkké cíle jsme zařadili Václavské náměstí a Náměstí republiky. Z analýzy teroristických útoků jsme zjistili, že náměstí, promenády a trhy na otevřených prostranství jsou nejvyhledávanějším cílem útoků. Volná přístupnost a fakt, že se jedná o nejrozsáhlejší náměstí v centru Prahy, kde se v průběhu roku koná několik trhů zaměřených na výročí a svátky, zvyšuje atraktivitu pro útočníky.

Národní divadlo a Národní muzeum jsou dva ikonické cíle z hlediska české státnosti, podobně jako Pražský hrad. Ačkoliv do obou míst je nutné mít vstupenku, brali jsme v potaz i velké prostory pro návštěvníky ještě před kontrolou vstupenek, kde se vyskytuje velké množství lidí.

Státní výročí a oslavy na veřejnosti mají 15 celkových bodů shodně s Národním divadlem a Národním muzeem. Do státních výročí zahrnujeme například pochody a veřejné akce k oslavám státních svátků a významných výročí, do oslav na veřejnosti náboženské oslavy a různé ideologické shromáždění.

Mezi středně rizikové cíle po vyhodnocení řadíme následující měkké cíle: Náměstí Míru, Havelské tržiště, Pařížská ulice, Nerudova ulice, Vodičkova ulice a Kampa. Jedná se vždy o otevřené prostranství, leckdy se atraktivita měkkého cíle zvyšuje s tematickými trhy nebo větším množstvím různorodých podniků, které lákají zahraniční turisty i místní občany. Do této kategorie patří další turisticky významné cíle, jako je katedrála sv. Víta, Petřínská rozhledna, Staroměstská radnice, Rudolfinum nebo Staroměstská mostecká věž. Z dopravy sem spadá hlavní vlakové nádraží v Praze, letiště Václava Havla a stanice metra. Spadají sem také mezinárodní koncerty.

Do nižší rizikovosti spadají náboženské stavby, jako jsou mešity a muslimské modlitebny nebo synagogy a židovské objekty. Ačkoliv jsou v zahraničí často cílem útoku, brali jsme v potaz současný stav extremismu v České republice a byť se tu antisemitské názory či protimuslimské názory vyskytují, podle našeho názoru se alespoň prozatím nejedná o rizikový stav. Do této kategorie jsme zařadili dále základní a střední školy, velká obchodní centra v historickém středu Prahy i mimo něj a rozsáhlá obchodní centra na periferii.

Do oblasti nízkého rizika spadají malá obchodní centra v centru Prahy i mimo něj a vlakové soupravy.

5.4 Současné zabezpečení a možné zlepšení ochrany měkkých cílů

Tato část diplomové práce se zaměřuje na zabezpečení měkkých cílů, které jsme analyzovali v předchozí kapitole. Pro lepší přehlednost měkké cíle rozdělíme do skupin:

- náměstí, bulváry, trhy, veřejné oslavy státních svátku, průvody,
- kulturní a vzdělávací akce, turistické památky, muzea, galerie,
- náboženské památky, objekty, svátky,
- školní zařízení,
- nákupní centra a obchodní komplexy,
- dopravní uzly, letiště, dopravní prostředky.

Měkké cíle, které se nestaly cílem útoků v Evropě v analyzovaných letech alespoň třikrát a neprováděli jsme u nich analýzu pomocí metody CARVER, nezahrnujeme do těchto kategorií. Skupin všech měkkých cílů je více a jejich celkové zabezpečení a ohodnocení není předmětem diplomové práce. Zaměřujeme se pouze na měkké cíle, které byly napadeny ve vybraných letech v Evropě.

Databáze teroristických útoků a následná analýza CARVER slouží nejen k vytyčení nejohroženějších cílů, ale i na stanovení, jakým způsobem na ně bylo zaútočeno. Určení typických zbraní, které byly použity na jednotlivé cíle, nám usnadní jejich zabezpečení. Pomůže nám i stanovení, kde byl útok proveden ve vztahu k určitému cíli, tedy epicentrum. Jak epicentrum rozdělujeme je popsáno v kapitole 2.7 Databáze teroristických útoků. Epicentrum společně s modem operandi nám vytyčí typické modelové situace, na které bychom se měli připravit. Celý přehled cílů v závislosti na modu operandi a epicentru najdeme v

Příloha 3. Zde rozebereme nejvýraznější modelové situace, vyhodnotíme stávající zabezpečení a případně navrhneme nové metody ochrany.

Náměstí, bulváry, trhy, veřejné oslavy státních svátku, průvody

Podle charakteru tohoto typu je zřejmé, že hlavní útoky jsou prováděny na volném prostranství nebo vně cílového objektu. Nejčastější typ takového útoku byl proveden pomocí vozidla, bodnou/sečnou zbraní nebo střelnou zbraní a za pomoci výbušniny. Průvody a řada státních svátků se slaví na volném prostranství, kde byla nejčastěji využita střelná zbraň nebo nájezd vozidla.

Volné prostranství má značnou nevýhodu ve více přístupových bodech. Cílem ochranných opatření by mělo být zúžení přístupových cest. K uzavření menších ulic můžeme použít ploty nebo betonové bloky. Betonové bloky nechalo vedení města Prahy nainstalovat na Staroměstské náměstí, na Václavské náměstí, na Náměstí republiky a na ústí Pařížské ulice. Dále se objevili v Maiselově a Jeruzalémské ulici po dobu židovských svátků [107]. Tato opatření se v ulicích Prahy vyskytnou při vyhlášení druhého anebo nejvyššího stupně terorismu. V současné době se bariéry instalují na významné svátky jako jsou Velikonoce či Vánoce.

Betonové zátarasy mají však mnoho nedostatků. Pomineme-li vyjádření některých kritiků, že vzhled zátarasu se nehodí do historického centra (což považujeme za zcela neadekvátní názor v porovnání s bezpečností občanů a turistů centra Prahy), ale zaměříme se na funkčnost a přiměřenost opatření vůči tomuto typu útoku na otevřeném prostranství. Podle našeho názoru je problém zejména v rozestavění zátarasů. Vozidlo mezi nimi totiž mohlo projet. Podle Davida Rožka ze Soft Targets Protection Institute betonové bloky tak, jak jsou v centru Prahy rozmístěné, nezabrání vjezdu na náměstí či chráněné ulice, pouze zpomalí potencionální útočné vozidlo. S tím souhlasíme, nicméně i kličkování a zpomalení vozidla je velmi žádoucí.

Musí se též vyřešit blokace příjezdu pro vozidla IZS. Pevné bariéry sice blokují vjezd útočníkům, ale i potencionálním záchranářům, kteří pojedou k mimořádné události. To by vyřešili elektronické sloupky, které by mohli být trvale vysunuté ze země a pouze po ohlášení vozidla IZS by sloupky zajeli do silnice a uvolnili by cestu. Při tomto řešení by byla klíčová komunikace mezi policií, která by byla na místě bezpečnostních opatření a dalšími jednotkami IZS prostřednictvím operačního střediska.

Při ochraně veřejných prostranství má nezastupitelnou úlohu Policie České republiky. Při určitých typech akcí (vánoční trhy, veřejné oslavy v ulicích a na náměstích, demonstrace a protestní akce) funkce policie je nejenom poradní, ale lze ji využít jako zintenzivnění

ochrany měkkého cíle a zvýšení dohledu nad veřejným prostranstvím. V minulosti se na pomoc policie povolala i Armáda České republiky (po teroristickém útoku v Berlíně). V případě, že je nutné hlídat velké množství měkkých cílů kvůli zhoršené bezpečnostní situaci, je armáda jako pomocná složka policie nenahraditelná. Policejní hlídky vybavené dlouhými zbraněmi budou dohlížet například na nadcházející velikonoční trhy v centru Prahy [108].

Kulturní a vzdělávací akce, turistické památky, muzea, galerie

Významné turistické památky jsou samozřejmě častým cílem teroristů. Počty zraněných jsou velmi vysoké, navíc činem má i ekonomické a politické dopady. Útoky na tyto cíle byly často spáchány na volném prostranství pomocí bodnosečných zbraní, výbušninou nebo nájezdem vozidla. Kromě výbušniny tyto typy zbraní byly použity i venku před objektem. Bodnosečná zbraň byla často využívána na plášť budovy a v jednom případě byly zajati rukojmí uvnitř budovy.

Tento typ měkkého cíle je zranitelný opět zejména uvnitř budovy, ačkoliv se řada útoků odehrála před objektem nebo v místě pláště budovy. Klíčové opatření vidíme ve využití bezpečnostního pracovníka u vchodu do budovy. Měl by monitorovat dění sám nebo prostřednictvím videokamer i prostor před budovou, neboť řada útoků byla cílená na otevřený prostor v blízkosti budovy. V případě mimořádné události je nutné, aby prostřednictvím rozhlasu informoval návštěvníky v jiných částech budovy o možném napadení.

V zahraničí se běžně setkáváme u vstupu do muzeí a galerií s bezpečnostními rámy a ozbrojenou ochrankou. U nás tento typ ochrany alespoň prozatím není nutný, ale do budoucna by se tak dala řešit bezpečnost u tohoto typu měkkého cíle.

Upozorňujeme, že i vzdělávací akce se mohou stát cílem útoků. Jeden z našich útoků byl cílen na vzdělávací akci s kontroverzním tématem (filozofické téma zaměřené na muslimskou víru a pohodlnost západního světa). U podobných akcí, kde se dá předpokládat řada odpůrců zejména z extremistických řad.

Náboženské památky, objekty, svátky

Mešity a synagogy měli velmi podobný modus operandi. Nejčastější typ útoku bylo žhářství uvnitř budov nebo byl zasažen plášť budovy. U synagogy byl oheň úmyslně zapálen uvnitř budovy. Ideální ochrana proti tomuto typu útoku jsou poplachové zabezpečovací a tísňové systémy. Tyto systémy mohou mít více funkcí najednou, primárně to jsou detektory pohybu, otevření dveří a oken, detekce tříštění skla nebo hlásiče kouře. Poplachy umí hlásit pověřeným subjektům prostřednictvím SMS anebo odesláním tísňové zprávy přímo na dohledové a poplachové přijímací centrum soukromé agentury nebo policie. Tato opatření neslouží k odrazení či eliminaci útočníka, ale pro rychlou reakci a zamezení škod na majetku či zdraví.

Také byla u obou dvou náboženských míst použita střelná zbraň, u mešity uvnitř budovy, v případě synagogy byl zasažen plášť. U mešity se dále vyskytuje použití výbušniny, v jednom případě venku a v jednom případě byl zasažen plášť budovy. Na muslimský symbol, což v našich případech byly muslimská komunitní centra a objekty, bylo útočeno podobně jako na mešity. Výrazné je však u těchto typů cílů využití vozidla, které bylo použito venku před objekty. Na židovské symboly, což jsou převážně židovské obchody, restaurace nebo muzea, bylo zaútočeno velmi často a nedá se přesně specifikovat nejčastější výběr zbraně a místo útoku. Nejčastěji byl útok veden střelnou zbraní, ale místo provedení bylo různé, neboť jsme zaznamenali útoky jak uvnitř, na volném prostranství i útok, který byl veden skrz plášť budovy. Podobné je to u bodnosečné zbraně, byla využita v uvnitř, skrz plášť i venku před budovou. Atypické jsou zde dva styly útoků, které u jiných cílů nenacházíme často, a jsou to rukojmí (uvnitř) a fyzické napadení (na volném prostranství).

V současné době je ochrana náboženských objektů před aktivním střelcem velice aktuální téma, neboť došlo v nedávné době k útoku na dvě novozélandské mešity s velmi tragickými následky. Podle našeho názoru česká pravicová scéna v současné době není tak agresivní. V případě sociálních či politických změn by však byla nutná ochrana náboženských objektů v podobně kamerových systémů, které by byly schopné zaznamenat neobvyklé chování před budovou i uvnitř ní. Kamerový systém by bylo vhodné doplnit

kvalifikovanou obsluhou, která by situaci byla schopná vyhodnotit a adekvátně zareagovat (ideálně i v případě podezření kontaktovat PČR, která by situaci prověřila). Kritickým bodem jsou právě vstupy do budov, proto by kamery měli primárně monitorovat vstupní prostory. Když přihlédneme na nejčastější modus operandi a epicentrum útoku, doporučujeme snímat i prostory před budovou.

Školní zařízení

Útoky na školy byly prováděny nejčastěji uvnitř. Útokům uvnitř dominovala bodnosečná zbraň a střelná zbraň. Pouze výjimečně byl útok veden před budovou. Vyskytly se zde i případy žhárství, výbušnina a použití slzného plynu.

K ochraně školských zařízení významně přispěla norma na národní úrovni (ČSN 73 4400: Prevence kriminality - řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení). Norma doporučuje několik typů zabezpečení. Primárně jde o mechanické zabezpečení dveří (vstupních i do kanceláří, skladů a tříd) a elektronické zabezpečení (tísňové a zabezpečovací systémy, přístupový či docházkový systém, dohledový kamerový systém). Cílem je zejména ztížení přístupu útočníka dovnitř do budovy či do jednotlivých tříd (předpokládáme, že proběhne invakace studentů a personálu školy), včasné zjištění o neoprávněném vniknutí a vyhodnocení nebezpečnosti pachatele, vyzoomění zásahových skupin a sledování pohybu útočníka v prostorách školy [109].

Česká školní inspekce v roce 2014 prověřila 5477 škol a školských zařízení. Zaměřili se mimo jiné na zabezpečení vstupu do budovy či školního objektu. Protože většina útoků na školy byla provedena uvnitř, považujeme zabezpečení vstupu za klíčovou ochranu. Inspekční pracovníci měli zhodnotit nejen technická a personální opatření školy, měli vyzkoušet, jak bude opatření účinné, pokud se pokusí neoprávněně vejít do školy. Celkem u 90 % škol se inspektorovi nepodařilo dostat do budovy anebo byl ihned zastaven a zkontrolován [110]. Jedná se skutečně o skvělý výsledek a pro případy, kdy útočník je cizí a personál školy ho nezná, jsou opatření v naprosté většině škol zcela dostačující. Je však nutné proškolení personálu školy pro krizové situace, kdy se pachatel dostane dovnitř (např. kvůli tomu, že má oprávnění vstoupit, protože se jedná o studenta školy). Je nutné v tu

chvíli mít předem připravené postupy pro jednotlivé školy zvláště, informovat studenty a učitele o hrozbě nebezpečí uvnitř budovy.

U školských zařízení existuje dvojitý pohled na bezpečnostní problematiku. Americký a evropský (který je shrnut a aplikován v ČSN 73 4400). V americkém systému velkou roli v zabezpečení škol hrají detektory kovů, inteligentní videoanalýza (automatické rozpoznávání podezřelého chování), strážní roboti a drony, průsvitné batohy, neprůstřelné batohy, pancéřové úkryty v učebnách [109]. Podle mého názoru, tato zabezpečení v současné době v Evropě nejsou nezbytně nutné. Průsvitné batohy byly v Americe přijaty velmi problematicky, jedná se o velký zásah do soukromí studentů a v Evropě by to společnost nemusela přijmout [111]. Můžeme však brát americké zabezpečení škol jako možné rozšíření ochrany školských zařízení v případě zhoršení bezpečnostní situace.

Nákupní centra a obchodní komplexy

Obchodní centra jsou nejvíce zranitelné zevnitř. Pouze v jednom případě šlo o útok vně budovy, kdy bylo použito vozidlo k útoku. Útok uvnitř byl veden prostřednictvím výbušniny, střelné a bodnosečné zbraně a v jednom případě motorovou pilou.

V České republice všechny obchodní centra mají soukromou bezpečnostní službu, která zajišťuje jejich ochranu. Ta je klíčová při prevenci i při řešení krizové situace. Bezpečnostní pracovníci by měli provádět pochůzkovou činnost a monitorovat dění v obchodních centrech pomocí kamerového systému. Jejich primární úkol je včasná detekce podezřelého chování a okamžitá reakce na vzniklou událost. V případě, kdy již došlo k útoku uvnitř nákupního centra, je nutné informovat návštěvníky rozhlasem a udat jim pokyny, kudy opustit budovu. Klíčové je nechat průjezdné cesty pro vozidla IZS [112]. Na to by mohli dohlížet bezpečnostní pracovníci nebo ostatní zaměstnanci obchodu. Měli by být proškoleni na evakuační východy, kam by směřovali návštěvníky pro co nejrychlejší odchod ven z budovy. Je důležité zde podotknout, že role ochranky není primárně zasáhnout proti útočníkovi, ale pohotově zareagovat na vzniklou situaci, dohlédnout na rychlou evakuaci, podat přesné a jasné informace zasahujícím složkám IZS.

Jak bylo řečeno v předchozí kapitole, primární ochranu nákupních center zajišťuje soukromá bezpečnostní agentura. Zlepšení u fyzické ostrahy vidíme v proškolení personálu, jak se zachovat při mimořádných událostech, které nejsou součástí rutinních povinností. V ideálním případě by bylo vhodné jejich procvičení při taktických nábvicích. Doporučujeme se zaměřit i na ostatní personál nákupního centra, který by mohl pomoci při evakuaci budovy, protože znají únikové cesty lépe než návštěvníci. V případě zhoršení bezpečnostní situace vidíme možnost využití moderních technologií v oblasti balistické ochrany. Bezpečnostní pracovníci v obchodních centrech by mohli mít k dispozici ochrannou balistickou příkrývku, která slouží na zakrytí nebezpečných či podezřelých předmětů do příchodu pyrotechnika. V případě výbuchu předmětu pod balistickou příkrývkou chrání okolí před střepinami [113]. Jako další ochranu před výbušninami bychom doporučili inspiraci u pražského metra, kde se vyskytují bezpečnostní odpadkové koše, které v případě exploze uvnitř nich směřují tlakovou vlnu vzhůru a chrání tak kolemjdoucí osoby.

Dopravní uzly, letiště, dopravní prostředky

Z dopravních prostředků a z důležitých transportních uzlů jsme se zaměřili na letiště, mezinárodní vlakové nádraží, metro a vlak. Ojedinele se útočilo i na autobusy a autobusové nádraží, nejednalo se však o dominantní výběr cíle.

Útoky, kde byl cíl letiště nebo vlakové nádraží, byly většinou směřovány uvnitř budov. Shodné použité zbraně u obou cílů byly střelné zbraně, bodnosečné zbraně a výbušniny. Na letišti bylo použité vozidlo jako útočná zbraň. V metru byly útoky prováděny pouze uvnitř, nejsou tedy problematické vstupy a haly při vstupech, riziko je ale přímo na nástupišti a ve vlakových soupravách. Na tento cíl byly použity pouze dva typy zbraní - výbušnina a bodnosečná zbraň. Podobný styl útoku jako v metru najdeme i u vlaků, útoky byly provedeny častěji uvnitř vlaku pomocí bodnosečné nebo střelné zbraně. V případech, kdy byl vlak zvolen jako cíl, jsme však narazili i na metodu útoku vedenou venku a nikoliv uvnitř vlaku. Ačkoliv útoky na metro a vlak jsou prováděny velmi podobně, snaha o vykolejení či zničení vlaku zvenku je typické pouze pro vlak, neboť dostat se do kolejiště metra je značně složitější.

Letiště Václava Havla v Praze v poslední době rozšířilo své zabezpečení. Ministerstvo Vnitra rozhodlo o instalaci videokamer s automatickým rozpoznáváním obličejů. 100 kamer má být nainstalováno v tranzitním prostoru letiště (neveřejný prostor za odbavením cestujících) a 45 kamer má být umístěno v místech s vysokou koncentrací osob ve veřejném prostoru. Současný kamerový systém umožňuje i evidenci a rozpoznávání registračních značek automobilů, které se pohybují na území letiště ve veřejných prostorách včetně příjezdových cest. Další výhodou pražského letiště je nepřetržitá služba Policie České republiky [114]. Bezpečnostní složky působící na letišti absolvovali střelecký výcvik, protože v současné době se předpokládá zásah proti útočníkovi ihned přítomnými policisty. Není pravděpodobné, že se bude vyčkávat na speciální zásahovou jednotku.

Bezpečnostní opatření na hlavním vlakovém nádraží v porovnání s letištěm jsou mnohem méně dostačující. Petr Pšenička, náměstek organizátora pražské dopravy Ropid, přiznal, že v současné době dopravní terminály nejsou řešeny nijak konkrétně, pouze běžnými pravidly. V únoru 2019 se rozhodlo o zpracování analýzy, kde by se bezpečnostní opatření měly objevit a jakého rázu by měly být. Diskutuje se o bezpečnostních rámech a o inteligentních videokamerách rozpoznávajících obličej a předběžně je schválen rozpočet pro zlepšení bezpečnostních opatření na vlakových nádražích. Za výhodu považujeme policejní stanici přímo v hale hlavního vlakového nádraží Praha.

V pražském metru došlo k obměnění videokamer a inteligentní software může vyhodnocovat nestandardní či rizikové chování cestujících. Dále ve všech stanicích existují bezpečnostní odpadkové koše, které slouží v případě výbuchu k usměrnění vlakové vlny vzhůru mimo nástupiště. Dopravní podnik potvrdil, že se zabýval přísným bezpečnostním opatření, které by uzavřelo vstupy do metra, každý by musel projít přes turniket. V turniketu by došlo k oskenování jeho obličej a porovnání s bezpečnostní databází. V současné době se však o takové investici neuvažuje [114].

6 DISKUZE

V první části se budeme věnovat stanoveným hypotézám. Dvě z hypotéz se zaměřují na vícenásobné útoky, neboť se jedná o zcela novou oblast zkoumání, která dosud nemá zcela jasně vymezená pravidla týkající se průběhu útoku nebo chování pachatele či pachatelů.

U první hypotézy předpokládáme, že v rámci vícenásobného útoku se nemění dominantní modus operandi. Pro vyhodnocení hypotézy je důležité, aby hlavní způsob útoku byl zachován po celou dobu. Například v případě útoku Redouana Lakdima ve Francii v Carcassonne a Trébes byla dominantní střelná zbraň, ale v druhém útoku v obchodním centru ještě využil bodnosečnou zbraň. Protože však použil i střelnou zbraň bereme, jako že se modus operandi nezměnil. Stejně tak narážíme na nový fenomén, že si v průběhu útoků berou pachatelé rukojmí. Ve třech případech, kdy se jinak modus operandi neměnil, pachatelé v průběhu útoku navíc zajali rukojmí.

Celkem 9 případů vícenásobných útoků z 11 má hlavní modus operandi, tedy způsob spáchání útoku, stejný v jednotlivých útocích. **Na základě vyhodnocení vícenásobných útoků můžeme konstatovat, že první hypotéza se nám potvrdila.**

V rámci druhé hypotézy se domníváme, že pachatel/pachatelé neutečou z místa události teroristického útoku, ale dojde k jejich usmrcení či zatčení. Existují dvě varianty, kdy pachatel či pachatelé zemřou při útoku. Může se jednat o sebevražedné atentátníky anebo zemřou při policejním zásahu. V rámci vícenásobných útoků zaútočilo 30 teroristů. U dvou z nich se nám nepodařilo dohledat jména, víme však, že útočili ve dvojici. U jednoho útoku v Rusku v prosinci 2016 se nám nepodařilo dohledat podrobnější informace o pachateli či pachatelích, proto je to této statistiky nezahrnujeme. Ze třiceti pachatelů se třem z nich podařilo utéct z místa činu. Díky policejní spolupráci leckdy i v mezinárodním prostředí se však všechny podařilo dohledat a eliminovat do několika dnů, pouze Salah Abdeslam se skrýval před policejními jednotkami cca 4 měsíce. Osm útočníků zemřelo při policejním zásahu. Třináct pachatelů zemřelo při sebevražedném atentátu. Sebevražedný útok je tedy nejčastější metodou vícenásobného útoku. Celkem čtyři útočníky policie zatkla po spáchání útoků.

Ze třiceti útočníků celkem 27 útočníků zemřelo na místě teroristického útoku, ať již z důvodu spáchání sebevražedného atentátu či po policejním zásahu, nebo došlo k jejich

zatčení. **Na základě tohoto vyhodnocení tedy můžeme vyhodnotit druhou hypotézu a to tak, že druhá hypotéza se potvrdila.**

Poslední hypotéza, tedy třetí, předpokládá, že nejčastěji zvolený cíl útoku byla turistická atrakce. Tuto hypotézu jsme zvolili na základě výrazné reakce médií v případě útoku na významnou turistickou památku. Když se však podíváme na **Graf 15**, zjistíme, že nejčastěji zvolený cíl byl spojen s náboženstvím. Nemuselo se nutně jednat o budovy, jako jsou kostely, mešity nebo synagogy. Častým cílem byly i významné osoby, které jsou spojeny s náboženstvím, například na muslimské imámy byly spáchány čtyři útoky. Z náboženských cílů bylo nejčastěji útočeno na mešity a na židovské symboly, což jsou například židovská muzea, obchody, restaurace či hřbitovy.

Turistická atrakce byla druhým nejčastěji vybíraným cílem. Atrakcí myslíme jakékoliv turistická místa, která jsou populární u turistů místních i zahraničních, jako jsou historické a obchodní promenády, trhy, náměstí, historické památky a sportovní akce. Promenády a trhy byly zvolené celkem v 18 útocích a tím pádem jsou nejčastěji zvolený cíl vůbec. **Celkově však jsou turistické atrakce až za náboženskými cíli a proto se třetí hypotéza, byť rozdíl mezi cílovými objekty je marginální, nepotvrdila.**

Následující část diskuze se bude zabývat vysvětlením fenoménů, které vyplynuly z analytické části diplomové práce. **Graf 5** zobrazuje počty útoků v jednotlivých letech. Od roku 2015 do roku 2017 vidíme rostoucí tendenci. Nabízí se odůvodnění v podobě migrační krize, která zasáhla Evropu. Teroristé se mohli do Evropy dostat spolu s uprchlickou vlnou. Teroristické útoky mohli být způsobené i migranty, kteří trpěli psychickými poruchami, a kulturní šok představoval pro ně příliš velkou zátěž. Současně nálada v evropské společnosti byla vůči migrantům velmi negativní, což potvrzují útoky na mešity, muslimské kazatele neboli imámy nebo na muslimské symboly. Vše by vysvětlovalo výrazný nárůst útoků v letech 2016 a 2017. Podle **Graf 6** nejvíce útoků bylo spácháno ve Francii, Německu a Velké Británii. Jedná se tedy o státy, které přijali uprchlíků největší množství. To potvrzuje vysvětlení výše.

Graf 7 ukazuje, že ve většině útoků nebyl nikdo zraněn a nikdo zabit, což ukazuje na fakt, který také zmiňujeme v praktické části diplomové práce, a sice, že útok nemá vždy

zabíjet a cíleně není využít peak, tedy doba, kdy je pro útočníka nejvýhodnější zaútočit, protože se v okolí vyskytují nejvíce lidí. To je zajímavé zjištění a do budoucna vidíme prostor pro rozpracování důvodů, proč útočník nevyužil možnost peaku, jestli se skutečně jednalo jen o útok, který měl postrašit, anebo jestli bylo nevyužití peaku omyl a selhání útočníka.

Graf 17 zobrazuje, jaké bylo genderové vyvážení pachatelů v útocích. Celkem 96 % pachatelů bylo mužského pohlaví. Ženy mají v teroristických organizacích, tedy alespoň v těch náboženských, jinou úlohu. Jsou pověřeny přispět k cílům organizace jako matky a manželky. Vytvářejí další generaci bojovníků. Úloha žen v teroristických organizacích může být rekruta idealistických mladých dívek, které by se měli stát ženami teroristů, a propagace myšlenek a pravidel organizace zejména na internetu. Vyskytují se názory, že do budoucna ženy budou využívány v útocích více, zejména tedy v těch sebevražedných [115]. Nicméně v současnosti nás naprostá převaha mužů jako útočníků nepřekvapila.

Graf 22 ukazuje odpovědné teroristické organizace za jednotlivé útoky. Ačkoliv jsme data sbírali na důvěryhodných zdrojích, považujeme tento graf za zkreslený, který příliš nevyovídá o struktuře útoků. Máme pro to dva důvody.

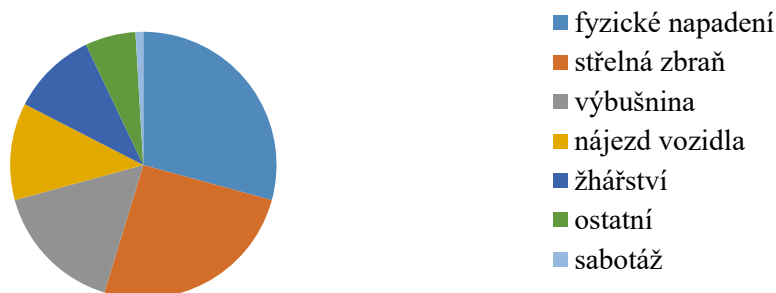
ISIS, stejně jako ostatní islamistické teroristické organizace, používají útoky mimo jiné jako svou propagandu. Čím drastičtější, údernější, zajímavější útok je, tím se více skrz média zviditelňují a mohou být atraktivnější pro své potencionální rekruty. To znamená, že se přiznají i k útokům, které nemají na svědomí prostě jen z toho důvodu, že zvýší svoji atraktivitu u možných zájemců o připojení se k jejich teroristické skupině. V nejednom případě se ISIS přiznal k útokům a policie následně toto tvrzení zavrhla. Takové útoky do **Graf 22** jsme nezahrnovali, nicméně si myslíme, že u řady útoků policie oficiálně nevyvrátila možnost zapojení ISIS a proto nám to může data zkreslit.

Druhý důvod je zcela opačný, avšak vysvětlující stejný problém. Pravicové skupiny jednají odlišně. Útočí často stylem *hit and run* (udeř a uteč). Jde jim o rychlý útok a o rychlé zmizení z místa činu. Zvolený cíl, zpráva na místě události, extremistické letáky nebo nasprejované značky na místě události nám prozrazují, že šlo o pravicový extremismus. Extremistické skupiny se však k činu oficiálně nepřiznávají. Organizace mohou působit i v politické scéně, kde by jim taková popularita vyloženě uškodila.

Třetí a zároveň poslední část diskuze věnujeme porovnáním získaných dat s celosvětovou teroristickou databází a s výzkumem na New Yorkské univerzitě z roku 2018, který se zabýval analýzou a změnou modu operandi u útoků spáchaných v Evropě.

Když porovnáme data s celosvětovou databází, výsledné informace se velmi liší. Následující dva grafy porovnávají použitou zbraň. První graf zobrazuje naše data (celkový počet analyzovaných útoků 185) a druhý graf zobrazuje celosvětovou statistiku o použitých zbraních v letech 2014 až 2017 podle Global Terrorist Database. Rok 2018 bohužel celosvětově prozatím není zpracován. Celkový počet útoků je 56355.

Graf 23 Modus operandi v našem výzkumu [zdroj vlastní]

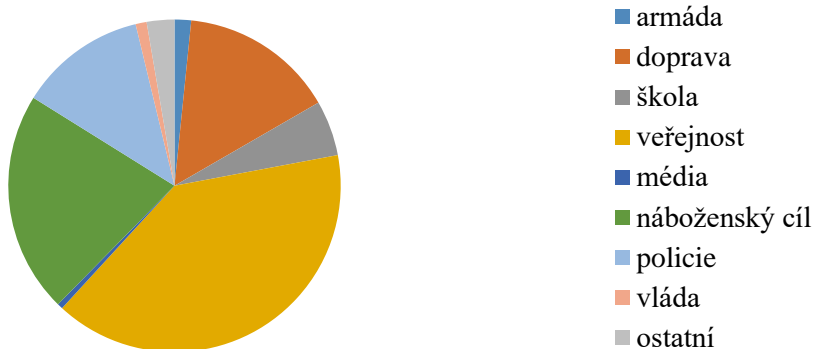
Graf 24 Modus operandi podle GTD [zdroj vlastní]

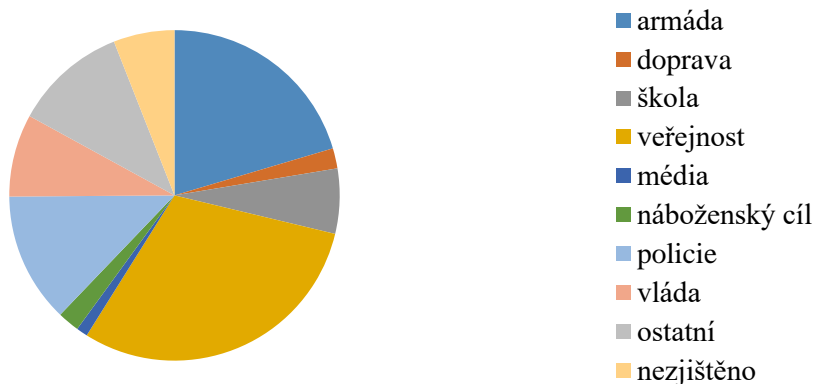
Jak vidíme, modus operandi je diametrálně odlišný. Poměrově jsou zhruba shodné údaje o použití střelné zbraně. Velmi rozdílné jsou však poměry fyzického napadení, použití výbušniny, nájezdu vozidla a ostatní způsoby útoku. Upozorňujeme, že GTD zahrnuje použití bodnosečné zbraně do fyzického napadení, z toho důvodu jsme tyto dvě skupiny pro toto porovnání spojili. V naší analýze tyto dvě skupiny však máme rozdělené. Do skupiny *ostatní* jsme zahrnuli použití kladiva, kyseliny, motorové pily, slzného plynu a zajetí rukojmích [116].

Nyní porovnáme vybraný cíl útoku. Z důvodů rozdílných kategorií v naší a ve světové databázi jsme stanovili obecnější skupiny cílů pro lepší porovnávání.

Graf 25 Cíle podle našeho výzkumu [zdroj vlastní]

Graf 26 Cíle podle GTD [zdroj vlastní]

Kategorie veřejnost obsahuje tyto cíle, které jsme stanovili pro potřeby naší databáze: fotbalový tým, imigranti, klub/bar, komunitní centrum, kulturní akce, sportovní akce, turistická atrakce, ulice, veřejné prostranství, vybraná osoba, obchodní centrum. Kategorie ostatní zahrnuje: benzinová pumpa, budova, politický cíl.

Světová databáze obsahuje samozřejmě cíle, které jsme do naší databáze nevybrali, neboť považujeme takové útoky za velmi nepravděpodobné. Jedná se například o zásoby potravin a vody, telekomunikace, neziskové organizace, plynové, ropné a energetické sítě a subjekty v podnikání. Ty jsme proto zahrnuli do kategorie ostatní. Dále jsme pro lepší přehlednost spojili kategorie *armáda a marina, doprava a letiště a vláda a diplomaté*.

Jak jsme nyní popsali výše, evropské útoky, které jsme vybrali pro analýzu, mají velmi rozdílné cíle teroristických útoků v porovnání se světovým terorismem. Některé objekty se

v Evropě ani jako cíle nevyskytují. Útoky na armádu jsou samozřejmě dominantní cíle mimo Evropu, v Evropě se na veřejnosti armáda vyskytuje pouze v krizových situacích. Za to útoky na policii jsou poměrově velmi podobné. Odlišné počty útoků jsou i na náboženské cíle a dopravu. Podobný poměr je u útoků na školy [117].

Nyní porovnáme naše výsledky s výzkumem z Pace University v New Yorku, který publikoval Hasan Arslan a Elizabeth Molloy. Téma jejich výzkumu je Analýza změny modu operandi při teroristických útocích v Evropě. Data pocházejí z otevřených zdrojů. Bylo analyzováno 400 útoků v letech 2001 až 2018. Pro potřeby výzkumu byla oblast Evropy rozdělena na východní a západní Evropě, Balkán a Rusko. Níže uvedená tabulka ukazuje výsledky našeho výzkumu a výzkumu, který byl proveden v New Yorku [118].

Tabulka 6 Porovnání výsledků výzkumu [zdroj vlastní]

Modus operandi	Vlastní výzkum [%]	Výzkum New York [%]
bodná/sečná zbraň	27,3	6,8
střelná zbraň	25,8	24,3
výbušnina	16,3	59,8
nájezd vozidla	12,0	3,8
žhářství	10,5	2,8
rukojmí	2,9	2,5
ostatní	5,3	X

Rozdíly ve výsledcích jsou podle našeho názoru způsobeny několika důvody. První je doba sběru dat. Výzkum v New Yorku trval cca 17 let, za tu dobu se terorismus musel velmi výrazně změnit, jak popisují v kapitole 2.1.1 Problematika definování terorismu. Ačkoliv oba výzkumy se zaměřují na terorismus v Evropě, New York se zaměřil a celou Evropu, zatímco náš výzkum se zaměřil na teroristické útoky, které přímo nesouvisí s danou oblastí, a tudíž lze očekávat podobné útoky v celé Evropě (a tedy i v České republice). New Yorkský výzkum zahrnoval i problematiku oblastí Balkánu a Ruska [118].

Na druhou stranu vidíme řadu shodných výsledků - použití střelné zbraně nebo zajetí rukojmích. Autoři výzkumu také upozorňují, že v současnosti dochází k častějším útokům

pomocí jednoduchých metod, jako jsou útoky vozidel nebo útoky nožem [118]. To lze potvrdit naším výzkumem, kde nájezd vozidla byl využit ve 12 % a bodná/sečná zbraň dokonce ve 27,3 % případů.

Jak je vidět v grafech a tabulce výše, v každé oblasti na světě je možné stanovit typický terorismus, vyhodnotit nejčastější způsoby a cíle útoku. Z tohoto důvodu je velmi důležité vytvořit vlastní databázi teroristických útoků, které jsou nějakým způsobem relevantní pro zkoumanou oblast. To potvrzuje sestavení naší databáze pro analýzu teroristických útoků, které jsou relevantní pro připravenost České republiky na teroristický útok.

7 ZÁVĚR

Teoretická část se zabývala stanovením základní terminologie z oblasti terorismu a měkkých cílů. Značná část se zabývala zhodnocením současného stavu v České republice. Zaměřili jsme se na boj proti terorismu jak na státní tak na mezinárodní úrovni. Představili jsme nejen bezpečnostní dokumenty klíčové pro boj proti terorismu, ale i praktické kroky k eliminaci této hrozby.

Většina praktické části se věnovala analýze teroristických činů, kterým předcházelo vypracování databáze teroristických činů. Zabývali jsme se provedením útoku, jaký byl nejčastější modus operandi a jestli se mění v závislosti na peaku. Analyzovali jsme, jak se mění modus operandi v případech, kdy u vstupu do cílového objektu byla přítomna ochranka. Dále jsme stanovili nejvíce smrtelné zbraně, tedy ty, které způsobily největší počet mrtvých. Zaměřili jsme se i na způsob použití výbušniny, zda je pravděpodobnější nástražný výbušný systém či sebevražedný atentátník a jak se výbušnina v tomto případě ukryla na těle pachatele. Vytvořili jsme přehled vícenásobných útoků, které jsme rozebrali podrobněji a následně vyhodnotili. Velká část rozboru se zaměřila na cíle útoku. Z této kapitoly jsme následně vycházeli a stanovili jsme ohrožené cíle v Praze, na které byla aplikována analytická metoda CARVER. Na základě této metody a analýze cílů z předchozí části jsme zhodnotili současný stav zabezpečení a navrhli jsme možná nová opatření pro případ zhoršení bezpečnostní situace.

Do budoucna vidíme možné rozšíření databáze o další informace zejména z kriminologické oblasti, například subjektivní motivace pachatele nebo kriminální historie pachatele.

Závěrem můžeme říci, že nemůžeme spoléhat na fakt, že Česká republika se s teroristickým útokem prakticky nesetkala, a v budoucnu se tento trend může velmi rychle změnit a bude třeba, abychom byli připraveni.

8 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ANP	Arm Na Poblachta
ATU	oddělení boje proti terorismu
BIS	Bezpečnostní informační služba
ECTC	Evropské středisko pro boj proti terorismu
EMRT	Operační středisko pro reakci na mimořádné události Europolu
ENER	Network of Experts on Radicalisation
ETA	Euskadi ta Askatsuna
ETA	analýza stromu událostí
Europol	Evropský policejní úřad
FMEA	analýza možných vad a jejich následků
FRONTEX	Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž
FTA	analýza stromu poruch
GTD	Global Terrorism Database
IRA	Irská republikánská armáda
ISIS	Islámský stát v Iráku a Sýrii
IZS	integrovaný záchranný systém
NATO	Severoatlantická aliance
NCOZ	Národní centrála proti organizovanému zločinu
NKBT	Národní kontaktní bod pro terorismus
OBSE	Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě
ONH	Óglaigh na hÉireann
OSN	Organizace spojených národů
PIRA	Prozatímní irská republikánská armáda
PKK	Strana kurdských pracujících
RPG	ruční protitankový granátomet
START	Study of Terrorism and Responses to Terrorism
TAK	Sokoli osvobození Kurdistánu
TATP	triaceton triperoxid
TE-SAT	Terrorism Situation & Trend Report
TNT	trinitrotoluen
UNCCT	United Nations Counter-Terrorism Centre
UNICRI	United Nations Interregional Crime and Justice Research Institute
UNODC	United Nation Office on Drugs and Crime

9 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] BAKKER, Edwin a Jeanine ZUIJDEWIJN. *Terrorism and Counterterrorism: Comparing Theory and Practice*. Online přednáška. Universiteit Leiden, 2018. Dostupné také z: <https://www.coursera.org/learn/terrorism>
- [2] *Rozhodnutí Rady (SZBP) 2018/1084*. In: . Evropská unie: Úřední věstník Evropské unie, 2018, ročník 2018, číslo 1084. Dostupné také z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018D1084&qid=1535475372909&from=EN>
- [3] Individuals and Entities Designated by the State Department Under E.O. 13224. *U.S. Department of State* [online]. USA: Bureau of Public Affairs, 2018 [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: <https://www.state.gov/j/ct/rls/other/des/143210.htm>
- [4] Terrorism. *Europol* [online]. Evropská unie: Europol, 2018 [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/terrorism>
- [5] MARTIN, Gus. Types of Terrorism. *Exchanging Terrorism Oxygen for Media Airwaves: The Age of Terroredia* [online]. Canada: Canadian Journal of Communication Corporation, 2014 [cit. 2018-08-29]. DOI: 10.4018/978-1-4666-5776-2.ch006. ISBN 9781466657762. Dostupné z: <https://www.igi-global.com/chapter/types-of-terrorism/106152>
- [6] Typologie terorismu. *Ministerstva vnitra České republiky* [online]. Česká republika: Ministerstvo vnitra České republiky, 2009 [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/typologie-terorismu.aspx>
- [7] BRZYBOHATÝ, Marian. *Terorizmus a aktuálne otázky výcviku protiteroristických jednotiek*. 1. Bratislava: Akadémia Policajného zboru, 2000. ISBN 80-8054-078-0.
- [8] Global Terrorism Database: Terrorist attacks since 2012 to 2014. In: *Global Terrorism Database* [online]. Maryland: University of Maryland, 2018 [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: [https://www.start.umd.edu/gtd/search/Results.aspx?charttype=pie&chart=weapon&casualties_type=b&casualties_max=&start_yearonly=2012&end_yearonly=2014&dtp2=all&country=15,21,32,50,54,55,64,68,69,75,78,91,96,98,109,115,116,142,151,161,162,167,](https://www.start.umd.edu/gtd/search/Results.aspx?charttype=pie&chart=weapon&casualties_type=b&casualties_max=&start_yearonly=2012&end_yearonly=2014&dtp2=all&country=15,21,32,50,54,55,64,68,69,75,78,91,96,98,109,115,116,142,151,161,162,167)

179,180,185,198,199,209,603,221®ion=9,8

- [9] Global Terrorism Database: Terrorist attacks since 2015 to 2017. In: *Global Terrorism Database* [online]. Maryland: University of Maryland, 2018 [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: https://www.start.umd.edu/gtd/search/Results.aspx?charttype=pie&chart=weapon&casualties_type=b&casualties_max=&start_yearonly=2015&end_yearonly=2017&dtp2=all&country=15,21,32,50,54,55,64,68,69,75,78,91,96,98,109,115,116,142,151,161,162,167,179,180,185,198,199,209,603,221®ion=9,8&count=100
- [10] HOLTON, Christopher W. Just Terror Tactics. *Terror Trends Bulletin* [online]. Washington D.C.: Terror Trends Bulletin, 2016 [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: <https://azelin.files.wordpress.com/2016/11/rome-magazine-3.pdf>
- [11] IS-linked Group Continues to Promote Biological Terrorism in West. *SITE Intelligence Group* [online]. Maryland: SITE Intelligence Group, 2018 [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: <https://news.siteintelgroup.com/Jihadist-News/is-linked-group-continues-to-promote-biological-terrorism-in-west.html>
- [12] MÄNNIK, Erik. Terrorism: Its Past, Present and Future Prospects. In: *The Estonian National Defence College* [online]. Estonia: The Estonian National Defence College, 2007 [cit. 2019-02-05]. Dostupné z: https://www.ksk.edu.ee/wp-content/uploads/2011/03/KVUOA_Toimetised_12-M%C3%A4nnik.pdf
- [13] Antiterrorism. In: *The NATO-Russia Archive* [online]. 2010 [cit. 2019-02-05]. Dostupné z: http://www.bits.de/NRANEU/others/jp-doctrine/JP3_07.2%2810%29.pdf
- [14] NATO Glossary of Terms and Definitions. In: *Wojskowe Centrum Normalizacji, Jakości i Kodyfikacji* [online]. Warszawa: NATO, 2014 [cit. 2019-02-05]. Dostupné z: http://wcnjk.wp.mil.pl/plik/file/N_20130808_AAP6EN.pdf
- [15] Resolution 1566. In: *United Nations* [online]. Security Council, 2004 [cit. 2019-02-05]. Dostupné z: <https://www.un.org/ruleoflaw/files/n0454282.pdf>
- [16] Rámcové rozhodnutí Rady: o boji proti terorismu. In: *EUR-Lex* [online]. 2002 [cit. 2019-02-05]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32002F0475&from=CS>
- [17] AGARA, Tunde. The Why-Questions about Terrorist and Terrorism. *The Nigerian*

- Voice* [online]. Nigerian Voice, 2014 [cit. 2019-02-05]. Dostupné z: <https://www.thenigerianvoice.com/news/158040/the-why-questions-about-terrorist-and-terrorism.html>
- [18] STRMISKA, Maxmilián. *Terorismus a demokracie: pojetí a typologie subverzívního teroristického násilí v soudobých demokraciích*. 1. vyd. V Brně: Masarykova univerzita, 2001. ISBN 80-210-2755-X.
- [19] FOLTIN, Pavel a David ŘEHÁK. Důvody realizace a formy terorismu. *Obrana a strategie* [online]. 2005, **2005**(1), 1-10 [cit. 2018-10-18]. DOI: 10.3849/1802-7199. ISSN 1802-7199. Dostupné z: <https://www.obranaastrategie.cz/cs/archiv/rocnik-2005/1-2005/duvody-realizace-a-formy-terorismu.html>
- [20] ŘEHÁK, David, Pavel FOLTIN a Richard STOJAR. *Vybrané aspekty soudobého terorismu*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - Agentura vojenských informací a služeb, 2008. ISBN 978-80-7278-443-1.
- [21] ČERNÝ, Karel. Příčiny a logika sebevražedného terorismu podle Roberta A. Papea: Kritické uvedení do jedné ambiciózní teorie. *Historická sociologie* [online]. 2017, **2017**(1), 93-116 [cit. 2018-10-30]. DOI: 10.14712/23363525.2017.25. ISSN 2336-3525. Dostupné z: <https://historicalsociology.cuni.cz/HS-18-version1-9cerny.pdf>
- [22] Terrorism. *Europol* [online]. Evropská unie: Europol, 2018 [cit. 2018-09-04]. Dostupné z: <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/terrorism>
- [23] ŠÍN, Robin. *Medicína katastrof*. První vydání. Praha: Galén, 2017. ISBN 978-80-7492-295-4.
- [24] European Union Terrorism Situation And Trend Report 2018: (TE-SAT 2018). In: *Europol* [online]. European Union: Europol, 2018 [cit. 2018-09-18]. Dostupné z: <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/european-union-terrorism-situation-and-trend-report-2018-tesat-2018>
- [25] European Union Terrorism Situation And Trend Report 2017: (TE-SAT 2017). In: *Europol* [online]. European Union: Europol, 2017 [cit. 2018-10-09]. Dostupné z: <https://www.europol.europa.eu/tesat/2017/>
- [26] European Union Terrorism Situation And Trend Report 2016: (TE-SAT 2016). In:

- Europol* [online]. European Union: Europol, 2016 [cit. 2018-10-09]. Dostupné z: <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/european-union-terrorism-situation-and-trend-report-te-sat-2016>
- [27] European Union Terrorism Situation And Trend Report 2015: (TE-SAT 2015). In: *Europol* [online]. European Union: Europol, 2015 [cit. 2018-10-09]. Dostupné z: https://www.europol.europa.eu/sites/default/files/documents/p_europol_tsat15_09jun15_low-rev.pdf
- [28] GUY, Martin. *Essentials of Terrorism: Concepts and Controversies*. 4. USA: SAGE Publication, 2016. ISBN 978-1-5063-3097-6.
- [29] SPRINGER, Devin a James REGENS. *Islamic Radicalism and Global Jihad* [online]. 1. Washington D. C.: Georgetown University Press, 2008 [cit. 2018-10-18]. ISBN 978-1-58901-252-3. Dostupné z: https://books.google.cz/books?hl=cs&lr=&id=obSuQIatubEC&oi=fnd&pg=PR1&dq=jihad+islam&ots=t3ViwujbBl&sig=_4zYYLc_2inAugJu7eBmCRoXtZo&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false
- [30] Global Terrorism Database: Types of terrorist attacks. In: *Global Terrorism Database* [online]. Maryland: University of Maryland, 2018 [cit. 2018-10-09]. Dostupné z: https://www.start.umd.edu/gtd/search/Results.aspx?charttype=pie&chart=weapon&casualties_type=b&casualties_max=&start_yearonly=2010&end_yearonly=2017&ctp2=all&country=15,21,32,50,54,55,64,68,69,75,78,91,96,98,109,115,116,142,151,161,162,167,179,180,185,198,199,209,603,221®ion=9,8
- [31] BRZYBOHATÝ, Marian. *Terorismus*. 2. Praha: Police History, 2005. ISBN 80-902670-1-7.
- [32] BRZYBOHATÝ, Marian. *Terorismus II*. Vydání 1. Praha: Police History, 1999. ISBN 80-902670-4-1.
- [33] Codebook: Inclusion Criteria and Variables. In: *Global Terrorism Database* [online]. Maryland: University of Maryland, 2018 [cit. 2018-11-01]. Dostupné z: <https://www.start.umd.edu/gtd/downloads/Codebook.pdf>
- [34] MOLOCH, Martin. Pyromanie – chorobná fascinace ohněm. *Poradíme si* [online]. Beroun: Poradimesi.cz, 2016 [cit. 2018-10-30]. Dostupné z:

<http://poradimesi.cz/zdravi/pyromanie-chorobna-fascinace-ohnem/>

- [35] JENKINS, Brian a Bruce BUTTERWORTH. Explosives and Incendiaries Used in Terrorist Attacks on Public Surface Transportation: A Preliminary Empirical Examination. In: *Mineta Transportation Institute* [online]. Kalifornie: Mineta Transportation Institute, 2010 [cit. 2018-10-30]. Dostupné z: <https://transweb.sjsu.edu/sites/default/files/2875-IED-Support-Research.pdf>
- [36] Conventional Terrorist Weapons. *United Nations Office for Drug Control and Crime Prevention* [online]. New York: United Nations, 2002 [cit. 2018-11-09]. Dostupné z: http://www.unodc.org/images/odccp/terrorism_weapons_conventional.html
- [37] Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017-2020. In: *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Česká republika: Ministerstvo vnitra České republiky, 2017 [cit. 2018-09-20]. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/koncepce-ochrany-mekkych-cilu-pro-2017-2020-pdf.aspx
- [38] KALVACH, Zdeněk. Definice měkkých cílů. In: *Soft Targets Protection Institute* [online]. Praha: Soft Targets Protection Institute, z.ú., 2017 [cit. 2018-09-20]. Dostupné z: http://www.stpi.cz/Aton/FileRepository/aton_file_group_a5a5bf99efd73a011643630322454306604/STPI_definice%20m%C4%9Bkk%C3%BDch%20c%C3%ADl%C5%AF.pdf
- [39] Start NCOZ a koordinace ochrany měkkých cílů. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Česká republika: Ministerstvo vnitra České republiky, 2016 [cit. 2018-09-25]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/start-ncoz-a-koordinace-ochrany-mekkych-cilu.aspx>
- [40] Ochrana měkkých cílů a státních hranic. In: *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Česká republika: Policie ČR, 2016 [cit. 2018-09-25]. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/ochrana-mekkych-cilu-a-statnich-hranic-ppsx.aspx
- [41] Czechs to boost security of 'threatened' Jewish institutions. *Arutz Sheva* [online]. Israel: Arutz Sheva, 2016 [cit. 2018-09-25]. Dostupné z: <https://www.israelnationalnews.com/News/News.aspx/210377>
- [42] Stupně ohrožení terorismem. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Česká republika: Ministerstvo vnitra České republiky, 2016 [cit. 2018-09-19]. Dostupné z:

<http://www.mvcr.cz/cthh/clanek/stupne-ohrozeni-terorismem.aspx>

- [43] FILIPEC, Ondřej. *Fenomén terorismus: česká perspektiva*. 1. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2017. ISBN 978-80-244-5040-7.
- [44] The Crime-Terror Nexus in the Czech Republic and Slovakia. In: *Crime Terror Nexus* [online]. United Kingdom: Panta Rhei Research Ltd., 2018 [cit. 2018-09-17]. Dostupné z: https://crimeterrornexus.com/wp-content/uploads/2018/06/Crime-Terror-Nexus-in-the-Czech-Republic-Slovakia_English-Version.pdf
- [45] Důchodce nechal najet dva vlaky do stromu, podle policie chtěl podnítit nenávisť vůči muslimům. *ČT 24* [online]. Česká republika: Česká televize, 2018 [cit. 2018-09-17]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2404243- Duchodce-nechal-najet-dva-vlaky-do-stromu-podle-policie-chtel-podnitit-nenavist-vuci>
- [46] Train Derail Operations. In: *Inspire* [online]. Al-Malahem Media, 2017 [cit. 2018-09-18]. Dostupné z: <https://azelin.files.wordpress.com/2017/08/inspire-magazine-17.pdf>
- [47] Nastražení stromů před vlaky byl terorismus, rozhodl soud. Senior dostal čtyři roky. *Česká televize* [online]. Praha: Česká televize, 2019 [cit. 2019-01-21]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2704997-nastrazeni-stromu-pred-vlaky-byl-terorismus-rozhodl-soud-senior-dostal-ctyri-roky>
- [48] Security Alert – U. S. Embassy Prague, Czech Republic, May 3, 2018. *U.S. Embassy in The Czech Republic* [online]. Czech republic: U.S. Embassy in The Czech Republic, 2018 [cit. 2018-09-17]. Dostupné z: <https://cz.usembassy.gov/security-alert-u-s-embassy-prague-czech-republic-may-3-2018/>
- [49] Foreign travel advice for Czech republic. *Government of the United Kingdom* [online]. United Kingdom: Crown, 2018 [cit. 2018-09-19]. Dostupné z: <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/czech-republic/terrorism>
- [50] Česko zablokovalo prohlášení EU k přesunu ambasády USA do Jeruzaléma. *IDNES* [online]. Česká republika: MAFRA, a. s., 2018 [cit. 2018-09-19]. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/ceska-republika-madarsko-a-rumunsko-zablokovaly-prohlaseni-eu-velvyslanectvi-do-jeruzalema-i0t-zahranicni.aspx?c=A180512_131933_zahranicni_lre
- [51] Ambasáda USA v Izraeli se stěhuje do Jeruzaléma. Al-Káida vyzývá k svaté válce

- proti USA. *Aktuálně* [online]. Česká republika: Economia, a.s., 2018 [cit. 2018-09-19]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/v-jeruzaleme-slavi-presun-americke-ambasady-cesi-se-recepce/r~379daa7a56d411e8ac3d0cc47ab5f122/?redirected=1537363313>
- [52] Česká ambasáda v Jeruzalémě? Politici souhlasí s přesunem z Tel Avivu. *Deník* [online]. Česká republika: VLTAVA LABE MEDIA a.s., 2018 [cit. 2018-09-19]. Dostupné z: https://www.denik.cz/z_domova/ceska-ambasada-v-jeruzaleme-politici-se-shodli-na-zameru-ji-premistit-20180912.html
- [53] Al-Qaida leader calls for jihad on eve of US embassy moving to Jerusalem. *The Guardian* [online]. Great Britain: Guardian News, 2018 [cit. 2018-09-17]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2018/may/14/al-qaida-leader-jihad-us-embassy-move-jerusalem>
- [54] ZAWAHIRI, Ayman. How to confront America. In: *Jihadology* [online]. Al-Sahab Media, 2018 [cit. 2018-09-17]. Dostupné z: <https://azelin.files.wordpress.com/2018/09/dr-ayman-al-zcca3awacc84hiricc84-22how-to-confront-america22-en.pdf>
- [55] Former Prague imam, his relatives accused of terrorism. *Prague Daily Monitor* [online]. Česká republika: PTV MEDIA S.R.O., 2018 [cit. 2018-09-17]. Dostupné z: <http://www.praguemonitor.com/2018/01/24/mfd-former-prague-imam-his-relatives-accused-terrorism>
- [56] Policie dopadla uprchlého bývalého pražského imáma stíhaného za propagaci terorismu. *Echo24* [online]. Praha: ECHO MEDIA, 2018 [cit. 2018-11-09]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SvTYE/policie-dopadla-uprchleho-byvaleho-prazskeho-imama-stihaneho-za-propagaci-terorismu>
- [57] Džihád v Česku. Policisté obvinili muslima z přípravy bombového útoku. *IDNES* [online]. Česká republika: MAFRA, a. s., 2018 [cit. 2018-09-17]. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/muslim-utok-bomba-slovak-abdul-rahman-dominik-k-policie-islam-islamsky-stat-lbj-/domaci.aspx?c=A180913_215619_domaci_elka
- [58] Islamista v Česku plánoval teroristický útok. Policie ho obvinila. *Reflex* [online]. Česká republika: CZECH NEWS CENTER a.s., 2018 [cit. 2018-09-17]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/zpravy/89890/islamista-v-cesku-planoval-teroristicky->

utok-policie-ho-obvinila.html

- [59] Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby za rok 2016. In: *Bezpečnostní informační služba* [online]. Česká republika: Bezpečnostní informační služba, 2017 [cit. 2018-09-17]. Dostupné z: <https://www.bis.cz/public/site/bis.cz/content/vyrocnizpravy/2016-vz-cz.pdf>
- [60] BIS pomohla vypnout hackerské servery Hizballáhu. Využívaly falešné účty na facebooku. *IROZHLAS* [online]. Praha: ČESKÝ ROZHLAS, 2018 [cit. 2018-11-01]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/bis-hackerske-servery-utoky-hizballah-falesne-ucty-facebook_1810081154_dbr
- [61] MAZANCOVÁ, Hana a Eva MOŠPANOVÁ. Jed Novičok u nás určitě nebyl, tvrdí odborník. Osočení od Ruska chápe jako uznání českých chemiků. *Český rozhlas* [online]. Česká republika: Český rozhlas, 2018 [cit. 2018-09-18]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/jed-novicok-ceska-republika-ceskoslovensko-jiri-bajgar_1803290600_hm
- [62] KANTA, Jakub. Řešení havarijní situace nelegálních skladů chemických látek a nebezpečných odpadů. In: *Sdělovací technika: Přednášky z konference Zelená elektronika 2013* [online]. Česká republika: Dekonta, 2013 [cit. 2018-09-18]. Dostupné z: http://www.stech.cz/Portals/0/Konference/2013/11_21%20Zelena%20elektronika/05_kanta.pdf
- [63] Strategie České republiky pro boj proti terorismu. In: *Ministerstvo Vnitřní bezpečnosti České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo Vnitřní bezpečnosti, 2013 [cit. 2019-02-01]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/3-nap-2013-material-pdf.aspx>
- [64] Akční plán pro boj proti terorismu pro léta 2016 až 2018. In: *Ministerstvo Vnitřní bezpečnosti České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo Vnitřní bezpečnosti, 2016 [cit. 2019-02-01]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/akcni-plan-pro-boj-proti-terorismu-pro-leta-2016-az-2018.aspx>
- [65] Legislativní návrhy v oblasti vnitřní bezpečnosti. In: *Ministerstvo vnitřní bezpečnosti České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitřní bezpečnosti, 2016 [cit. 2019-02-01]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/soubor/legislativni-navrhy-v-oblasti-vnitri-bezpecnosti.aspx>

- [66] Návrh opatření k zvýšení bezpečnosti na mezinárodních letištích v České republice. In: *Ministerstvo vnitra* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra, 2016 [cit. 2019-02-01]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/soubor/navrh-opatreni-ke-zvyseni-bezpecnosti-na-mezinarodnich-letistich-v-cr.aspx>
- [67] Audit národní bezpečnosti. In: *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2016 [cit. 2019-02-05]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/cthh/clanek/audit-narodni-bezpecnosti.aspx>
- [68] Národní kontaktní bod pro terorismus. *Policie České republiky* [online]. Česká republika: Policie ČR, 2018 [cit. 2018-10-09]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/kopie-terorismus.aspx?q=Y2hudW09Mw%3D%3D>
- [69] Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Česká republika: Ministerstvo vnitra České republiky, 2016 [cit. 2018-10-09]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/cthh/clanek/centrum-proti-terorismu-a-hybridnim-hrozbam.aspx>
- [70] CASALE, Davide. EU Institutional and Legal Counter-terrorism Framework. *Defence Against Terrorism Review* [online]. COE-DAT, 2008, 1(1), 49-78 [cit. 2018-09-02]. ISSN 1307-9190. Dostupné z: http://www.coedat.nato.int/publication/datr/volume1/04-EU_Institutional_and_Legal_Counter-terrorism_Framework.pdf
- [71] Crisis & Terrorism. *European Commission* [online]. European Union: European Commission, 2018 [cit. 2018-09-04]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/crisis-and-terrorism/securing-dangerous-material_en
- [72] Securing dangerous material. *European Commission* [online]. European Union: European Commission, 2018 [cit. 2018-09-09]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/crisis-and-terrorism/securing-dangerous-material_en
- [73] Explosives. *European Commission* [online]. European Union: European Commission, 2018 [cit. 2018-09-09]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/crisis-and-terrorism/explosives_en
- [74] Radicalisation. *European Commission* [online]. European Union: European Commission, 2018 [cit. 2018-09-09]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/crisis-and-terrorism/radicalisation_en

- [75] Strategie EU pro boj proti terorismu. *Rada Evropské unie* [online]. Evropská unie: Evropská unie, 2018 [cit. 2018-10-09]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/fight-against-terrorism/eu-strategy/>
- [76] Boj proti praní peněz a financování terorismu. *Rada Evropské unie* [online]. Evropská unie: Evropská unie, 2018 [cit. 2018-10-09]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/fight-against-terrorism/fight-against-terrorist-financing/>
- [77] Eurojust core business. *Eurojust* [online]. European Union: Eurojust, 2018 [cit. 2018-09-02]. Dostupné z: <http://www.eurojust.europa.eu/about/background/Pages/eurojust-core-business.aspx>
- [78] ANNA, Richterová. Eurojust v boji proti terorismu. *Státní zastupitelství*. Wolters Kluwer, 2016, **14**(4), 57-60. ISSN 1214-3758.
- [79] FOLTIN, Pavel a David ŘEHÁK. Mezinárodní spolupráce v boji proti terorismu. In: *Obrana a strategie* [online]. Brno: Univerzita obrany, 2007, s. 57-78 [cit. 2018-09-25]. DOI: 10.3849/1802-7199. ISSN 1802-7199.
- [80] About UNCCT. *United Nations* [online]. USA: United Nations, b.r. [cit. 2018-11-17]. Dostupné z: <https://www.un.org/counterterrorism/ctitf/en/uncct/about>
- [81] Our Work. *The United Nations Office on Drugs and Crime* [online]. USA: UNODC, 2018 [cit. 2018-11-17]. Dostupné z: http://www.unodc.org/unodc/en/terrorism/UNODC_Role.html
- [82] What is UNICRI?. *The United Nations Interregional Crime and Justice Research Institute* [online]. Italy: UNICRI, b.r. [cit. 2018-11-17]. Dostupné z: <http://www.unicri.it/institute/>
- [83] The Counter-Terrorism Committee and its Executive Directorate. In: *The Counter-Terrorism Committee Executive Directorate* [online]. USA: UN, 2016 [cit. 2018-11-17]. Dostupné z: <https://www.un.org/sc/ctc/wp-content/uploads/2015/09/CTED-press-kit-2016-ENGLISH.pdf>
- [84] ISIL (Da'esh) & Al-Qaida Sanctions Committee. *United Nations* [online]. USA: United Nations and the Security Council Affairs Division, b.r. [cit. 2018-11-17].

- Dostupné z: <https://www.un.org/sc/suborg/en/sanctions/1267>
- [85] 1540 Fact Sheet. *United Nations* [online]. USA: United Nations, b.r. [cit. 2018-11-17]. Dostupné z: <http://www.un.org/en/sc/1540/1540-fact-sheet.shtml>
- [86] Countering terrorism. *North Atlantic Treaty Organization* [online]. North Atlantic Treaty Organization, 2018 [cit. 2018-11-17]. Dostupné z: https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_77646.htm
- [87] Countering terrorism. *Organization for Security and Co-operation in Europe* [online]. Austria: OSCE, b.r. [cit. 2018-11-18]. Dostupné z: <https://www.osce.org/countering-terrorism>
- [88] Overview. *Interpol* [online]. Lyon: Interpol, 2018 [cit. 2018-09-25]. Dostupné z: <https://www.interpol.int/en/About-INTERPOL/Overview>
- [89] Terrorism. *Interpol* [online]. Lyon: Interpol, 2018 [cit. 2018-09-25]. Dostupné z: <https://www.interpol.int/en/Crime-areas/Terrorism/Terrorism>
- [90] Data exchange. *Interpol* [online]. Lyon: Interpol, 2018 [cit. 2018-09-25]. Dostupné z: <https://www.interpol.int/en/INTERPOL-expertise/Data-exchange/I-24-7>
- [91] I-Checkit. *Interpol* [online]. 2018: Interpol, 2018 [cit. 2018-09-25]. Dostupné z: <https://www.interpol.int/en/INTERPOL-expertise/I-Checkit>
- [92] Full text: bin Laden's 'letter to America'. *The Guardian* [online]. United Kingdom: Guardian News and Media Limited, 2002 [cit. 2018-10-09]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2002/nov/24/theobserver>
- [93] DEPILLIS, Lydia. What was behind ISIS's attack on Paris, according to experts. *The Washington Post* [online]. USA: The Washington Post, 2015 [cit. 2018-10-09]. Dostupné z: https://www.washingtonpost.com/news/wonk/wp/2015/11/15/what-was-behind-isiss-attack-on-paris-according-to-experts/?noredirect=on&utm_term=.df454c59a75b
- [94] Incident Site Security: Secondary Attacks. In: *Homeland Security Digital Library* [online]. 2004 [cit. 2018-09-27]. Dostupné z: <https://www.hsdl.org/?view&did=765478>
- [95] Secondary Explosive Devices Guide. *United States Department of Labor*:

- Occupational Safety and Health Administration* [online]. USA: OSHA, 2003 [cit. 2018-09-27]. Dostupné z: <https://www.osha.gov/SLTC/emergencypreparedness/guides/secondary.html>
- [96] *Katalogový soubor typové činnosti STČ – 01/IZS: Špinavá bomba*. 2. Praha: Generální ředitelství HZS ČR, 2015.
- [97] ŽALOUDEK, Karel. *Encyklopedie politiky*. 3., přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: Libri, 2004. ISBN 80-7277-209-0.
- [98] Data Collection Methodology. *Global Terrorism Database* [online]. USA: University of Maryland, 2018 [cit. 2018-10-21]. Dostupné z: <https://www.start.umd.edu/gtd/using-gtd/>
- [99] Závěrečné práce - metodika. *Lorenc* [online]. Česká republika: Miroslav Lorenc, 2013 [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: <http://lorenc.info/zaverecne-prace/metodika.htm>
- [100] SYRUČKOVÁ, Martina, Petr ROSTEK a Radomír ŠČUREK. Postavení fyzické ochrany u prvků kritické infrastruktury. *The Science for Population Protection* [online]. 2012, **2012**(4), 12 [cit. 2018-08-29]. ISSN 1803-635X. Dostupné z: www.population-protection.eu/prilohy/casopis/13/102.pdf
- [101] Target Analysis Process. *Federation of American Scientists* [online]. Washington, DC: Department of the Army, 1991 [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: <https://fas.org/irp/doddir/army/fm34-36/appd.htm>
- [102] SCHMALZ, Michal. Metoda CARVER. *GrowJOB Institute* [online]. Česká republika: GrowJOB institute, 2008 [cit. 2018-08-29]. Dostupné z: <https://www.growjob.com/clanky-personal/metoda-carver/>
- [103] MATYÁŠ, Robert. Triaceton triperoxid: nechvalně známá výbušnina. *Chemické listy* [online]. Praha, 2013, **107**, 277-282 [cit. 2019-03-19]. ISSN 1213-7103. Dostupné z: http://www.chemicke-listy.cz/docs/full/2013_04_277-282.pdf
- [104] MURAD, Michael a Miroslav MAREŠ. Kurdská komunita v České republice. *Český lid* [online]. AV ČR, 2015, **102**(1), 75-96 [cit. 2019-04-13]. ISSN 0009-0794. Dostupné z: <http://ceskylid.avcr.cz/media/articles/369/submission/original/369-838-1-SM.pdf>
- [105] An Overview of the Carver Plus Shock Method for Food Sector Vulnerability Assessment. *United States Department of Agriculture* [online]. 2007 [cit. 2019-03-19].

Dostupné z: <https://www.fsis.usda.gov/wps/wcm/connect/483f86d5-a566-44f8-90d5-05a16dbe3f78/CARVER.pdf?MOD=AJPERES>

- [106] Žebříček návštěvnosti památek, loni opět vedl Pražský hrad. *České noviny* [online]. ČTK, 2018 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/zebricek-navstevnosti-pamatek-loni-opet-vedl-prazsky-hrad/1649556>
- [107] TITLBACH, Filip. Staroměstské náměstí chrání betonové bloky. Bezpečnostní opatření doporučila policie. *IROZHLAS* [online]. Česká republika: ČESKÝ ROZHLAS, 2017 [cit. 2019-04-18]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/staromestske-namesti-chrani-betonove-bloky-bezpecnostni-opatreni-doporucila_1709201700_ako
- [108] Velikonoce v Česku: policisté se samopaly, dopravní kontroly. *Týden* [online]. Česká republika: Impression Media, s.r.o., 2019 [cit. 2019-04-18]. Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/domaci/velikonoce-v-cesku-policiste-se-samopaly-dopravni-kontroly_519719.html
- [109] RANDA, Michal. Nebezpečí a školy: problematika měkkých cílů. *Bezpečnost s profesionály*. Praha 5, 2018, (22), 21-24. ISSN 2336-4793.
- [110] Tematická zpráva: Bezpečnost ve školách a školských zařízeních. In: *Atre* [online]. Praha: Česká školní inspekce, 2014 [cit. 2019-04-18]. Dostupné z: <http://www.atre.cz/zakony/prilohy/bezpecnost.pdf>
- [111] BYSTROV, Michal. Průhledné batohy kvůli bezpečnosti? Studenti nařízení kritizují. *Deník* [online]. Praha: VLTAVA LABE MEDIA a.s., 2018 [cit. 2019-04-18]. Dostupné z: https://www.denik.cz/ze_sveta/po-strileni-na-floridske-stredni-skole-museji-zacinosit-pruhledne-batohy-20180404.html
- [112] Bezpečnost v obchodních centrech o teroristických útocích: Stát nabízí firmám pomoc a podporu. *Security magazin*. 2016, **22**, 28-30. ISSN 1210-8723.
- [113] Vesty pro skryté i zjevné nošení. *Zbrojovka ZTM* [online]. Slušovice: Zbrojovka ZTM, b.r. [cit. 2019-04-18]. Dostupné z: <http://www.zbrojovkaztm.cz/cz/defende.html>
- [114] Ministerstvo vnitra rozšíří zabezpečení Letiště Václava Havla o 145 kamer s automatickým rozpoznáváním obličejů. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online].

- Praha, 2019 [cit. 2019-04-18]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ministerstvo-vnitro-rozsiri-zabezpeceni-letiste-vaclava-havla-o-145-kamer-s-automatickym-rozpoznavanim-obliceju.aspx>
- [115] MALIK, Nikita. Why Do Terrorist Organizations Use Women As Suicide Bombers?. *Forbes* [online]. USA: Forbes Media LLC., 2018 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: <https://www.forbes.com/sites/nikitamalik/2018/11/02/why-do-terrorist-organizations-use-women-as-suicide-bombers/#3700f96621d0>
- [116] Weapon Type. *Global Terrorist Database* [online]. Maryland: University of Maryland, 2018 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: https://www.start.umd.edu/gtd/search/Results.aspx?charttype=pie&chart=weapon&casualties_type=b&casualties_max=&start_yearonly=2014&end_yearonly=2017&ctp2=all
- [117] Target Type. *Global Terrorist Database* [online]. Maryland: University of Maryland, 2018 [cit. 2019-05-05]. Dostupné z: https://www.start.umd.edu/gtd/search/Results.aspx?charttype=pie&chart=target&casualties_type=b&casualties_max=&start_yearonly=2014&end_yearonly=2017&ctp2=all
- [118] ARSLAN, Hasan a Elizabeth MOLLOY. An Analysis of the Changing Modus Operandi of Terrorist Attacks in Europe. In: *Pace University* [online]. New York: Pace University, 2018 [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: <https://digitalcommons.pace.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1008&context=sfresearchday>
- [119] Nákupní a obchodní centra. In: *Prague City Line* [online]. Praha: Prague City Line, 2014 [cit. 2019-05-13]. Dostupné z: <http://www.praguecityline.cz/kde-prazane-nakupuji-seznam-obchodnich-center-v-praze>
- [120] Mešity a modlitebny v ČR a SR. *Muslimská obec v Praze* [online]. Praha, b.r. [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <http://www.praha-muslim.cz/mosques.htm>

10 SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Propojení tabulek v databázi [zdroj vlastní].....	51
Obrázek 2 Počet útoků v jednotlivých zemích [zdroj vlastní]	54

11 SEZNAM POUŽITÝCH GRAFŮ

Graf 1 Typy zbraní při teroristických útocích v Evropě v letech 2012 - 2014 [8].....	11
Graf 2 Typy zbraní při teroristických útocích v Evropě v letech 2015 - 2017 [9]	11
Graf 3 Teroristické útoky rozdělené podle motivu [24] [25] [26] [27]	15
Graf 4 Typy teroristických útoků v Evropě v letech 2010 - 2017 [30].....	18
Graf 5 Počet útoků v letech 2014 – 2018 [zdroj vlastní]	53
Graf 6 Počet analyzovaných útoků v jednotlivých zemích [zdroj vlastní]	53
Graf 7 Četnost mrtvých/zraněných v útocích [zdroj vlastní]	55
Graf 8 Modus operandi [zdroj vlastní]	56
Graf 9 Modus operandi v případech mimo peak a peak [zdroj vlastní].....	57
Graf 10 Modus operandi v případech s ochrankou a bez ochranky u vstupu [zdroj vlastní].....	58
Graf 11 Počet mrtvých v závislosti na modu operandi [zdroj vlastní].....	59
Graf 12 Použití výbušniny [zdroj vlastní]	59
Graf 13 Kamufláž výbušniny [zdroj vlastní]	60
Graf 14 Typ výbušniny/hořlaviny [zdroj vlastní]	60
Graf 15 Cíle útoků [zdroj vlastní]	62
Graf 16 Cíle útoků – turistické atrakce, náboženství, doprava [zdroj vlastní]	63
Graf 17 Pohlaví útočníků [zdroj vlastní]	64
Graf 18 Věk pachatelů v době spáchání útoku [zdroj vlastní]	64
Graf 19 Občanství útočníků Evropské unie [zdroj vlastní]	65
Graf 20 Občanství útočníků [zdroj vlastní].....	65
Graf 21 Četnost útočníků v útocích [zdroj vlastní]	66
Graf 22 Organizace odpovědné za útok [zdroj vlastní].....	67
Graf 23 Modus operandi v našem výzkumu [zdroj vlastní].....	94
Graf 24 Modus operandi podle GTD [zdroj vlastní]	94
Graf 25 Cíle podle našeho výzkumu [zdroj vlastní]	95
Graf 26 Cíle podle GTD [zdroj vlastní]	95

12 SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK

Tabulka 1 Přehled vícenásobných útoků v letech 2014 - 2018 [zdroj vlastní]	68
Tabulka 2 Nejčastější cíle v útocích a stanovení potencionálních cílů v Praze [zdroj vlastní].....	73
Tabulka 3 Kritéria analýzy CARVER [zdroj vlastní]	77
Tabulka 4 Vyhodnocení analýzy CARVER [zdroj vlastní]	79
Tabulka 5 Rozdělení rizik měkkých cílů [zdroj vlastní].....	81
Tabulka 6 Porovnání výsledků výzkumu [zdroj vlastní].....	96

13 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1 Seznam cílů útoků v letech 2014 až 2018 [zdroj vlastní]	118
Příloha 2 Seznam nákupních center v Praze a jejich rozdělení [119]	120
Příloha 3 Cíl útoku v závislosti na epicentru na modu operandi [zdroj vlastní]	121

Příloha 1 Seznam cílů útoků v letech 2014 až 2018 [zdroj vlastní]

Cíl	Počet útoků
police	23
promenáda, trhy	17
mešita	11
kulturní akce	11
židovský symbol	10
škola	10
hlavní atrakce města	8
imigranti	8
obchodní centrum	7
mezinárodní vlakové nádraží	6
metro	6
ulice	6
vlak	5
vybraná osoba	5
mezinárodní letiště	4
muslimský symbol	4
synagoga	4
muslimský kazatel/imám	4
armáda	3
budova	3
autobus	2
osoba	2
kostel	2
restaurace	2
náměstí	2
mezinárodní kulturní akce	2
sportovní akce	2
veřejné prostranství	2
vládní budova	2
dálnice	1
automobil	1
autobusová zastávka	1
sikhistický symbol	1

Cíl	Počet útoků
křesťanský symbol	1
židovský učitel	1
pláž	1
historická památka	1
parlament	1
obchodní dům	1
mezinárodní sportovní akce	1
park	1
benzinová pumpa	1
fotbalový tým	1
klub/bar	1
komunitní centrum	1
mediální centrum	1
politický	1

Příloha 2 Seznam nákupních center v Praze a jejich rozdělení [119]

Typ nákupního centra	Nákupní centrum
Malá obchodní a nákupní centra v centru	Nákupní galerie Atrium Karlovo náměstí Nákupní galerie Slovanský dům Nákupní galerie Myslbek Nákupní pasáž Černá růže Obchodní dům Quadrio Koruna Palace Shopping Center Obchodní dům Máj Florentinum Myšák Gallery
Velká obchodní a nákupní centra v centru	Obchodní centrum Nový Smíchov Obchodní centrum Palladium Obchodní dům Kotva
Malá obchodní a nákupní centra mimo centrum	Obchodní centrum DBK Budějovická
Velká obchodní a nákupní centra mimo centrum	Obchodní centrum Novodvorská Plaza Nákupní galerie Atrium Flóra Nákupní centrum Arkády Pankrác Nákupní galerie Butovice Nákupní Centrum Chodov Nákupní Galerie Harfa Nákupní galerie Fénix Vysočanská Nákupní centrum Eden Obchodní centrum Park Hostivař Obchodní centrum Šestka
Rozsáhlá obchodní a nákupní centra na periferii	Nákupní centrum Avion Shopping Park Nákupní centrum Černý Most Nákupní centrum Europark Štěrboholy Fashion Arena Prague Outlet Štěrboholy Nákupní centrum Metropole Zličín Obchodní centrum Letňany Obchodní centrum Průhonice – Česlice

Příloha 3 Cíl útoku v závislosti na epicentru na modu operandi [zdroj vlastní]

